

Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre

KALENDÁR VÝROČÍ

osobností a udalostí okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce na rok 2019

Súpis jubilujúcich osobností a udalostí okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce

Nitra 2018

OBSAH

Obsah	3
Úvod	5
Menný register	7
Miestny register	10
I. Osobnosti	14
II. Udalosti	87

ÚVOD

Vážení čitatelia,

Kalendár výročí okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce na rok 2019, ktorý Vám prekladáme, je výberovým súpisom osobností životom a dielom spätých s týmito okresmi. Nájdete v ňom mená významných vedcov, umelcov, lekárov, pedagogických a kultúrnych pracovníkov, národných dejateľov a cirkevných predstaviteľov jubilujúcich v tomto roku. Jeho súčasťou sú aj výročia udalostí, ktoré sa udiali v spomínaných okresoch.

Heslá osobností obsahujú priezvisko a meno, dátum a miesto narodenia, úmrtia, stručnú charakteristiku osobnosti, základné životopisné údaje vo vzťahu k regiónu a výročie. Pri nejednotnosti prameňov o dátach narodenia alebo úmrtia sme použili údaje uvádzané v Slovenskom biografickom slovníku zv. I-VI (1986-1944). Heslá udalostí obsahujú dátum, ich stručnú charakteristiku a výročie. U oboch typov hesiel sú uvedené literárne pramene, umožňujúce používateľovi získať podrobnejšie informácie o osobnosti alebo udalosti, ktorá ho zaujíma.

Záznamy o osobnostiach sú uvádzané chronologicky podľa mesiacov a dní, udalosti sú radené chronologicky podľa rokov.

Pri spracovaní tohto súpisu bola použitá elektronická databáza regionálnych osobností a udalostí a ďalšie kartotéky Oddelenia metodiky, bibliografie a koordinácie Krajskej knižnice Karola Kmeťka v Nitre, fond regionálnej literatúry a všeobecné i špecializované encyklopedické diela. Prehľad o nich poskytuje bibliografia použitej literatúry, ktorá je súčasťou tohto kalendára. Všetky v nej uvedené informačné pramene sú záujemcom k dispozícii na oddelení metodiky, bibliografie a koordinácie.

Pre ľahšiu orientáciu je kalendár doplnený menným a miestnym registrom. V registroch sa uvádzajú čísla záznamov o príslušnej osobnosti a údaje o miestach, ktoré sa vzťahujú k jej životu.

Materiál je určený kultúrno-osvetovým pracovníkom, pedagógom, študentom a všetkým tým, ktorí sa zaujímajú o dejiny okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce.

Zostavovateľka

MENNÝ REGISTER

(číslo uvedené pri mene znamená číslo záznamu)

ALFÖLDI, Karol	16		
AMBRÓZY-MIGAZZI, Štefan	46	ERDŐSI, Imrich	216
AMTMANN, Prosper	118	EREMIÁŠ, Ján	110
ANDRAŠČÍK, Michal	13	FAZEKAS, Imrich	251
ANDRÁŠI, Anton	220	FEDOR, Viliam	235
APPEL, Gustáv	93	FELIXOVÁ, Oľga	72
APPEL, Karol Jozef	7	FERKO, Milan	249
BABIAK, Tomáš	51	FEYÉR Gyula	11
BAJAN, Anton	22	FIEBIGOVÁ, Dáša	233
BALAŠA (Balassa), Pavol	62	FILKORN, Eugen	6
BALUŠKA, Jozef	114	FILO, Elemír	60
BALVON, Ondrej	121	FOLTÍN, Michal	238
BANETH (Beneth), Ezechiel	255	FRAKNÓI, Viliam	228
BARON Karol	165	FRIDECZKY, Akúcius	36
BARTAKOVIČ, Jozef Benedikt	54	GÁLL, Markus	151
BARTOŠŠÍK, Anton	250	GAZDA, Jozef	84
BÁRTFAY, Július	152	GERALDINI, Koloman Kolomi	211
BATEL, Milan	173	GERGELYI, Otmar	179
BATELOVÁ-Michalčeková, Stanislava	252	GISSER, Július	190
BEBJAK, Ludovít	145	GODIN, Imrich	71
BEDNÁR, Alfonz	196	GRASALKOVIČ, Anton	47
BEDNÁR, Marián	134	GROM, Anton	161
BELAN, Vincent	124	GUDERNA, Ladislav	187
BENČAĎ, František	168	GUNIŠ, Cyril Marián	150
BENDE, Imrich	154	GYULAI, Vojtech	130
BENEDIKT (Beňadik)	259	HABOVŠTIAKOVÁ, Katarína	89
BIRINGER, František	9	HADBAVNÝ, Štefan Romuald	218
BOLFA, Ján	159	HAJDU, Štefan	129
BORNEMISA, Pavol	246	HÁJEK, Pavol	136
BOŠÁNI, Farkaš	115	HÁJKOVÁ, Mária	96
BOTTYÁN, Ján	177	HARANTA, Ján	241
BREUER, Šalamún	119	HASPRA, Pavol	243
BRIX, Miloš	113	HELD, Viktor	229
BROCHARD, Dalibor Eugen	85	HLADKÝ, Jozef	66
BUČEK, Matej	17	HOLKA, Karol	144
BUDAY, Jozef	222	HÖLLRIGL, Jozef	56
BUTYKA, Koloman	192	HORNÁ, Anastázia	27
COBORI, Karol	158	HORNIÁK, Ernest	68
CSANDA, Alexander (Sándor)	128	HORNIÁK, Marcel	203
CVINČEK, Andrej	87	HORSKÝ Máthe, Eugen	141
CYPRIÁN, František Ignác	139	HORVÁTH, Eduard	194
ČAJDA, Jozef	63	HORVÁTH - AJTICS, Dezider	267
ČUTORA (Csutora), István	92	HRDINA, Ľudovít	258
DÁVID, Gašpar	123	HRMO, Valér	181
DOBOSSY, Ladislav	18	HRTUS Jurina, Pavol	180
DOBROTINA, Štefan	147	HUDECOVÁ, Oľga	153
DÓCZY, Jozef	227	HUSZÁR, Štefan	25
DOMASTA, Ján	172	CHROPOVSKÝ, Bohuslav	82
DROZD, Štefan	23	IHRING, Miroslav	155
DUBRAVEC, Štefan	132	IHRISKÝ, Vojtech	242
DUCKO-ADAMEC, Imrich	61	INFNER, Štefan	111
ĎURČEK, Karol	244	INFNER, Štefan st.	160
EISELLE, Ľudovít	133	IVANIČKA, Koloman	94
		IVANOVÁ, Anna	41

IZÁK-HVIEZDIN, Ján	100	MEDEK, Vincent	167
JAŠÍK, Rudolf	239	MEDŇANSKÝ, Alojz	76
JAVOR, Ivan	99	MELICHER, Jozef	58
JELENÁK, Ľudovít	191	MELICHER, Jozef	176
JESENSKÝ, Alojz	225	MENCEL, Alexander	269
JESENSKÝ, Janko	257	MENCZEL, Felix	268
JEŽOVIČ, Karol	19	MĚRKA, Vojtech	253
JOHANIDES, Ján	149	MÉSZÁROS, Dávid	263
KABINA, František	197	MÉSZÁROS, Henrik	265
KABRHEL, František	232	MÉSZÁROS, Jozef Elemír	199
KAISER, Ernest	254	MÍČÍK, Miloš Jozef	88
KAISER, Gabriel	86	MIGAZZI, Krištof Bartolomej Anton	201
KÁLDI, Juraj	213	MIKÓ, Jenő	122
KAPOLKA, Belo	75	MILO, Štefan	74
KATONA, László	102	MIŠÁK, Jozef	256
KAUZÁL, Gejza	175	MLYNKA, Ladislav	162
KEGLEVICH, Karol de Buzin	2	MOKRÁŠ, Eduard Ľudovít	214
KENDRAI, Gabriel	29	MOLNÁR, Benő	101
KIŠ, Milan	143	MOŽNÝ, Vincent	140
KLEIN, Vojtech	202	MUTKOVIČ, Ján	137
KNAPO, Alexander	50	NEHÉZ, Karol	234
KNAPP, Jozef Armín	64	NÉČEI (Nécsey), Jozef	12
KOLLÁR, František (Francois)	185	NÉČEI (Nécsey), Valentín	26
KOLLMAN, Dávid	266	NEMEC František	31
KONŠTANTÍN – CYRIL	30	NOVOMESTSKÝ, Ladislav	178
KORČEK, Ladislav	200	PAJDUŠÁKOVÁ - Mrkosová, Ľudmila	186
KOREC, Ján Chryzostom	15	PAPP, Ferdinand Karol	195
KÖRVER (Cörver), Alexej	90	PATAYOVÁ, Eva	117
KOVÁCS, Ladislav	49	PAUČO, Jozef	42
KOVAČEVIČ, Ivan Július	231	PAŽITNÝ, Anton	236
KRAFT-KIRÁLYFALVY, Karol	97	PLESNIVY, Károly	170
KRAJČÍK, Ján	109	PODHORNÁ, Pia	226
KRÁLIK, Štefan	67	POSPIŠ, Jozef	221
KRASNOVSKÝ, Blažej	148	PUTYERA, Ladislav	247
KRIŠTOF, Štefan	65	RAKOVSKÝ, Štefan	107
KUBÍK, Dionýz Ignác	135	REBO, Jozef	184
KUKLA, František	223	RÉDECKY, Gejza	208
KUSENDA Ján	166	RIŠŇOVSKÝ, Ján	24
KÚTNY, Jozef	127	ROMANOVSKÝ, Ján	83
LACA, Ján	21	RONCHETTI, Jozef	206
LAČNÝ, Daniel Ľudovít	57	RONCHETTI, Oskár	105
LÁGYI, Kornel Imrich	215	ROSINSKÝ, Ján Nepomuk	98
LANCZ, Ľudovít	103	RUMANOVSKÝ, Ivan	95
LAPÁR, Zdenko	108	RUTHOVÁ, Eva	188
LAZAROVÁ, Katarína	28	RUTKAI, Štefan	157
LIEB, Ignác	156	RYBÁNY, Oliver	174
LIHÁN, Paulín	53	SABÓ (Szabó), Alojz	52
LIPOVNICKÝ, Štefan	146	SÁNDOR, János	207
LYKA, Karol	5	SEEGEN, František Xaver	183
MAHOLÁNYI (Machulinský), Ján	69	SELLYEI - Miškovič, Jozef	1
MACHÁČEK, Pavol	3	SERÉDI, Jusztinián	78
MAJERČIAK, Pavel	120	SHRAGA WEIL	35
MARCIŇOVÁ - Hetminská, Zuzana	116	SCHREIER, Norbert	80
MARTINČEK, Ladislav	219	SCHÜLE, Gustáv Adolf	77
MARTINOVIČ, Ondrej	164	SCHWACH, Juraj Jozef	262
MATEJOV, Anton	8	SCHWARZ (Schwartz), Štefan	142
MATIS, Július	79	SIEGLEROVÁ, Alžbeta	73

SILAN, Janko	230	TAGANI, Adam	261
SINGER, Oskár	210	TAGÁNI, Fraňo	20
SLABEJOVÁ, Božena	248	TAGÁNYI, Karol	163
SLAMKA, Ľudovít	91	TAKÁCS, József	125
SMRČOK (Mészáros), Ľubomír	70	TAKÁCS (Takáts), Viliam	14
SÖRÉNI, Alexander	39	THURÓCZY, Karol	245
SPIŠIAK, Ladislav	37	TOČÍK, Anton	112
STANČEK, Jozef	204	TÓTH, Károly	43
STEER, Martin František	81	TURBA, Belo	38
STRAUSS, Pavol	104	TUREKOVÁ (Trančíková), Verona	4
STUPKA, Anton	34	TURZO, Ondrej	198
SVÁTOPLUK I.	55	UHLÁR, Rudolf	205
SVOBODA, Fraňo	217	VÁCZY, Glycerius	212
SZALAY, Štefan	126	VALÁŠEK-VADAS, Ivan	224
SZARKA, Viktor	44	VALÁŠEK, Pavel	33
SZEKERES, Štefan Zoltán František	169	VALEHRACHOVÁ-Matulayová, Margita	106
ŠAFÁR, Emil Pavol	59	VAŽANSKÝ, Otakar	240
ŠČASNÝ, Jozef	237	VODRÁŽKA, Jozef	40
ŠEDÝ (Schedy), Jozef	171	VRABLEC, Jozef	45
ŠIMKO, Ján Vojtech	10	VYSOČANI, František	182
ŠIŠKA, Rudolf	209	WEIL, Maurice Henri	131
ŠOREC (Sorecz), Imrich	138	ZANITIUS (Zanický), Ján	260
ŠPENDLA, Vojtech	193	ZELLER, Ľudovít	264
ŠTIBRANÝ, Vojtech	32	ZEMANOVIČ, Koloman	48
		ŽÁK, Viktor	189

MIESTNY REGISTER
(číslo uvedené pri mene znamená číslo záznamu)

Alekšince	36,192
Baja	154
Balatonföldvár	101
Balatonkenese	97
Baloň	92
Bánovce nad Bebravou	98,108,109,229
Banská Bystrica	29,94,134,175,184,224
Banská Štiavnica	19,40,80,216,
Bardejov	261
Beckov	133
Békásmegyer	197
Beladice	99
Bělotín	80
Beluša	121,198
Berlín	71,77
Bernolákovo	108
Borová	132
Borský Peter (súčasť Borského Mikuláša)	237
Bošáca	166

Bošany	15,121
Bratislava	10,21,22,28,36,38,44,47,48, 60,61,67,70,71,72,78,79,86,89,92,94,95,96,99,1 00,103,106,108,113,122,123,124,127,128, 132,134,140,143,145,148,150,152,158,162, 165,167,172,173,175,176,179,186,188,189, 191,193,194,196,204,205,208,213,217,223, 231,235,236,237,238,239,242,243,247,249, 256,257,258
Brno	75,210
Buda	255
Budapešť	1,5,6,11,18,52,56,77,79,91, 97,101,109,117,128,130,163,170,195,197,199,2 08,210,215,216,224,228,268
Bunkovce	148
Bušovce	179
Bzenica	197
Bzince pod Javorinou	33
Cabaj-Čápor	159,172,194
Carea	53
Cluj	71
Créteil – Paríž	185
Csömör	47
Čadca	208
Čachtice	123
Čaradice	275
Častá	66

Čataj	82	Kežmarok	75
Čeladince	209	Kladanj	260
Červený Kláštor	139,218	Kláštor pod Znievom	186,197
Čierne Kľačany	273	Kňažice	10,303
Čifáre	274	Koliňany	207
		Komárno	73,102,116,
Debrecín	71		117,124,126,251
Devín	124	Komjatice	144
Diakovce	78,92	Košice	18,62,71,115,120,
Dimaro	127		134,148,168,220,247
Diviaky nad Nitricou	121	Kovalovice	84
Dlhá nad Váhom	11,43,263	Kozárovce	168
Dojč	202	Krásno nad Kysucou	112,242
Dolné Vestenice	210	Krčava	153
Dolný Jatov	263	Kremnica	77
Dolný Kubín	149	Kyjov	159
Dražovce	31,237	Ladice	251
Drégelypalánk	231	Lehnice	100
Dunajská Lužná	162	Lehota	233
Dunajská Streda	92	Leopoldov	222
Dyčka	234	Levice	12,32,37,117,173,
Eger	29		216,
Florenca	97	Levoča	165,261
Flossenbürg	160	Liesek	17
Frankfurt am Mein	119	Liptovský Mikuláš	104
Galanta	79,263,266	Londýn	210
Gerlachov	192	Lovča	181
Giraltovce	100	Lörinckáta	177
Gödöllő	215	Lukáčovce	123,282
Graz	39,62,182	Lužianky	312
Győr	117	Maglód	129
Haogen	35	Machulince	48,69
Hlohovec	76,200,206	Malá Vieska	128
Holíč	3,41,158	Malé Chyndice	281
Horné Krškany	68,203	Malé Krškany (Krškany)	65
Horné Lefantovce	138	Malé Vozokany	276
Horný Vinodol p. Vinodol		Malý Lapáš	284
Hostie	75	Martin	149,219,233,257
Host'ovce	270	Martin – Jahodník	88
Hořice	256	Martin nad Žitavou	201
Hrádek-Tedražice	34	Melbourne	180
Hrebienok (Starý Smokovec)	75	Merašice	191
Hronské Kľačany	58	Middletown	42
Chrásťany (súčasť Beladic)	124	Miláno	71
Chynorany	145	Míramar	211
Chyzerovce (časť Zlatých Moraviec)		Mníchov	5,77,97,114,
	175,277	Močenok	6,45,127,133,138,
Innsbruck	3,133		237,299
Ivanka pri Nitre	214	Modra	57,217
Jánovce – Machalovce	218	Mojmírovce	7,47,93,136,228,
Jasenica	41		286,308
Jasov	89,215	Neded	52,174
Jászkunság	52	Nemčiňany	184
Jela	46	Neverice	40
Jelenec	10	Nevidzany	41
Jelka	62	Nice	46
Jelšovce	41,202	Nitra	4,5,6,8,9,10,12,13,
Kamenice nad Torysou	13		15,20,21,23,24,25,26,28,31,32,33,34,35,36,37,

39,42,44,45,47,48,50,51,53,54,55,56,57,58,59, 60,61,63,64,65,67,68,70,72,73,74,77,80,81,82, 83,84,85,86,87,88,89,90,91,97,98,99,100,104, 105,106,109,112,113,115,116,119,120,121, 126,128,129,132,133,135,136,138,139,140, 142,143,145,147,150,152,153,154,155,158, 161,163,165,166,168,169,171,172,173,176, 178,179,180,181,183,187,188,189,190,191, 195,196,197,198,199,200,202,203,205,206, 208,209,210,211,212,214,216,218,219,220, 222,223,224,225,226,227,228,229,230,232, 233,235,236,237,239,240,241,242,243,244, 245,246,247,248,249,250,252,253,255,257, 258,259,260,262,285,287,289,293,294,295, 297,298,300,301,302,304,306,309,310,311		Prievidza	6,53,135,204,216
Nitra – Dolné Krškany	64,245	Prievidza – Hradec	23
Nitra – Horné Krškany	233	Púchov	244
Nitra – Janíkovce	74,225	Pusté Úľany	32
Nitra – Mlynárce	38,166	Raabs	142
Nitrianska Streda	59	Radošina	31
Nitrianske Pravno	6	Radošovce	186
Nová Ves nad Žitavou	226	Rajec	106
Nová Vieska	128	Rím	5,30,71,78,123, 127,152,199
Nové Sady	96	Rožňava	79,220
Nové Zámky	79,116,128	Rožňová Neporadza	196
Nýrovce	80	Rumanová	27,220
Olešná	87	Ružomberok	172
Opatovce nad Žitavou	303	Rybany	59
Oradea	146	Sabinov	261
Oslany	12,20,26,261	Salakúz p. Podhorany	
Ostrava	253	Sebechleby	138
Ostrihom	3,78,174,177	Senec	92,185
Pannonhalma	78	Sereď	263
Paňa	280	Sila	230
Papradno	50	Skačany	59
Paríž	18,35,71,131,152, 165	Skalica	171,178
Partizánska Ľupča	120,233	Skalka nad Váhom	259
Partizánske	239	Skalnaté Pleso	186
Pažiť	205,	Skýcov	8
Pécs	118,246	Sládkovičovo	36
Pešť	52,64,234	Slavičín	248
Pezinok	189,203	Sľažany	19,141,157
Piešťany	59,124,133,195	Smolník	235
Píla	42	Smolenice – Lošonec	32
Podhorany	54	Solún – Thessaloniké	30
Podunajské Biskupice	22	Spišská Kapitula	230
Pohranice	24,70	Starý Smokovec – Vyšné Hágy	51
Polkowice	139	Starý Tekov	100
Polomka	53	Stuttgart	71
Poľný Kesov	7,93,167	Svätoplukovo	178
Praha	34,86,91,94,102, 126,242,247,268	Svätoplukovo (Šalgov)	214
Predajná	238	Svätý Jur	216
Preseľany	136	Svätý Kríž nad Hronom	203
Priekopa (súčasť Martina)	76	Svinná	241
		Šaľa	1,3,14,16,29,43,49, 102,103,108,114,118,130,137,149,151,176, 177,182,185,193,197,202,217,221,238,247, 254,261,264,266,268,269,290,292,296
		Šaľa nad Váhom	213,260
		Šaľa-Veča	267
		Šalgočka	27,93
		Šamorín	43
		Šimonovany	164
		Šišov	141
		Šoporňa	232,263
		Šopron	52
		Špania Dolina	99
		Štefanovičová	283
		Štrbské Pleso – Vyšné Hágy	186
		Štrkovec	131

Šurany	4	Veľké Rovné	249
Tajná	21,79	Veľké Vozokany	22,272
Tana	46	Veľké Zálužie (Ujľak)	156,172
Tatranská Lomnica	186	Veľký Cetín	279
Tatry-Zadný Gerlach	192	Veselé	60,76
Tekovské Nemce	291	Viedeň	2,9,64,69,71,142,182, 183,195,197,201,220,245,254
Terceira	85	Vieska (súčasť obce Slavnica)	121
Terchová	211	Víglaš	120
Tesárske Mlyňany	3,46,94,256	Vinodol	59
Tešedíkovo	44,92,174,265,288	Vlčany	18,101,122,125
Topoľčany	65,83	Voderady	29
Topoľčianky	2,40,48,63,86,168, 204,243,256,305	Vráble	12,17,71,111,128,132, 144,160,162,189,307
Trenčín	9,121,150,222	Vřesovice	253
Trient	201	Výčapy – Opatovce	28,41,92,199
Trnava	10,29,39,47,62,81,115,123, 127,137,156,174,182,202,208,213,217	Vysočany	182
Trnovec nad Váhom	8,108,110,149,221		
Tŕstie (teraz Dolný Lieskov)	236		
Turín	203	Vyšná Hutka	122
Turnianske Podhradie (súčasť obce Turňa nad Bodvou)	90	Washington	125
Turzovka	239,241	Záhreb	260
Turzovka-Klokočov	180	Závod	45
Ujľak p. Veľké Zálužie		Závodie	67
Užhorod	72	Zlaté Moravce	32,48,61,63,86,94,97,99, 107,111,117,124,134,146,148,162,164,168, 175,188,189,201,202,215,226,231,243,258
Vác	216	Zürich	11
Váhovce	238	Zvolen	166
Valaská Belá	121	Ždánice	240
Vancouver	187	Želeč	140
Varšava	94,155	Žihárec	49,102,170,288
Vážec	230	Žilina	249,250
Veľká Dolina	95	Žirany	54
Veľká Mača	103,263	Žitavany	303
Veľká Maňa	134	Žitavce	62
Veľká Morava	30,55		
Veľké Chlievany	150		
Veľké Chrašťany	271		
Veľké Chyndice	66, 278		
Veľké Janíkovce	202		

I. OSOBNOSTI

JANUÁR

1.

SELLYEI - Miškovič, Jozef - 110. výročie narodenia

1. január 1909 Šaľa - 6. marec 1941 Šaľa (alebo Budapešť)

Spisovateľ maďarskej národnosti na Slovensku, autodidakta. Od roku 1922 pracoval ako roľník na rodinnom hospodárstve v Šali, neskôr spisovateľ z povolania. Bol členom pokrokového hnutia Sarló (Kosák), od roku 1933 člen korešpondent Masarykovej akadémie (Maďarská vedecká a umelecká spoločnosť v Československu). Napísal vyše 400 poviedok, písal poéziu, divadelné hry,

autor románu *Elfogyott a föld alá* (Spod nôh mu zmizla zem) i viacerých rozhlasových hier.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 200.

Šaľa / Ladislav Bukovszky ... [et al.] ; zostavovateľka Veronika Nováková. - Šaľa : Mesto Šaľa, 2004. - S. 204-206.

Šaľa medzi dvoma vojnami / Karol Šmida. - Šaľa : ALLBA, 2000. - S. 101-103.

2.

**KEGLEVICH, Karol de Buzin - 280. výročie narodenia
215. výročie úmrtia**

1739 ? - 1. január 1804 Viedeň (Rakúsko), poch. v Topoľčiankach

Gróf, majiteľ panstva Topoľčianky, cisársko-kráľovský komorník, tajný štátny radca, hlavný župan turnianskej župy. V Topoľčiankach dal postaviť spolu so svojim bratom, titulárnym biskupom - elektom Žigmundom nový farský kostol, ktorý je zasvätený sv. Kataríne Alexandrijskej.

Literatúra:

Šľachtické rody v Topoľčiankach / Ivan Lukáč. In: Naše Topoľčianky. - ISSN 1339-0619, Roč. XIII, č. 2 (2015), s. 2.

3.

MACHÁČEK, Pavol - 50. výročie úmrtia

25. marec 1887 Holíč - 2. január 1969 Holíč

Kňaz, publicista, historik, redaktor. Teológiu študoval v Ostrihome a v Innsbrucku. V roku 1913 pôsobil ako kaplán v Tesárskych Mlyňanoch, v rokoch 1931-1938 farár v Šali. V publikácii *Šaľa v dejinách* (Vágsellye a történeleben. Nové Zámky, 1935) spracoval dejiny Šale do konca 18. storočia.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 857-859.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 4.: M-Q. - Martin : Matica slovenská, 1990. - S. 23.

Šaľa / Ladislav Bukovszky ... [et al.] ; zostavovateľka Veronika Nováková. - Šaľa : Mesto Šaľa, 2004. - S. 203-204.

4.

**TUREKOVÁ (Trančíková), Verona - 90. výročie narodenia
10. výročie úmrtia**

3. január 1929 Šurany - 4. september 2009 Nitra

Bábkoherečka. Prvá profesionálna bábkoherečka Bábkového divadla v Nitre. Venovala sa aj réžii a v posledných rokoch svojho pôsobenia v nitrianskom bábkovom divadle pracovala s najmladšou bábkohereckou generáciou.

Literatúra:

Encyklopédia dramatických umení Slovenska. - Zv. 2.: M-Ž. - Bratislava : Veda, 1990. - S. 498.

Snívajte s nami : monografia k 60. výročiu Starého divadla Karola Spišáka v Nitre / Ida Hledíková ; [autorka anglického prekladu Mária Švecová]. - [1. vyd.]. - Nitra ; Bratislava : Staré divadlo Karola Spišáka, Vysoká škola múzických umení, 2011. - 139 s. - ISBN 978-80-89439-11-9.

5.

LYKA, Karol - 150. výročie narodenia

4. január 1869 Budapešť (Maďarsko) - 30. apríl 1965 Budapešť (Maďarsko)

Maliar, novinár, umenovec, laureát Kossúthovej ceny. Od svojich 4 rokov žil v Nitre. Študoval na piaristickom gymnáziu v Nitre, maliarstvo v Mníchove a v Ríme. Štúdium maliarstva nedokončil, stal sa novinárom. Ako umelecký kritik mal veľkú zásluhu na popularizovaní moderného pokrokového maliarstva. Napísal množstvo prác, v ktorých sa zaoberal svetovým maliarstvom. V rokoch 1914-1936 bol profesorom Vysokej školy výtvarných umení v Budapešti.

Literatúra:

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 175.

Karol Lyka ... / Š. Valent. In: Život a kultúra mesta Nitry. - Roč. 12, č. 10 (1998), s. 42.

6.

FILKORN, Eugen - 45. výročie úmrtia

10. november 1881 Nitrianske Pravno - 5. január 1974 Nitra

Cirkevný hodnostár, politik, pedagóg, publicista. Študoval na gymnáziu v Prievidzi, v rokoch 1896-1900 v Nitre, teológiu na univerzite v Budapešti. Krátko pôsobil ako kaplán v Močenku. V rokoch 1905-1915 kaplán a učiteľ, 1922-1940 profesor na Bohosloveckej fakulte v Nitre. Od roku 1938 nitriansky kanonik, poslanec Slovenského snemu, v rokoch 1949-1974 predseda Cirkevného súdu. Významná je jeho publikačná činnosť o osobnostiach prírodných vied a cirkevných dejinách. Autor učebnice náboženstva pre stredné školy a štúdiu o nitrianskej katedrále.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 339-340.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 88.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 40.

7.

APPEL, Karol Jozef - 180. výročie úmrtia

? - 6. január 1839 Mojmirovce (Poľný Kesov ?)

Správca grófskeho majetku, zakladateľ dostihového športu na grófskom majetku. Jeden z najvýznamnejších uhorských hospodárskych správcov v prvej polovici 19. storočia pôsobiaci v Urmíne v správe majetkov rodu Huňadyovcov. V roku 1797 sa stal hospodárskym riaditeľom majetkov grófa Jozefa Huňadyho. Bol odborníkom z praxe, odchovancom hospodárskeho inštitútu v Štutgarte. Jeho meno je spojené so zmenou trojpoľného spôsobu hospodárenia na nový, progresívny spôsob s využitím hnojenia.

Literatúra:

Z histórie obce Poľný Kesov a jej občanov : [900 rokov Zoborskej listiny] / [Jozef Gál]. - [1. vyd.]. - Poľný Kesov : Obecný úrad, 2013. - S. 25.

Historické okienko - významné osobnosti - pripomíname si: Karol Jozef Appel / Peter Kereszteš. In: Mojmirovčan. - Roč. XX, č. 7-8 (2014), s. 28.

8.

MATEJOV, Anton - 35. výročie úmrtia

16. august 1920 Skýcov - 6. január 1984 Nitra

Ekonom, organizátor poľnohospodárskej výroby. V rokoch 1939-1941 absolvoval Roľnícku školu v Nitre, 1959-1964 študoval na Vysokej škole poľnohospodárskej v Nitre. Krátko pôsobil ako vedúci hospodárstva na Štátnom majetku v Trnenci nad Váhom, v rokoch 1979-1984 generálny riaditeľ Agrokomplexu - Stálej celoštátnej poľnohospodárskej výstavy v Nitre.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 4.: M - Q. - Martin : Matica slovenská, 1990. - S. 110.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 92.

9.

BIRINGER, František - 160. výročie narodenia

7. január 1859 Trenčín - 15. apríl 1931 Nitra

Lekár, organizátor zdravotníctva, publicista. Medicínu študoval na univerzite vo Viedni. Od roku 1909 hlavný lekár Nitrianskej župy. Do nitrianskej nemocnice nastúpil v roku 1884 a neskôr, vo funkcii riaditeľa sa zaslúžil o rozšírenie priestorov a založenie nových oddelení. Vybudoval školu pre pôrodné asistentky, zaslúžil sa o aktivizáciu tímov lekárov proti morovým ochoreniam v čase I. svetovej vojny. Publikoval a redigoval odborné publikácie.

Literatúra:

Biografický lexikón Slovenska. - Zv. 1.: A-B. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2002. - S. 427-428.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 1.: A-D. - Martin : Matica slovenská, 1986. - S. 253-254.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 20.

10.

ŠIMKO, Ján Vojtech - 260. výročie narodenia

15. január 1759 Kňažice (súčasť Zlatých Moraviec) - 2. september 1827 Trnava

Náboženský spisovateľ, prekladateľ, filozof. Po stredoškolských štúdiách v Nitre absolvoval teológiu na generálnom seminári v Bratislave. Pôsobil vo františkánskych kláštoroch, v rokoch 1804-1809 v Nitre. V Jelenci pôsobil ako domáci kaplán u grófa Forgáča. Zakladajúci člen Slovenského učeného tovaríšstva. Samostatne vydal viacero príležitostných básní, prekladal z latinčiny a maďarčiny.

Literatúra:

Encyklopédia slovenských spisovateľov. - Zv. 2.: P-Ž. - Bratislava : Obzor, 1984. - S. 143-144.

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 1323-1324.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 455-456.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 179.

11.

FEYÉR, Gyula - 145. výročie narodenia 60. výročie úmrtia

16. január 1874 Dlhá nad Váhom - 9. marec 1959 Budapešť (Maďarsko)

Energetik, strojný inžinier, redaktor, publicista. Po štúdiách v Budapešti a Zürichu pracoval v podniku Ganz Villamossági Gyár, neskôr pôsobil na 1. priemyselnej škole v Budapešti, v rokoch 1921-1935 pracovník ministerstva národohospodárstva. Zaoberal sa otázkami energetiky. Autor 4 prác s touto tematikou. V rokoch 1917-1943 redaktor časopisu Magyar Mérnök és Építészegylet Közlönye.

Literatúra:

Magyar életrajzi lexikon. - Zv. 1.: A-K.: Budapest : Akadémiai Kiadó, 1967. - S. 508.

12.

NĚČEI (Nécsey), Jozef - 90. výročie úmrtia

27. august 1842 Oslany - 17. január 1929 Vrábľa

Kráľovský poštmajster, zberateľ. Študoval na gymnáziu v Nitre. Od roku 1869 poštmajster vo Vrábľoch. Významný zberateľ národopisných pamiatok, umeleckých diel a starožitností. Prispel k založeniu Tekovského múzea v Leviciach. V roku 1927 daroval mestu Levice svoju rozsiahlu zbierku archeologických a národopisných predmetov, obrazov, rodinného archívu a kníh.

Literatúra:

Vrábľa / Jozef Trubíni. - Vrábľa : Mesto Vrábľa, 1994. - S. 103-104.

13.

ANDRAŠČÍK, Michal - 100. výročie narodenia

18. január 1919 Kamenica nad Torysou - 28. august 1986 Nitra

Vysokoškolský učiteľ, vedecký pracovník. Študoval a pôsobil na Vysokej škole poľnohospodárskej v Nitre, v rokoch 1970-1972 prorektor, 1979-1980 profesor Agronomickej fakulty. Zaslúžil sa o rozvoj obilnárstva na Slovensku. Autor a spoluautor vyše 75 pôvodných vedeckých prác a učebníc.

Literatúra:

Biografický lexikón Slovenska. - Zv. 1.: A-B. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2002. - S. 73-74.

Pedagogická encyklopédia Slovenska. - Zv. 1.: A-O. - Bratislava : Veda, 1984. - S. 36.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 13.

14.

TAKÁCS (Takáts), Viliam - 105. výročie narodenia

21. január 1914 Šaľa - 20. január 1972 Šaľa

Ludový maliar. Pracoval v Šali ako vedúci predajne, neskôr vedúci dielne v komunálnom podniku. Venoval sa maľbe krajínok, zátiší a portrétov. Rád maľoval prírodu, častou témou boli kone na puste, nížiny pri Váhu, osady s trstinovými strechami domov, mlyny a mosty. Vybudoval si ateliér a stal sa vyhľadávaným majstrom. Bol známy aj ako reštaurátor kostolov a kostolných malieb.

Literatúra:

Šaľa / Ladislav Bukovszky ... [et al.] ; zostavovateľka Veronika Nováková. - Šaľa : Mesto Šaľa, 2004. - S. 209-210.

Šaľa medzi dvoma vojnami / Karol Šmida. - Šaľa : ALLBA, 2000. - S. 107.

15.

KOREC, Ján Chryzostom - 95. výročie narodenia

22. január 1924 Bošany - 24. október 2015 Nitra

Kardinál, emeritný rímskokatolícky biskup Nitrianskej diecézy, náboženský spisovateľ, autor literatúry faktu. Ako výnimočná osobnosť získal viaceré vyznamenania za obranu ľudských práv a náboženskej slobody. Autor vyše 80 knižne i samizdatovo vydaných filozofických a teologických prác.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 720-723.

Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Augustín Maťovčík ... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo Spolku

slovenských spisovateľov ; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 239-240.

Nitra sa rozlúčila s kardinálom / Tomáš Holúbek. In: My Nitrianske noviny. - ISSN 1335-8375, Roč. 24, č. 43 (2015), s. 5.

16.

ALFÖLDI, Karol - 40. výročie úmrtia

21. august 1886 Šaľa - 22. január 1979 Šaľa

Funkcionár robotníckeho hnutia, robotník, účastník ľubochnianskeho zjazdu. Organizátor triednych bojov, zakladajúci člen Komunistickej strany Československa, funkcionár Medzinárodného všeodborového zväzu, predsedal zakladajúcej schôdzi robotníckeho družstva Interhelpo, predseda dozorného výboru družstva. Zaslúžil sa o vybudovanie elektrárne.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 1.: A-D. - Martin : Matica slovenská, 1986. - S. 47.

17.

BUČEK, Matej - 135. výročie narodenia

23. január 1884 Liesek - 10. apríl 1937 Vrábľa

Katolícky kňaz, náboženský spisovateľ, národný pracovník. V rokoch 1929-1937 dekan - farár vo Vrábľoch. Mal veľkú zásluhu na opravách vrábeľského kostola, sôch, úprave parku a pri založení nového cintorína. Autor politicky, kultúrne, hospodársky a predovšetkým nábožensky motivovaných článkov v periodikách.

Literatúra:

Biografický lexikón Slovenska. - Zv. 1.: A-B. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2002. - S. 589-590.

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 157-158.

Matej Buček : dekan vo farnosti Vrábľa v rokoch 1929-1937 / Jozef Trubíni, Luboš Trubíni. - Vrábľa : FONTIS, 2007. - 16 s.

18.

DOBOSSY, Ladislav - 20. výročie úmrtia

9. august 1910 Vlčany - 27. január 1999 Budapešť (Maďarsko)

Literárny historik, bohemista a romanista, prekladateľ, univerzitný profesor. Spoluzakladateľ a aktívny člen spolku Sarló. Počas 2. svetovej vojny žil vo Francúzsku, kde sa zapojil do protifašistického odboja. Pôsobil ako stredoškolský učiteľ v Košiciach, vedecký pracovník a riaditeľ Maďarského inštitútu v Paríži. Od roku 1945 žil a pôsobil v Budapešti. V literárnovednej činnosti sa zaoberal čes.-slov.-maď. vzťahmi a etabloval sa hlavne ako bohemista, po 1945 sa venoval aj romanistike. Preložil aj výber z diela Jána Amosa Komenského (J.A. Comenius: A világ útvesztője, Budapest, 1961).

Literatúra:

Biografický lexikón Slovenska. - Zv. 2.: C-F. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2004. - S. 268-269.

Encyclopaedia Beliana. - Zv. 3.: Č-Eg. - Bratislava : Encyklopedický ústav Slovenskej akadémie vied, 2003. - S. 440.

19.

**JEŽOVIČ, Karol - 185. výročie narodenia
95. výročie úmrtia**

28. január 1834 Sľažany - 6. marec 1924 Banská Štiavnica

Publicista, stredoškolský profesor. V rokoch 1857-1860 pôsobil ako vychovávateľ v rodine

Palud'aiovcov, 1861-1903 profesor, od 1894 riaditeľ evanjelického gymnázia v Banskej Štiavnici. Pedagogickými, prírodovednými článkami a recenziami kníh prispieval do časopisu Országos Tanáregylet Közlönye, z nemčiny do maďarčiny preložil fyzikálnu prácu J. Tyndalla.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 559.

FEBRUÁR

20.

TAGÁNI, Fraňo - 125. výročie úmrtia

31. október 1816 Oslany - 1. február 1894 Nitra

Slovenský národovec, člen Tatrína, činiteľ Spolku miernosti a Matice slovenskej, podporovateľ slovenskej spisby. Študoval a v rokoch 1883-1894 pôsobil v Nitre.

Literatúra:

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1991. - S. 179.

21.

LACA, Ján - 10. výročie úmrtia

12. december 1928 Tajná - 3. február 2009 Nitra, poch. v Tajnej

Dramaturg. Študoval na Obchodnej škole v Nitre, dramaturgiu a divadelnú vedu na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Pôsobil ako dramaturg na Novej scéne v Bratislave, od roku 1955 v Divadle Andreja Bagara v Nitre. Na pôde nitrianskeho javiska dramaturgicky sa podieľal na vyše dvesto inscenácií. Popri dramaturgickej práci sa venoval prekladom divadelných hier z maďarčiny, ruštiny a češtiny. Bol nielen iniciátorom, ale aj dlhoročným organizačným pracovníkom festivalu Májová divadelná Nitra a redaktorom festivalových bulletinov.

Literatúra:

Divadelná Nitra : (50 rokov slovenského profesionálneho divadla v meste) / Vladimír Štefko. - 1. vyd. - Bratislava : Obzor, 1989. - 423 s. - ISBN 80-215-0026-3.

Encyklopédia dramatických umení Slovenska. - Zv. 1.: A-L. - Bratislava : Veda, 1989. - S. 656.

Zomrel dramaturg nitrianskeho divadla Ján Laca / (LAZ/MP). In: My Nitrianske noviny. - Roč. 18, č. 5 (2009), s. 10.

22.

BAJAN, Anton - 10. výročie úmrtia

4. november 1927 Veľké Vozokany - 4. február 2009 Bratislava?, poch. v Podunajských Biskupiciach

Lekár, epidemiológ, pedagóg. Bol uznávanou osobnosťou, odborníkom a pedagógom v oblasti medicíny. Zaoberal sa epidemiológiou, prevenciou a organizáciou boja proti tuberkulóze a chronickým chorobám dýchacieho systému. Bol autorom a spoluautorom odborných publikácií, učebníc a vedeckých článkov.

Literatúra:

Encyclopaedia Beliana. - Zv. 1.: A-Belk. - Bratislava : Encyklopedický ústav SAV a Veda, 1999. - S. 541-542.

Za prof. MUDr. Antonom Bajanom, DrSc. / Katarína Pobudová. In: Požitavie - Širočina. - Roč. V, č. 3 (2009), s. 19.

23.

DROZD, Štefan - 40. výročie úmrtia

23. december 1907 Prievidza - Hradec - 7. február 1979 Nitra, poch. v Prievidzi - Hradci

Literárny historik, cirkevný hodnostár. Študoval a od roku 1940 pôsobil v Nitre ako kaplán, profesor dievčenského gymnázia a pedagogickej školy, prefekt malého seminára a zastával viaceré cirkevné funkcie. Jeho rozsiahle literárne dielo bolo orientované na dejiny slovenskej literatúry, najmä výskum bernelákovcov. Od roku 1941 bol správcom Diecéznej knižnice v Nitre. Ako muzikológ sa venoval dejinám slovenskej hudby.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 261-262.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 1.: A-D. - Martin : Matica slovenská, 1986. - S. 506.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 32-33.

24.

RIŠŇOVSKÝ, Ján - 65. výročie úmrtia

6. august 1873 Nitra - 8. február 1954 Pohranice, poch. v Nitre

Kníhtlačiar. Tlačiarstvo sa vyučil u F. Neugebauera v Nitre, typograf u Š. Huszára v Nitre. V rokoch 1906-1918 spolumajiteľ, 1918-1919 majiteľ, v rokoch 1919-1943 zamestnanec tlačiarne Corvin v Nitre. Tlačil noviny, časopisy, knihy regionálnych autorov a pod.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 95.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 119-120.

25.

HUSZÁR, Štefan - 175. výročie narodenia

10. február 1844 Nitra - 26. august 1926 Nitra

Kníhtlačiar, kníhkupec. Od roku 1874 spolumajiteľ, neskôr majiteľ požičovne kníh, kníhkupectva a kníhtlačiarne v Nitre. Popredný mestský činiteľ Nitry, v roku 1884 člen zakladajúceho zhromaždenia Nitrianskej priemyselnej korporácie, neskôr jej podpredseda a člen výboru.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 445.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 63-64.

26.

NÉČEI (Nécsey), Valentín - 210. výročie narodenia

11. február 1809 Oslany - 2. október 1873 Nitra

Kňaz, národný dejateľ. Filozofické štúdiá absolvoval na seminári v Nitre, teologické na budapeštianskej univerzite. Od roku 1860 pôsobil v Nitre ako sídelný kanonik. Svoju pastoračnú aktivitu zamerl na mládež, organizoval nábožensko-kultúrne programy, zúčastňoval sa na mnohých národných aktivitách,

Literatúra:

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 105-106.

27.

HORNÁ, Anastázia - 65. výročie úmrtia

19. február 1878 Šalgočka - 11. február 1954 Rumanová

Ľudová maliarka. Autorka ornamentov pri výzdobe domov v Rumanovej. Maľovala prstom namáčaným do mokrej surovej hlíny.

Literatúra:

Lexikón slovenských žien / zodpovedný redaktor : Augustín Maťovčík ; hlavné autorky a odborná redakcia : Ľudmila Ďuranová, Anna Šourková, Alena Tábovecká. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2003. - S. 89-90.
Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 381.

28.

LAZAROVÁ, Katarína - 105. výročie narodenia

13. február 1914 Výčapy - Opatovce - 21. jún 1995 Bratislava

Spisovateľka, prozaička, prekladateľka. V rokoch 1928-1930 študovala na dvojročnej Obchodnej škole v Nitre. Autorka románov s témou protifašistického odboja a priekopníčka detektívneho žánru v slovenskej literatúre.

Literatúra:

Encyklopédia slovenských spisovateľov. - Zv. 1.: A-O. - Bratislava : Obzor, 1984. - S. 380-381.
Lexikón slovenských žien / zodpovedný redaktor : Augustín Maťovčík ; hlavné autorky a odborná redakcia : Ľudmila Ďuranová, Anna Šourková, Alena Tábovecká. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2003. - S. 144.
Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Augustín Maťovčík ... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov ; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 283-284.

29.

KENDRAI, Gabriel - 295. výročie narodenia

14. február 1724 Voderady - 18. január 1797 Šaľa

Kazateľ, spisovateľ, veršovník. Po štúdiách pôsobil ako misionár a správca rehoľných majetkov v Banskej Bystrici a Egeri, od 1770 v Trnave a Šali. Po rozpustení jezuitskej rehole od roku 1775 pôsobil v Šali ako diecézny kňaz v pastorácii. Autor elegickej básnickej skladby na biblický námět a práce o vojvodcoch bojujúcich v 17. stor. na východnom Slovensku.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 654.
Slovenský biografický slovník. - Zv. 3.: K-L. - Martin : Matica slovenská, 1989. - S. 68.
Šaľa : kapitoly z histórie mesta / Karol Šmida. - [1. vyd.]. - Šaľa : Mestský úrad, 1993. - S. 145.

30.

KONŠTANTÍN - CYRIL - 1150. výročie úmrtia

827 Solún - Thessaloniké (Grécko) - 14. február 869 Rím (Taliansko)

Nazývaný aj Filozof, zakladateľ slovanského písomníctva, učiteľ, šíriteľ kresťanskej viery. Brat sv. Metoda, s ktorým v roku 863 na pozvanie kniežaťa Rastislava prišli na Veľkú Moravu šíriť kresťanstvo. Zostavil slovanské písmo - hlaholiku a do slovanského jazyka preložil výber z evanjélií a ďalšie bohoslužobné knihy.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 189-191.
Slovenský biografický slovník. - Zv. 1.: A-D. - Martin : Matica slovenská, 1986. - S. 389.
Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 81-82.

31.

NEMEC František - 115. výročie narodenia

17. február 1904 Radošina - 4. október 1986 Nitra

Cirkevný hodnostár, pedagóg. Študoval a od roku 1930 pôsobil v Nitre. Ako bohoslovec sa pričínal o vznik literárneho spolku Bernolák. Od roku 1977 čestný kanonik. V rokoch 1961-1982 pôsobil ako správca farnosti v Dražovciach. Autor učebníc a článkov uverejnených v časopise Katolícke kázne.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 988.

32

ŠTIBRANÝ, Vojtech - 55. výročie úmrtia

30. január 1912 Smolenice - Lošonec - 18. február 1964 Pusté Úľany, poch. v Nitre

Historik, archivár, múzejník, pedagóg. Pôsobil ako pedagóg na gymnáziu v Leviciach a na poľnohospodárskej škole v Zlatých Moravciach, v rokoch 1961-1964 odborný pracovník Slovenského poľnohospodárskeho múzea v Nitre. Popri svojich povinnostiach archívneho a muzeálneho pracovníka napísal celý rad príspevkov a štúdií, venovaných prevažne minulosti slovenského roľníckeho ľudu.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 524.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra: Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 179.

33.

VALÁŠEK, Pavel - 30. výročie úmrtia

22. január 1916 Bzince pod Javorinou - 19. február 1989 Nitra, poch. v Bzinciach pod Javorinou

Evanjelický farár, stúpenec ekumenizmu, účastník protifašistického odboja. V rokoch 1949-1989 pôsobil ako farár v Nitre, 1958-1964 senior nitrianskeho seniorátu. Zakladateľ samostatného evanjelického cirkevného zboru v Nitre, v rokoch 1946-1948 podpredseda Okresného národného výboru v Nitre za Demokratickú stranu.

Literatúra:

Evanjelici v dejinách slovenskej kultúry. - Zv. 2.: M-Z. - Liptovský Mikuláš : Tranoscius, 1997. - S. 131-132.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 6.: T-Ž. - Martin : Matica slovenská, 1994. - S. 210.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 158-159.

34.

STUPKA, Anton - 135. výročie narodenia

20. február 1884 Hrádek-Tedražice (Česká republika) - 9. november 1960 Nitra

Hudobný pedagóg, zbormajster, organizátor hudobného života. Hudbu študoval v Rakúsku a v Prahe. Do Nitry prišiel ako vojak a dirigent vojenskej hudby v roku 1904. Usídlil sa tu natrvalo a pôsobil ako učiteľ hudby na gymnáziu, zbormajster a dirigent. Bol aktívnym organizátorom hudobného života

v Nitre - organizoval koncerty, na ktorých vystupovali svetoznámi umelci.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 377.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 139-140.

35.

SHRAGA WEIL - 10. výročie úmrtia

24. september 1918 Nitra - 20. február 2009 Haogen (Izrael)

Izraelský umelec slovenského pôvodu. V Nitre prežil svoje detstvo a mladosť. Počas vojny musel prerušiť štúdium na Vysoké škole umeleckého priemyslu v Prahe. Po druhej svetovej vojne sa vystaňoval do Izraela. Žil v kibuci Haogen a svoje umelecké štúdiá si doplnil v Paríži. Autor grafických prác, knižných ilustrácií a monumentálnych projektov nachádzajúcich sa v Tel Avive, Jeruzaleme, vo Washingtone a inde. Čestný občan mesta Nitry.

Literatúra:

Nitra - mesto múzeí a galérií ; [A. Lörinčová a kol. ; foto P. Rafaj, F. Kolář]. - [1. vyd.]. - Nitra : Mesto Nitra, 2012. - [22 s.].

Synagóga v Nitre / [text Juraj Novák]. - [1. vyd.]. - Nitra : Mesto Nitra, 2009. - [14] s. - ISBN 978-80-970152-7-5.

Zomrel nitriansky rodák Shraga Weil / (RE). In: My Nitrianske noviny. - Roč. 18, č. 8 (2009), s. 7.

36.

FRIDECZKY, Akúcius - 45. výročie úmrtia

30. november 1900 Bratislava - 21. február 1974 Nitra

Vysokoškolský profesor, agrotechnik. V rokoch 1923-1925 adjunkt cukrovaru Sládkovičovo v Alekšinciach, 1925-1939 správca cirkevných majetkov, 1939-1952 hospodársky úradník na viacerých miestach, od roku 1952 pedagóg na Vysoké škole poľnohospodárskej v Nitre. Autor a spoluautor knižných publikácií, vedeckých štúdií, odborných a popularizačných článkov.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 125.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 44.

37.

SPIŠIAK, Ladislav - 70. výročie narodenia

22. február 1949 Levice - 27. november 2013 Nitra

Pedagóg, kultúrny pracovník, divadelný dramatik, spisovateľ. Študoval a v rokoch 1974-1985 pôsobil ako odborný asistent na Pedagogickej fakulte v Nitre, od roku 1992 sa venoval práci s deťmi a mládežou. Autor viacerých kníh pre deti, na ktorých spolupracoval s pedagógmi aj samotnými deťmi. Deti často jeho knihy ilustrovali alebo do nich prispeli veršíkmi či príbehmi.

Literatúra:

Deti z MŠ vo Volkovciach sa stali ilustrátormi / Petra Dolná. In: Požitavské noviny. - Roč. 1, č. 3 (2012), s. 4.

Kniha Vytrhnuté z notesa je mozaikou života učiteľov / Jana Černáková. In: My Nitrianske noviny. - Roč. 21, č. 15 (2012), s. 11.

Predstavia knihu Kreslím srdcom / (RE). In: My Nitrianske noviny. - Roč. 19, č. 27 (2010), s. 8.

38.

TURBA, Belo - 105. výročie narodenia

23. február 1914 Nitra - Mlynárce - 19. august 1980 Bratislava

Herec, operný a operetný spevák (tenor). V rokoch 1939-1945 sólista opery Slovenského národného divadla, od 1951 sólista operety Novej scény v Bratislave. Popredný interpret slovenskej ľudovej i umelej piesne.

Literatúra:

Encyklopédia dramatických umení Slovenska. - Zv. 2.: M-Ž. - Bratislava : Veda, 1990. - S. 496.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 6.: T-Ž. - Martin : Matica slovenská, 1994. - S. 138-139.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 153-154.

39.

SÖRÉNI, Alexander - 355. výročie narodenia 300. výročie úmrtia

24. február 1664 Nitra - 16. september 1719 Trnava

Univerzitný profesor, cirkevný historik, spisovateľ. Študoval na univerzitách v Trnave a v Grazi. Pôsobil ako profesor na jezuitských školách. Autor viacerých prác z cirkevných dejín.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 1253-1264.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 317.

40.

VODRÁŽKA, Jozef - 120. výročie narodenia

25. február 1899 Banská Štiavnica - 8. október 1987 Topoľčianky

Osvetový pracovník, ochranár. V rokoch 1922-1923 pracoval ako notár v Nevericiach, 1923-1950 vedúci obvodného notárskeho úradu, pracovník miestneho národného výboru, 1950-1960 vedúci plánovacieho oddelenia Riaditeľstva štátnych lesov v Topoľčiankach. Spoluautor monografie o Topoľčiankach.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 6.: T-Ž. - Martin : Matica slovenská, 1994. - S. 303.

41.

IVANOVÁ, Anna - 120. výročie narodenia

26. február 1899 Jasenica - 9. apríl 1961 Holíč

Spisovateľka pre deti, hudobná skladateľka, učiteľka. V rokoch 1944-1946 pôsobila ako učiteľka a riaditeľka ľudovej školy vo Výčapoch-Opatovciach, 1946-1950 v Jelšovciach. Na dôchodku žila najskôr v Jelšovciach, potom v Nevidzanoch, od roku 1958 v Holíči. Písala výchovne a nábožensky motivované verše, prozaické i dramatické útvary pre deti. Autorka piesní a hudobných pásiem pre školské slávnosti, tiež chrámových piesní, piesní zábavného žánru, operety.

Literatúra:

Lexikón slovenských žien / zodpovedný redaktor : Augustín Maťovčík ; hlavné autorky a odborná redakcia : Ľudmila Ďuranová, Anna Šourková, Alena Táborecká. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2003. - S. 105.

Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Augustín Maťovčík ... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov ; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 185-186.

42.

PAUČO, Jozef - 105. výročie narodenia

26. február 1914 Píla - 18. november 1975 Middletown (USA)

Politik, publicista, novinár v exile. Študoval na gymnáziu v Nitre. V rokoch 1937-1938 pôsobil ako obvodný tajomník HSLS v Nitre, redaktor Nitrianskej stráže.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 4.: M-Q. - Martin : Matica slovenská, 1990. - S. 405-406.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 177.

43.

TÓTH, Károly - 60. výročie narodenia

27. február 1959 Dlhá nad Váhom - 10. september 2016, poch. v Šamoríne

Literárny kritik, redaktor, politik. V rokoch 1983-1987 pracoval v podniku Duslo Šaľa, 1987-1990 redaktor Vydavateľstva Madách. V roku 1996 zakladateľ a do roku 2014 riaditeľ Ústavu národnostných menšín Fórum (Fórum Kisebbségkutató Intézet). Od roku 1979 sa venoval publicistike, literárnej činnosti sa začal venovať začiatkom 80-tych rokov minulého storočia.

Literatúra:

A cseh/szlovákiai magyar irodalom lexikona 1918-2004 / Főszerkesztő Fónod Zoltán. - 2. opr., rozš. vyd. - Bratislava : Madách-Posonium, 2004. - S. 421.

Tóth Károly emlékére (1959-2016). - Fotogr. 2. In: Terra Hírújság. - ISSN 1338-6344, Roč. VII, č. 10 (2016), s. 18.

44.

SZARKA, Viktor - 75. výročie narodenia

29. február 1944 Tešedíkovo - 14. november 2016 Bratislava

Hudobný skladateľ, pedagóg, vydavateľ a rozširovateľ hudobnej kultúry na Slovensku. Študoval na Pedagogickej fakulte v Nitre a na Univerzite Komenského v Bratislave. Ako člen hudobného vydavateľstva Opus sa zaslúžil o uchovávanie a šírenie slovenských ľudových piesní. Po roku 1990 založil vydavateľstvo Akcent, v ktorom vyšli stovky titulov zameraných na folklór a ľudových rozprávačov. Ako hudobný skladateľ spolupracoval aj s viacerými známymi interpretmi populárnej hudby a spolupracoval aj na detských programoch.

Literatúra:

Zomrel Viktor Szarka. Jeho životom bol folklór / Martin Jurčo. - Fotogr. In: Pravda. - ISSN 1335-4050, Roč. XXVI, č. 272 (24.11.2016), s. 41.

MAREC

45.

VRABLEC, Jozef - 105. výročie narodenia

4. marec 1914 Závod - 19. marec 2003 Nitra, poch. v Závode

Teológ, cirkevný hodnostár, univerzitný profesor, náboženský spisovateľ. V rokoch 1943-1945 pôsobil ako kaplán a riaditeľ meštianskej školy v Močenku. Od roku 1945 pôsobil v Nitre ako kaplán, riaditeľ meštianskej školy, profesor na Obchodnej akadémii a biskupskom seminári. Od roku 1959

profesor, neskôr dekan Cyrilometodskej bohosloveckej fakulty UK, 1973 generálny vikár a kanonik nitrianskej kapituly, 1979 veľprepoš, 1990 pápežský prelát. Autor viacerých monografických diel a článkov publikovaných v časopisoch.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 1480-1482.

Reálie a personálie Nitry / Anton Pažitný. - V Nitre : Dom Matice slovenskej, 2006. - S. 259-260.

46.

AMBRÓZY-MIGAZZI, Štefan - 150. výročie narodenia

5. marec 1869 Nice (Francúzsko) - 31. august 1933 Tana, poch. v Jeli (Maďarsko)

Veľkostatkár, dendrológ, botanik. Hospodáril na veľkostatku v Tesárskych Mlyňanoch, kde v roku 1892 založil a do roku 1914 budoval park cudzokrajných stále zelených rastlín (dnes Arborétum Mlyňany - Ústav dendrológie SAV). Zakladateľ a spoluzakladateľ ďalších botanických záhrad a parkov v Maďarsku, Rumunsku a v Čechách.

Literatúra:

Arborétum Mlyňany / Rastislav Bero, Ivo Tábor, Ivan Tomaško. - Bratislava : Veda, 1992. - 118 s.

Biografický lexikón Slovenska. - Zv. 1.: A-B. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2002. - S. 66.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 1.: A-D. - Martin : Matica slovenská, 1986. - S. 55.

47.

GRASALKOVIČ, Anton - 325. výročie narodenia

6. marec 1694 Mojmirovce (Urmín) - 1. december 1771 Csömör (Maďarsko)

Veľkostatkár, krajinský hodnostár. Študoval na gymnáziu v Nitre a v Trnave, právo súkromne u Andreja Dubnického. Od roku 1748 bol radcom Uhorskej komory, 1751 strážcom kráľovskej koruny, bol skutočným tajným radcom, kráľovským koniarnikom, aradským a novohradským županom. Dal postaviť barokový kaštieľ v Bratislave, rokokový kaštieľ v Ivanke pri Dunaji, organizoval barokovú prestavbu Bratislavského hradu, finančne podporil stavbu kostola u Piaristov v Nitre, kostol a kaštieľ v Komjaticiach. V roku 1732 bol povýšený do barónskeho, v roku 1743 do grófskeho stavu. Za svoje zásluhy bol vyznamenaný veľkokrížom Radu sv. Štefana.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 215-216.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 171.

48.

ZEMANOVIČ, Koloman - 85. výročie narodenia

7. marec 1934 Machulince - 1. máj 2003 Topoľčianky

Výtvarník, pedagóg. Absolvoval Vyššiu školu umeleckého priemyslu v Bratislave a študoval na Pedagogickej fakulte v Nitre. V rokoch 1957-1994 pôsobil ako učiteľ výtvarnej výchovy na Základnej škole v Topoľčiankach. Bol členom výtvarného krúžku pri Závodnom klube odborov Calex v Zlatých Moravciach. Jeho výtvarné diela vznikli v 60. a 70. rokoch minulého storočia a získali mnohé ocenenia na výstavách doma i v zahraničí.

Literatúra:

Pocta učiteľovi - výtvarníkovi / Ondrej Valach. In: Požitavské noviny. - Roč. 8, č. 13 (2003), s. 3.

49.

KOVÁCS, Ladislav - 75. výročie narodenia

9. marec 1944 Žihárec - 2017 Šaľa

Športový funkcionár. Pôsobil ako tajomník a manažér v hádzanárskom klube Slovan Duslo Šaľa. Počas jeho pôsobenia Šaľa získala tri federálne tituly a deväť slovenských majstrovských titulov. Na medzinárodnom poli dvakrát získali prvenstvo vo WHIL a v rokoch 1995 a 2000 v Pohári EHF sa dostali do semifinále. Vykonával funkciu vedúceho reprezentačného družstva žien Československa, neskôr Slovenska, v rokoch 2010-2012 bol viceprezidentom Slovenského hádzanárskeho zväzu.

Literatúra:

Ladislav Kovács a hádzaná / Milan Aľakša. In: Slovo Šaľanov. - Roč. XVI, č. 11 (2011), s. 5.

Ladislav Kovács viceprezidentom / J. Morávek. In: Slovo Šaľanov. - Roč. 15, č. 12 (2010), s. 36.

Odišla legenda hádzanej / Jozef Sklenár. In: My Noviny juhozápadu. - ISSN 1338-1733, Roč. 26, č. 34 (2017), s. 32.

50.

KNAPO, Alexander - 35. výročie úmrtia

8. september 1912 Papradno - 9. marec 1984 Nitra

Vysokoškolský pedagóg, inžinier architekt, maliar. V rokoch 1960-1979 pôsobil na Vysokej škole poľnohospodárskej v Nitre, v rokoch 1960-1971 vedúci Katedry poľnohospodárskych stavieb. Autor mnohých vedeckých prác a vysokoškolských učebníc. Projektoval viaceré stavby na Slovensku - v Nitre administratívnu budovu Slovenských elektrární.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 3.: K-L. - Martin : Matica slovenská, 1989. - S. 118-119.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 79-80.

51.

BABIAK, Tomáš - 70. výročie narodenia

11. marec 1949 Nitra - 29. september 1983 Starý Smokovec - Vyšné Hágy

Športovec, oštepár, tréner. V roku 1967 získal v hode oštepom dorastenecký a 1970 juniorský československý rekord. V rokoch 1972-1982 reprezentant ČSSR na medzinárodných podujatiach, roku 1979 a 1981 získal titul majstra ČSSR, 1980 Majster športu. Popri aktívnej pretekárskej činnosti sa venoval trénovaniu dorastencov.

Literatúra:

Biografický lexikón Slovenska. - Zv. 1.: A-B. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2002. - S. 128-129.

52.

SABÓ (Szabó), Alojz - 115. výročie úmrtia

14. október 1818 Neded - 13. marec 1904 Budapešť (Maďarsko)

Veterinárny lekár, univerzitný profesor. Od roku 1846 adjunkt honvédskeho práporu v Jászkunságu a školiteľ vojenských podkúvačov koní a felčiarov v Pešti, potom vyslanec lekárskeho zboru na školení lekárov a zverolekárov v Šoprone, od 1851 univerzitný profesor v Pešti, 1876-1901 riaditeľ a učiteľ verejnej školy a výchovného ústavu v Pešti. Autor diela o besnote, od 1856 vydával časopis Magyar Néplap a založil časopis Századunk.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 164.

53.

LIHÁN, Paulín - 295. výročie narodenia

15. marec 1724 Polomka - 23. máj 1803 Prievidza

Kňaz, pedagóg, prírodovedec, náboženský spisovateľ. Roku 1743 vstúpil v Carei do piaristickej rehole. Študoval v Nitre a v rokoch 1754-1759 a 1763-1769 pôsobil ako učiteľ, v rokoch 1779-1781 predstavený rehoľného domu. Vo výučbe filozofie sa zaoberal aj prírodnými vedami. Väčšina jeho prác zostala v rukopise.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 821.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 3.: K-L. - Martin : Matica slovenská, 1989. - S. 402.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 175.

54.

BARTAKOVIČ, Jozef Benedikt - 265. výročie narodenia

17. marec 1754 Salakúz (dnes Podhorany) - 11. január 1815 Salakúz (dnes Podhorany)

Kňaz. Študoval a pôsobil v Nitre od roku 1781 ako farár, v rokoch 1807-1814 špirituál v seminári v Nitre. Ako farár pôsobil v Žiranoch, v rokoch 1791-1805 v Podhoranoch.

Literatúra:

Z našej farnosti : biografie salakúzskeho farárov III. / Štefan Rácz. In: Podhoranský spravodaj. - Č. 3 (2010), s. 5-6.

55.

SVÄTOPLUK I. - 1125. výročie úmrtia

840 - - 17. marec 894 Nitra (pravdepodobne)

Kráľ, veľkomoravský panovník. Príslušník dynastie Mojmírovcov, najvýznamnejší veľkomoravský panovník. Veľká Morava počas jeho vlády dosiahla najväčšiu územnú rozlohu i vrchol svojej moci. Za jeho vlády bola v roku 880 bulou pápeža Jána VIII. slovenská liturgia definitívne povolená a vytvorená samostatná cirkevná provincia s biskupstvom v Nitre.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 386-387.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 140-141.

56.

HÖLLRIGL, Jozef - 140. výročie narodenia

19. marec 1879 Nitra - 26. máj 1953 Budapešť (Maďarsko)

Pedagóg, historik umenia, zberateľ. Po absolvovaní ľudovej školy a gymnázia v Nitre študoval v ústave stredoškolských učiteľov kreslenia v Budapešti. V rokoch 1904-1919 pôsobil ako profesor kreslenia na gymnáziu v Nitre, od roku 1919 pracoval v Národnom múzeu, v rokoch 1937-1939 v umelecko-priemyselnom múzeu v Budapešti. Spoluzakladateľ župného múzea v Nitre. Autor monografií a štúdií v odborných časopisoch.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 364.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 62-63.

57.

LAČNÝ, Daniel Ľudovít - 105. výročie úmrtia

22. december 1852 Modra - 19. marec 1914 Nitra

Publicista, učiteľ, autor učebníc. Od roku 1898 pôsobil v Nitre. Prispieval do Obzoru, články o poverách, názvosloví a miestopise uverejňoval v Sborníku a Časopise MSS. Autor učebníc, spolupracovník Prostonárodného ev. Školníka.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 3.: K-L. - Martin : Matica slovenská, 1989. - S. 335.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 175.

58.

MELICHER, Jozef - 90. výročie narodenia

20. marec 1929 Hronské Kľačany - 9. január 2008 Nitra

Literárny historik a kritik, prozaik, folklorista, bibliograf, vysokoškolský pedagóg. Dlhé roky pôsobil na Pedagogickej fakulte, v rokoch 1992-1997 na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre a ako knihovník v Archeologickom ústave SAV v Nitre. Celý svoj tvorivý život sa zaoberal literárnym regionalizmom, interpretáciou folklórnych textov a zamlčovanou literatúrou, najmä katolíckou modernou. Publikovať začal roku 1944 v mesačníku Spolku sv. Vojtecha Dobrý pastier. Autor i spoluautor viacerých publikácií, spracoval desať ročníkov Bibliografie slovenskej archeológie.

Literatúra:

Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Augustín Maťovčík ... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov ; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 308.

Slovník slovenských spisovateľov pre deti a mládež / zostavovateľ a vedecký redaktor Ondrej Sliacky. - Bratislava : Literárne informačné centrum, 2005. - S. 215-216.

Realie a personálie Nitry / Anton Pažitný. - V Nitre : Dom Matice slovenskej, 2006. - S. 192.

59.

ŠAFÁR, Emil Pavol - 105. výročie narodenia

24. marec 1914 Horný Vinodol (dnes Vinodol) - 6. november 1981 Piešťany, poch. vo Vinodole

Teológ, kňaz, trpiteľ za vieru. Študoval a pôsobil v Nitre, od roku 1970 v Skačanoch, 1973 v Nitrianskej Strede a v Rybanoch. V spolupráci s J. Opralom sa podieľal na príprave mnohých príspevkov v samizdatovej literatúre.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 1301-1302.

60.

FILO, Elemír - 100. výročie narodenia

26. marec 1919 Veselé - 11. jún 1983 Bratislava, poch. v Nitre

Cirkevný hodnostár, náboženský spisovateľ. Študoval a pôsobil v Nitre ako ceremoniár, tajomník Biskupského úradu, 1977 nitriansky kanonik. Sprevádzal nitrianskeho biskupa E. Nécseyho na zasadnutiach Druhého vatikánskeho koncilu a vydal knihu o koncilových rokovaniach. Štúdiami a recenziami prispieval do cirkevných časopisov, venoval sa aj filozoficko-estetickým problémom.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 341-342.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 88.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 170.

61.

DUCKO-ADAMEC, Imrich - 80. výročie narodenia

27. marec 1939 Zlaté Moravce - 5. apríl 1992 Bratislava

Hospodársky pracovník. Študoval na Strednej priemyselnej škole stavebnej v Nitre, na Slovenskej vysokej škole technickej, 1980-1985 externe na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Pôsobil v rôznych funkciách, v rokoch 1976-1992 vedúci odborný referent - špecialista Vládneho výboru pre cestovný ruch, neskôr Ministerstva obchodu a cestovného ruchu Slovenskej republiky v Bratislave. Organizačnou prácou sa pričínil o rozvoj cestovného ruchu na Slovensku.

Literatúra:

Biografický lexikón Slovenska. - Zv. 2.: C-F. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2004. - S. 356.

62.

BALAŠA (Balassa), Pavol - 375. výročie narodenia

29. marec 1644 Žitavce - 2. október 1705 Trnava

Cirkevný hodnostár, spisovateľ. V rokoch 1661-1676 člen jezuitskej rehole. Filozofiu a teológiu študoval v Grazi a v Trnave. Pôsobil ako profesor humanitných vied v Košiciach a v Trnave, 1677 ostrihomský kanonik, 1677-1679 farár v Jelke, 1680 gemerský, 1684 šaštínsky archidiakon, 1690 titulárny biskup, 1694 arcibiskupský vikár v Trnave. Autor veršovaných prác na počesť bakalárov a magistrov trnavskej univerzity, genealógie rodu, úvodu k dielu G. Hevenesiho Succus prudentiae... (1701).

Literatúra:

Biografický lexikón Slovenska. - Zv. 1.: A-B. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2002. - S. 179.

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 46.

63.

ČAJDA, Jozef - 100. výročie narodenia

29. marec 1919 Zlaté Moravce - 23. október 1983 Zlaté Moravce

Dostihový jazdec. Pracoval ako chovateľ a jazdec v žrebčinoch Topoľčianky a Nitra, v rokoch 1968-1979 chovateľ koní a tréner na strednej škole v Zlatých Moravciach. Dostihový a klusácky pretekár. Roku 1955 zvíťazil na 7-ročnom žrebčovi - plnokrvníkovi 19/51 Furioso XIV na 66. ročníku Veľkej pardubickej steeple-chase ako prvý víťaz (jazdec a kôň) zo slovenského žrebčína.

Literatúra:

Biografický lexikón Slovenska. - Zv. 2.: C-F. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2004. - S. 87.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 1.: A-D. - Martin : Matica slovenská, 1986. - S. 395.

64.

KNAPP, Jozef Armín - 120. výročie úmrtia

14. máj 1843 Nitra - Dolné Krškany - 31. marec 1899 Viedeň (Rakúsko)

Prírodovedec, botanik, múzejník. Študoval na gymnáziu v Pešti a v Nitre a na univerzite vo Viedni a Rostocku. Od roku 1890 pracovník botanického oddelenia Dvorského múzea vo Viedni. Autor vedeckých publikácií, odborných štúdií a článkov. Preskúmal rastlinstvo Zobora, Šindolky, Kalvárie, Krškán a širšieho okolia mesta a vydal štúdiu o flóre mesta Nitry a jej okolia (1836).

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 3 : K - L. - Martin : Matica slovenská, 1989. - S. 119.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 80.

APRÍL

65.

KRIŠTOF, Štefan - 105. výročie narodenia

3. apríl 1914 Malé Krškany (Krškany) - 4. október 1986 Nitra

Vysokoškolský profesor, jazykovedec, verejný činiteľ. V rokoch 1949-1951 podpredsa Krajského národného výboru v Nitre, 1951-1953 pracovník okresného stavebného podniku v Topoľčanoch a v Nitre, 1953-1959 učiteľ, od roku 1959 pracovník Pedagogického inštitútu a potom Pedagogickej fakulty v Nitre. Pracoval v oblasti dialektológie, súčasného spisovného jazyka a dejín slovenského jazyka, onomastiky a teórie vyučovania slovenského jazyka. Autor učebníc a iných publikácií.

Literatúra:

Slovenskí jazykovedci / Ladislav Dvonč. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 511-517.

Životné jubileum / (ek). In: Nitriansky hlas. - Roč. 15, č. 15 (1974), s. 2.

66.

HLADKÝ, Jozef - 210. výročie úmrtia

10. marec 1747 Častá - 6. apríl 1809 Veľké Chyndice

Kňaz, náboženský spisovateľ. Od roku 1783 pôsobil ako farár vo Veľkých Chyndiciach. Odporca cirkevných reforiem Jozefa II., proti ktorým namieril aj svoje literárne práce.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 484-485.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 2 : E - J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 333.

67.

KRÁLIK, Štefan - 110. výročie narodenia

8. apríl 1909 Závodie (teraz súčasť Žiliny) - 30. január 1983 Bratislava

Spisovateľ, dramatik, lekár, národný umelec. V rokoch 1919-1927 študoval na štátnom reálnom

gymnázium v Nitre, 1927-1933 na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Významný predstaviteľ modernej slovenskej dramatickej tvorby. V jeho dielach sa objavujú obrázky z dedinského života, historické námety, ale aj osobné a spoločenské problémy. Napísal 17 hier, autor televíznych poviedok a memoárových próz.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 3.: K-L. - Martin : Matica slovenská, 1989. - S. 236-237.

Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Augustín Maňovčík... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov ; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 254.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 174.

68.

HORNIÁK, Ernest - 40. výročie úmrtia

18. november 1907 Horné Krškany (dnes súčasť Nitry) - 9. apríl 1979 Nitra

Pedagóg, trpiteľ za vieru. Študoval na gymnázium v Nitre a u saleziánov v Taliansku. Po násilnom zrušení kláštorov bol internovaný a odsúdený na rok väzenia. Po prepustení z väzenia pracoval v civilnom zamestnaní v stavebnom podniku v Nitre, kde utrpel smrteľný úraz.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 513-514.

69.

MAHOLÁNYI (Machulinský), Ján - 320. výročie úmrtia

1. október 1635 Machulince - 11. apríl 1699 Viedeň (Rakúsko)

Barón, uhorský kancelár, hlavný radca. Pôsobil ako sekretár a tajomník u Juraja Selepčeniho-Pohronca, v roku 1661 tajomník uhorskej kráľovskej kancelárie, 1665 minister vnútra Uhorska. V roku 1686 mu udelil cisár Leopold I. šľachtický titul barón de Maholányi a zároveň mu podaroval erb arcibiskupa Juraja Selepčeniho. Od roku 1693 dvorný radca vo Viedni, neskôr kancelár cisára Leopolda I.

Literatúra:

Rodák z Machuliniec na cisárskom dvore / Ondrej Valach. In: Tekovské noviny. - Roč. XX, č. 9, 10 (2010), s. 4.

70.

SMRČOK (Mészáros), Ľubomír - 100. výročie narodenia

13. apríl 1919 Pohranice - 1. august 1970 Bratislava

Herec, režisér, dramatik, prozaik. Študoval v Nitre a aktívne sa zúčastnil na ochotníckom divadelnom dianí v Nitre ako herec a autor viacerých divadelných hier. V rokoch 1941-1945 umelecký vedúci činohry, režisér Slovenského ľudového divadla v Nitre. Od roku 1945 pôsobil v Slovenskom národnom divadle v Bratislave. Do literatúry vstúpil prózou Vrah za oponou (1940), prekladal divadelné hry a venoval sa úpravám hier našich klasikov.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 301.

Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Augustín Maňovčík ... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov ; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 415-416.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 178.

71.

GODIN, Imrich - 40. výročie úmrtia

17. júl 1907 Vrábľa - 13. apríl 1979 Bratislava, poch. vo Vrábľoch

Operný spevák, hudobný pedagóg, zasluhovaný umelec. Po absolvovaní Hospodárskej vysokej školy v Debrecíne (1928) odišiel do Viedne, kde sa venoval štúdiu spevu. Ďalšie štúdiá absolvoval v Paríži, Berlíne, Ríme a v Miláne. V rokoch 1935-1942 bol sólistom štátnej opery vo Viedni, potom opery v Stuttgarte a Cluji. Od roku 1946 účinkoval ako sólista a režisér opery Štátneho divadla v Košiciach, v rokoch 1953-1972 pedagóg na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Vytvoril hlavne tenorové postavy v domácej i svetovej opernej tvorbe.

Literatúra:

Encyklopédia dramatických umení Slovenska. - Zv. 1.: A-L. - Bratislava : Veda, 1989. - S. 417.

Pedagogická encyklopédia Slovenska. - Zv. 1.: A-O. - Bratislava : Veda, 1984. - S. 278.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 196.

Vrábľa / Jozef Trubíni. - Vrábľa : Mesto Vrábľa, 1994. - S. 104-105.

72.

FELIXOVÁ, Oľga - 10. výročie úmrtia

24. marec 1940 Užhorod (Ukrajina) - 16. apríl 2009 Nitra

Výtvarná pedagogička, výtvarníčka. V rokoch 1955-1959 študovala na Univerzite Komenského v Bratislave odbor slovenský jazyk - výtvarná výchova. Od roku 1961 pôsobila na Katedre výtvarnej výchovy Pedagogickej fakulty v Nitre, kde prednášala vývin výtvarnej kultúry a estetiku. Zaoberala sa teoretickými i praktickými disciplínami z odboru výtvarníctva, publikovala v odbore dejín výtvarného umenia. Popri pedagogickej práci sa venovala komornej maľbe.

Literatúra:

K výstavbe a výtvarnému životu Nitra po roku 1945 / Zdena Dvořáková, Pavel Horvát. In: Kapitoly z dejín Nitra. - Bratislava : Slovenské pedagogické nakl., 1963. - S. 62.

30 rokov Katedry výtvarnej výchovy Pedagogickej fakulty v Nitre : výstava diel členov Katedry výtvarnej výchovy Pdf Nitra / komisár výstavy a autorka katalógu: Eva Kapsová; graf. úprava: Jozef Trepáč ; autori fotogr. Ľuboslav Horváth. - Nitra : Galéria Františka Studeného ; Pedagogická fakulta, 1989. - S. 10, 27-29.

73.

SIEGLEROVÁ, Alžbeta - 210. výročie narodenia

18. apríl 1809 Komárno - 1. marec 1880 Nitra

Kníhtlačiarka. V rokoch 1875-1880 majiteľka tlačiarne, kníhkupectva a knihárstva. Tlačila prevažne náboženskú literatúru v latinskom, maďarskom, nemeckom a slovenskom jazyku.

Literatúra:

Lexikón slovenských žien / zodpovedný redaktor : Augustín Maťovčík ; hlavné autorky a odborná redakcia : Ľudmila Ďuranová, Anna Šourková, Alena Tábovecká. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2003. - S. 218.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1990. - S. 254.

Významné osobnosti Nitra / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 178.

74.

MILO, Štefan - 95. výročie narodenia

18. apríl 1924 Nitra-Janíkovce - 24. apríl 1998 Nitra-Janíkovce

Pedagóg, publicista, regionálny historik. Študoval na gymnáziu a pôsobil v Nitre na jedenásťročnej strednej škole, na Krajskom pedagogickom ústave, v rokoch 1961-1989 na Pedagogickej fakulte v Nitre. Vydal zbierku ľudových piesní z nitrianskeho regiónu, najmä Janíkoviec a okolia, zborník o janíkovských futbalistoch, publikáciu Janíkovský kostol jubiluje. Autor a spoluautor pedagogických knižných publikácií, autor odborných štúdií a populárnych článkov.

Literatúra:

Pedagogická encyklopédia Slovenska. - Zv. 1.: A-O. - Bratislava : Veda, 1984. - S. 579.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 98-99.

75.

KAPOLKA, Belo - 25. výročie úmrtia

22. apríl 1935 Hostie - 18. apríl 1994 Hrebienok (Starý Smokovec, Vysoké Tatry)

Prozaik, publicista. Po štúdiách v Kežmarku a Brne na Vojenskej technickej akadémii pracoval ako vedúci chatár vo Vysokých Tatrách na Rysoch, Solisku, Zbojníckej a Téryho chate. Námety pre svoju literárnu tvorbu čerpal z vysokohorského prostredia svojrázneho života ľudí nosičov, chatárov, drevorubačov, športovcov a návštevníkov tatranských hôr. Do slovenskej literatúry vstúpil prvotinou Kanadské smreký v roku 1967.

Literatúra:

Encyklopédia slovenských spisovateľov. - Zv. 1.: A-O. - Bratislava : Obzor, 1984. - S. 283.

Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Zost. Augustín Maňovčík ... [et al.]. - Bratislava : Spolok slovenských spisovateľov; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 215-216.

Slovník slovenských spisovateľov pre deti a mládež / zostavovateľ a vedecký redaktor : Ondrej Sliacky. - Bratislava : Literárne informačné centrum, 2005. - S. 152-153.

76.

MEDŇANSKÝ, Alojz - 235. výročie narodenia 175. výročie úmrtia

20. apríl 1784 Priekopa (súčasť Martina) - 17. jún 1844 Hlohovec, poch. vo Veselom

Krajinský hodnostár, prozaik, historik. V rokoch 1837-1845 župan Nitrianskej stolice. Autor rozsiahleho vedeckého a literárneho diela z oblasti topografie, histórie, národopisu a hospodárstva, ako i monografie Nitrianskej stolice a článku o dejinách nitrianskeho hradu.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 4.: M-Q. - Martin : Matica slovenská, 1990. - S. 131-132.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 176.

77.

SCHÜLE, Gustáv Adolf - 135. výročie narodenia

23. apríl 1884 Kremnica - 1972 Mníchov (Nemecko)

Akademický maliar, grafik. Základy výtvarného vzdelania získal v Nitre od maliara R. Andrého. Po absolvovaní výtvarnej akadémii v Budapešti a v Berlíne sa vrátil do Nitry. Takmer 30 rokov, až do roku 1944 pôsobil v Nitre. Popri sakrálnej tvorbe (oltárne obrazy, výmalba kostolov ; napr.

Kolíňany, Dlhá nad Váhom) sa venoval aj komorným žánrom. Namaloval viacero obrazov starej Nitry.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 240.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 131.

78.

SERÉDI, Juszinián - 135. výročie narodenia

23. apríl 1884 Diakovce - 29. marec 1945 Ostrihom (Maďarsko)

Cirkevný hodnostár, právnik. Pôvodným menom Juraj Sapuček. Študoval na gymnáziu v Bratislave a v Pannonhalme, kde roku 1902 vstúpil do benediktínskeho rádu a absolvoval noviciát. Od roku 1904 študoval na rehoľnej Univerzite sv. Anzelma v Ríme. S výnimkou roka 1918, keď bol vojenským kaplánom v Ostrihome, stále pôsobil v Ríme v rôznych funkciách vo viacerých inštitúciách. Roku 1927 ostrihomský arcibiskup-prímas, 1928 kardinál. Člen Maďarskej akadémie vied.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 1222.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská. - S. 211.

79.

MATIS, Július - 125. výročie narodenia

25. apríl 1894 Tajná - 24. november 1973 Bratislava

Ochranca prírody, školský inšpektor. Vysokoškolské štúdium začal v Budapešti, ale udalosti prvej svetovej vojny a ruské zajatie mu znemožnili štúdiá ukončiť. Po návrate zo zajatia v roku 1919 a po absolvovaní skúšok sa stal odborným učiteľom. Pracoval na Ministerstve školstva a národnej osvety v Bratislave, bol prednostom pedagogického, rozpočtového a divadelného odboru, školským inšpektorom v Nových Zámkoch, v Rožňave a v Galante. Od roku 1948 generálny riaditeľ Pamiatkovej starostlivosti a štátnej ochrany prírody na Slovensku, ktorej bol aj zakladateľom.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 4.: M-Q. - Martin : Matica slovenská, 1990. - S. 112.

Generálny konzervátor ochrany prírody, rodák z Tajnej. In: Vrabel'ské noviny. - Roč. 1, č. 50-51 (1994), s. 2.

80.

SCHREIER, Norbert - 275. výročie narodenia

29. apríl 1744 Bělotin (Česká republika) - 26. október 1811 Nýrovce

Profesor, náboženský spisovateľ, hudobník. Študoval a dlhé roky pôsobil v Nitre ako kňaz a učiteľ orientálnych jazykov, od roku 1804 prorektor kolégia v Banskej Štiavnici. Člen Slovenského učeného tovaríšstva, spolupracovník jeho pobočky v Nitre.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 1230-1231.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 238.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 128-129.

MÁJ

81.

STEER, Martin František - 140. výročie úmrtia

6. september 1798 Trnava - 5. máj 1879 Nitra

Lekár, univerzitný profesor, podnikateľ. Od roku 1848 pôsobil ako praktický lekár v Nitre. Zaoberal sa infektológiou, najmä vo vzťahu k cholere. Popri lekárskej praxi sa venoval aj chovu hodvábnika.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 343.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 137-138.

82.

CHROPOVSKÝ, Bohuslav - 10. výročie úmrtia

9. august 1926 Čataj - 5. máj 2009 Čataj

Archeológ, univerzitný profesor. Od roku 1957 pôsobil v Archeologickom ústave Slovenskej akadémie vied v Nitre, kde v rokoch 1970-1989 vykonával funkciu riaditeľa. Venoval sa problematike etnogenézy Slovanov a počiatkom slovenských národných dejín. Systematicky realizoval komplexný výskum Nitry. Je autorom desiatok monografií a dvoch stovák vedecko-populárnych článkov a odborných štúdií.

Literatúra:

Encyclopaedia Beliana. - Zv. 6.: His-Im. - Bratislava : Encyklopedický ústav Slovenskej akadémie vied, 2010. - S. 582.

Pedagogická encyklopédia Slovenska. - Zv. 1.: A-O. - Bratislava : Veda, 1984. - S. 342.

Reálie a personálie Nitry / Anton Pažitný. - V Nitre : Dom Matice slovenskej, 2006. - S. 160-161.

83.

ROMANOVSKÝ, Ján - 30. výročie úmrtia

4. január 1916 Topoľčany - 8. máj 1989 Nitra

Spisovateľ pre deti a mládež, režisér, autor bábkových hier. Študoval v Nitre a bol dlhoročným režisérom a umeleckým vedúcim Bábkového divadla v Nitre, v rokoch 1960-1964 umeleckým šéfom, 1964-973 riaditeľom Bábkového divadla, 1971-1976 riaditeľom Krajového divadla. Okrem vytvorenia vlastnej bábkovodičskej školy sa stal známym aj ako tvorca literatúry pre mládež a predovšetkým ako autor bábkových hier a dramatisácií.

Literatúra:

Encyklopédia dramatických umení Slovenska. - Zv. 2.: M-Ž. - Bratislava : Veda, 1990. - S. 258-259.

Reprezentačný biografický lexikón Slovenska / Augustín Maňovčík ... [et al.]. - Martin : Matica slovenská, 1999. - S. 284.

Slovník slovenských spisovateľov pre deti a mládež / zostavovateľ a vedecký redaktor Ondrej Sliacky. - Bratislava : Literárne informačné centrum, 2005. - S. 291.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 121.

84.

GAZDA, Jozef - 30. výročie úmrtia

17. apríl 1901 Kovalovice (Česká republika) - 10. máj 1989 Nitra

Vysokoškolský pedagóg, prírodovedec, ochranca prírody. Od roku 1935 pôsobil ako stredoškolský profesor na gymnáziu, v rokoch 1960-1970 vysokoškolský učiteľ na Pedagogickej fakulte v Nitre.

Venoval sa problematike ochrany prírody a ako okresný konzervátor prírody sa zaslúžil o zachovanie a zriadenie prírodných rezervácií v Zoborských vrchoch - Lupky, Zoborskej lesostepi (Svorad) a Žibrice. Autor viacerých publikácií s touto tematikou.

Literatúra:

Pedagogická encyklopédia Slovenska. - Zv. 1.: A-O. - Bratislava : Veda, 1984. - S. 273.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 44-45.

85.

BROCHARD, Dalibor Eugen - 95. výročie narodenia

11. máj 1924 Nitra - 14. marec 1945 Terceira, poch. v Nitre

Rotmajster, príslušník 311. čsl. perute RAF v Anglicku. Bol letcom, palubným strelcom a radistom 246. britskej perute Royal Air Force. Zahynul pri leteckej operácii na Azorských ostrovoch. Bol pochovaný v mestečku Lajes na ostrove Terceira. Symbolická urna s jeho telesnými pozostatkami bola uložená 28. 4. 2009 na cintoríne v Nitre.

Literatúra:

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 24.

Rozlúčka s letcom bola s vojenskými poctami / Ľudmila Synaková. In: Nitra. - Roč. XXXIV, č. 6 (2009), s. 10.

86.

KAISER, Gabriel - 40. výročie úmrtia

23. január 1912 Topoľčianky - 11. máj 1979 Bratislava

Stavebný inžinier a technik, publicista v odbore. V rokoch 1923-1929 študoval na reálnom gymnáziu v Zlatých Moravciach, 1930-1935 na Vysokej škole inžinierskeho staviteľstva (ČVUT) v Prahe. Aktívny spoluvorca viacerých železničných a vodných stavieb na Slovensku. V rokoch 1967-1969 výrobný námestník Pozemných stavieb v Nitre.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 3.: K-L. - Martin : Matica slovenská, 1989. - S. 17-18.

87.

CVINČEK, Andrej - 70. výročie úmrtia

27. november 1880 Olešná - 16. máj 1949 Nitra

Politik, cirkevný hodnostár. Študoval na gymnáziu v Nitre, od roku 1926 nitriansky kanonik, 1937 pápežský prelát, 1938 apoštolský protonotár. V medzivojnovom období jeden z vedúcich predstaviteľov Čs. strany ľudovej na Slovensku, 1928-1938 poslanec krajinského zastupiteľstva. Počas 2. sv. vojny sa zapojil do odboja, člen ilegálnej Slovenskej národnej rady. Od 1945 podpredseda Demokratickej strany, 1945-1946 poslanec a podpredseda Národného zhromaždenia, 1946-1948 člen a podpredseda Slovenskej národnej rady.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 188-189.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 1.: A-D. - Martin : Matica slovenská, 1986. - S. 388.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 168.

88.

MIČÍK, Miloš Jozef - 25. výročie úmrtia

26. marec 1921 Martin - Jahodník - 17. máj 1994 Nitra

Letecký konštruktér, športový pilot, učiteľ a priekopník športového motorizmu. Od roku 1942 pôsobil v Nitre. V roku 1944 navrhol a zostrojil svoje prvé miniatúrne motorové lietadlo. Súčasne spolupracoval v projekčnom tíme na konštrukcii dvojsedadlového vetroňa KSM - 1. Neskôr sa preorientoval na rýchlostné športové vozidlá a stal sa niekoľkonásobným víťazom mnohých rýchlostných cestných motocyklových pretekov.

Literatúra:

Životný príbeh Miloša Mičíka : letecký konštruktér, učiteľ a priekopník športového motorizmu / Štefan Košovan. In: Nitra. - Roč. 29, č. 11 (2004), s. 28-29.

89.

HABOVŠTIAKOVÁ, Katarína - 90. výročie narodenia

18. máj 1929 Jasov - 16. október 2016 Bratislava

Jazykovedkyňa, pedagogička, vedecká pracovníčka, spisovateľka, autorka kníh pre deti a literatúry faktu. V rokoch 1974-1991 pôsobila na Katedre slovenského jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty v Nitre. Venovala sa výskumu dejín slovenského jazyka, dialektológii, lexikografii, lexikológii, onomastike a otázkam jazykovej kultúry. Je autorkou a spoluautorkou vyše dvadsať monografií, troch kníh pre deti, príručiek a učebníc. Napísala viacero jazykovedných prác.

Literatúra:

Slovenskí jazykovedci / Ladislav Dvonč. - Bratislava : Veda, 1998. - S. 178-184.

Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Augustín Maťovčík ... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov ; Martin : Matica slovenská, 2001. - S. 128.

Za Katarínou Habovštiakovou / -red-. In: Literárny týždenník. - ISSN 0862-5999, Roč. XXIX, č. 35-36 (2016), s. 15.

90.

KÖRVER (Cörver), Alexej - 305. výročie narodenia

19. máj 1714 Turnianske Podhradie (súčasť obce Turňa nad Bodvou) - 4. jún 1747 Nitra

Filozof, matematik, pedagóg. V rokoch 1733-1734 a 1743 profesor na piaristickom gymnáziu v Nitre, 1746 riaditeľ konviktu a profesor teológie pre rádových novicov v Nitre. Autor učebníc geometrie a zememeračstva pre stredné školy.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 182.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 3.: K-L. - Martin : Matica slovenská, 1989. - S. 186.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 27-28.

91.

SLAMKA, Ľudovít - 50. výročie úmrtia

25. august 1906 Nitra - 22. máj 1969 Nitra

Akademický maliar, výtvarný pedagóg. Študoval na gymnáziu v Nitre, výtvarné vzdelanie získal na Akadémii výtvarného umenia v Budapešti a Prahe. Od roku 1940 pôsobil ako učiteľ kreslenia na Učňovskej škole, potom na Priemyselnej škole stavebnej v Nitre. V maliarskej tvorbe sa venoval

figurálnej a krajinárskej maľbe, inšpirovanej motívmi Nitry a jej okolia.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 282.

Súpútníci, Eudovít Slamka (1906-1969) a Edmund Massányi (1907-1966) / Marta Hučková. - Nitra : Nitrianska galéria, 2006. - 38 s.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 133.

92.

ČUTORA (Csutora), István - 70. výročie narodenia

23. máj 1949 Senec - 23. jún 2015 Tešedíkovo, poch. v Diakovciach

Kňaz. Po absolvovaní strednej školy pracoval ako tlačiar v tlačiarňi Pravda v Bratislave. Teológiu študoval v rokoch 1971-1976 na seminári v Bratislave. Pôsobil ako kaplán v Dunajskej Strede, od roku 1977 správca farnosti v obci Baloň, v rokoch 1978-1985 vo Výčapoch - Opatovciach, potom v Diakovciach, kde sa zaslúžil o opravu farských budov, napokon v Tešedíkove.

Literatúra:

Elhunyt Čutora István atya : Nagyszombati főegyházmegeye. In: Remény. - ISSN 1335-6534, Évf. XXVI, sz. 27 (2015), o. 2.

Ft. Csutora Istvánra, Deáki és Pered plébánosára emlékezünk: 1949.május 23. - 2015. június 23 / Réka Szabó. In: Terra Hírújság. - ISSN 1338-6344, Évf. VI, sz. 8 (2015), o. 22.

93.

APPEL, Gustáv - 215. výročie narodenia

25. máj 1804 Mojmirovce - 1903 Mojmirovce

Poľnohospodársky odborník, statkár. Bol správcom huňadyovských a esterháziiovských majetkov, hospodáril na svojom statku v Šalgočke. Reformátor v poľnohospodárstve, prvý v Uhorsku zaviedol cieľavedomé pestovanie krmovín a podvojný systém. Zakladateľ mliečnych hospodárstiev na majeri Hetmeň pri Šali, v Poľnom Kesove, Šalgočke, kt. patrili medzi prvé tohto druhu na Slovensku. Bol odborníkom na chov koní, bernského dobytku a merinových oviec.

Literatúra:

Biografický lexikón Slovenska. - Zv. 1.: A-B. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2002. - S. 105.

Encyklopédia Slovenska. - Zv. 1.: A-D. - Bratislava : Veda, 1977. - S. 62.

94.

IVANIČKA, Koloman - 90. výročie narodenia 5. výročie úmrtia

28. máj 1929 Tesárske Mlyňany - 13. august 2014 Bratislava

Univerzitný profesor, geograf, filozof, ekonóm, politológ, historik a spisovateľ. Študoval na gymnáziu v Zlatých Moravciach, prírodné vedy a geografiu na Univerzite Komenského v Bratislave, na Univerzite vo Varšave a na Karlovej univerzite v Prahe. Pôsobil na Univerzite Komenského v Bratislave a na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici. Prednášal na viacerých slovenských vysokých školách i v zahraničí. Autor odborných monografických prác, štúdií a článkov, mapových diel a scenárov pre televízne seriály.

Literatúra:

Kto bol kto v Banskej Bystrici v roku 2001 ; [zostavila Darina Šovčíková a kolektív]. - [1. vyd.]. - Banská Bystrica : Štátna vedecká knižnica, 2002. - S. 99-100. - ISBN 80-85169-59-2.

Zomrel profesor Koloman Ivanička/ (Red.). In: Literárny týždenník. - ISSN 0862-5999, Roč. XXVII, č. 27-28 (2014),

s. 15.

95.

RUMANOVSKÝ, Ivan - 90. výročie narodenia

28. máj 1929 Veľká Dolina - 5. december 2001 Bratislava

Filmový historik a teoretik, fotograf, režisér, scenárista. V rokoch 1958-1961 bol pracovníkom Slovenského filmu, 1961-1989 režisér a scenárista Československej televízie v Bratislave. V roku 1958 založil Slovenský filmový archív. Napísal viacero statí, štúdií a článkov z dejín slovenského filmu a autorsky pripravoval televízne filmy.

Literatúra:

Encyklopédia dramatických umení Slovenska. - Zv. 2.: M - Ž. - Bratislava : Veda, 1990. - S. 283.

Opustili naše rady. In: Fototip. - Roč. 9, č. 3 (2002), s. 7.

96.

HÁJKOVÁ, Mária - 30. výročie úmrtia

18. január 1920 Nové Sady - 28. máj 1989 Bratislava

Herečka. Herectvo a spev študovala na Hudobnej a dramatickej akadémii v Bratislave. V rokoch 1939-1944 členka činohry Slovenského národného divadla, 1946-1953 spevohry a 1953-1979 činohry Novej scény v Bratislave. Predstaviiteľka realistickej hereckej školy, uplatňovala sa najmä v hrách slovenských dramatikov. Účinkovala v rozhlasových a televíznych inscenáciách, vo filmoch a v dabingu.

Literatúra:

Encyklopédia dramatických umení Slovenska. - Zv. 1.: A-L. - Bratislava : Veda, 1989. - S. 436.

Lexikón slovenských žien / zodpovedný redaktor : Augustín Maľovčík ; hlavné autorky a odborná redakcia : Ľudmila Ďuranová, Anna Šourková, Alena Tábovecká. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2003. - S. 76-77.

97.

**KRAFT-KIRÁLYFALVY, Karol - 140. výročie narodenia
55. výročie úmrtia**

29. máj 1879 Zlaté Moravce - 20. október 1964 Balatonkenese (Maďarsko)

Maliar, reštaurátor výtvarníctva. Základné školy vychodil v Zlatých Moravciach a v Nitre. Študoval v Budapešti a Mníchove na výtvarnej akadémii, absolvoval študijný pobyt vo Florencii. Učiteľ kreslenia v Budapešti. Maľoval portréty, žánrové výjavy, fresky, reštauroval chrámové maľby.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 3.: K-L. - Martin : Matica slovenská, 1989. - S. 225.

98.

ROSINSKÝ, Ján Nepomuk - 270. výročie narodenia

29. máj 1749 Bánovce nad Bebravou - 21. december 1821 Nitra

Cirkevný hodnostár, bernolákovec. Študoval v Nitre na piaristickom teologickom učilišti, neskôr študijný dozorca a zástupca riaditeľa seminára v Nitre, nitriansky kanonik a riaditeľ seminára. Spoluzakladateľ Slovenského učeného tovaríšstva, aktívny člen jeho pobočného stánku v Nitre.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 1167-1168.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 117.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 123.

99.

JAVOR, Ivan - 115. výročie narodenia
30. výročie úmrtia

29. máj 1904 Špania Dolina - 23. február 1989 Bratislava

Katolícky kňaz, spisovateľ, redaktor, prekladateľ. Vlastným menom Viliam Ries. Študoval v Nitre a v rokoch 1955-1965 pôsobil ako súkromný učiteľ v Zlatých Moravciach, 1959-1962 učiteľ v Beladiciach. Prispieval do novín a časopisov, písal poéziu, prózu, úvahy, kritiku a venoval sa aj prekladateľskej činnosti. Patril ku katolíckym básnikom združujúcim sa okolo časopisu Postup.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 600-601.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 86-87.

Slovník slovenských spisovateľov pre deti a mládež / zostavovateľ a vedecký redaktor : Ondrej Sliacky. - Bratislava : Literárne informačné centrum, 2005. - S. 144.

100.

IZÁK-HVIEZDIN, Ján - 110. výročie narodenia
25. výročie úmrtia

31. máj 1909 Starý Tekov - 3. september 1994 Lehnice

Básnik, prozaik. V rokoch 1935-1945 bol právnym úradníkom v Bratislave, Gíraltovcích a v Nitre. Poéziu publikoval už počas štúdií v kultúrnych časopisoch. Viaceré jeho básne zhudobnil nitriansky hudobný skladateľ Jozef Rosinský.

Literatúra:

Realie a personálie Nitry / Anton Pažitný. - V Nitre : Dom Matice slovenskej, 2006. - S. 160.

Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Augustín Maťovčík ... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov ; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - 186.

101.

MOLNÁR, Benő - 90. výročie narodenia
10. výročie úmrtia

31. máj 1929 Vlčany - 24. február 2009 Balatonföldvár (Maďarsko)

Etnograf. Od roku 1947 žil v Maďarsku. Študoval v Budapešti, v rokoch 1954-1961 na pekingskej univerzite. Bol správcom ázijskej zbierky Etnografického múzea v Budapešti. V rokoch 1971-2005 žil v emigrácii v Austrálii. Precestoval Severnú Ameriku, Indiu a ostrovy blízke k Austrálii, v rokoch 1989-2001 pravidelne chodil na výskumné cesty a zbieral predmety takmer z celej juhovýchodnej Ázie. Zbierkový fond zakaždým daroval etnografickému múzeu v Maďarsku.

Literatúra:

Molnár Benő, Farkasd község díszpolgára. In: Vlčiansky spravodajca=Farkasdi Hírmondó. - ISSN 1339-0562, Roč. 11, č. 2 (2014), s. 6.

JÚN

102.

KATONA, László - 70. výročie narodenia

1. jún 1949 Žihárec - 13. december 1995 Komárno, poch. v Žihárcei

Ľudový remeselník, rezbár. V roku 1967 sa vyučil za inštalatéra telekomunikácií. Pracoval v Prahe, v rokoch 1972-1984 v Dusle Šaľa. Vyrezával najmä pamätne stĺpy a nábytok a venoval sa aj výrobe ľudových hudobných nástrojov.

Literatúra:

Ki kicsoda Kassától Prágáig. - Budapest: Babits kiadó, 1993. - S. 156.

Katona László (1949 Zsigárd - 1995 Komárom). In: Terra Hírújság. - ISSN 1338-6344, Évf. VII, sz. 3 (2016), o. 25.

103.

LANCZ, Ľudovít - 55. výročie narodenia 15. výročie úmrtia

2. jún 1964 Šaľa - 20. júl 2004 Bratislava, poch. vo Veľkej Mači

Športovec, futbalista, reprezentant Československa. So Slovanom Bratislava v roku 1992 získal titul Majstra Československa, v rokoch 1994 a 1995 titul Majstra Slovenska.

Literatúra:

Neistota je najhoršia vec na svete: Ľudovít Lancz si život bez futbalu ... / Miroslav Tomášik. In: Šport. - Roč. 58, č. 215 (17. 9. 2004), s. 14-15.

104.

STRAUSS, Pavol - 25. výročie úmrtia

30. august 1912 Liptovský Mikuláš - 3. jún 1994 Nitra

Lekár-chirurg, esejista, prozaik, básnik, prekladateľ. Od roku 1956 žil a tvoril v Nitre. Významný predstaviteľ básnickej skupiny katolíckej moderny. Autor početných zbierok básní, esejí, meditácií a aforizmov. Do literatúry vstúpil v roku 1936 po nemecky napísanou básnickou zbierkou Die Kanone auf dem Ei (Kanóny na vajciach). Preložil viaceré diela významných básnikov a filozofov z nemčiny a francúzštiny. Čestný občan mesta Nitry.

Literatúra:

Reálie a personálie Nitry / Anton Pažitný. - V Nitre : Dom Matice slovenskej, 2006. - S. 235-236.

Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Augustín Maťovčík... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov ; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 423-424.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 138-139.

105.

RONCHETTI, Oskár - 145. výročie narodenia 60. výročie úmrtia

6. jún 1874 Nitra - 23. marec 1959 Nitra

Kominársky majster, od roku 1904 veliteľ nitrianskeho hasičského zboru, uznávaný odborník v protipožiarnej ochrane. V roku 1910 vypracoval návrh požiaro-polícijného štatútu pre celú

Nitriansku župu. Bol členom mestského i župného zastupiteľstva a hral významnú úlohu vo verejnom a politickom živote mesta.

Literatúra:

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 122-123.

106.

VALEHRACHOVÁ-Matulayová, Margita - 110. výročie narodenia

8. jún 1909 Rajec - 10. október 1990 Bratislava

Spisovateľka, prekladateľka, pedagogička. V rokoch 1932-1936 pôsobila ako stredoškolská profesorka na štátnom gymnáziu v Nitre. Venovala sa literárnohistorickej biografistike a literatúre faktu. Zaujímala sa o ženy v slovenskej literatúre, napísala knihy o vynálezcoch a vedcoch.

Literatúra:

Lexikón slovenských žien / zodpovedný redaktor : Augustín Maťovčík ; hlavné autorky a odborná redakcia : Ludmila Ďuranová, Anna Šourková, Alena Táborecká. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2003. - S. 212-213.

Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Augustín Maťovčík... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov ; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 489.

107.

RAKOVSKÝ, Štefan - 115. výročie narodenia

8. jún 1904 Zlaté Moravce - 15. júl 1996 Zlaté Moravce

Stredoškolský profesor, muzeológ, regionálny historik, účastník Slovenského národného povstania. V rokoch 1945-1968 pôsobil na Gymnáziu J. Kráľa v Zlatých Moravciach. Zakladateľ a riaditeľ Mestského múzea v Zlatých Moravciach. Zaslúžil sa o rozšírenie jeho zbierok, bol priekopníkom archeologického a historického bádania na hornom Požitaví. V roku 1966 sa pričínil o odhalenie pamätníka Janka Kráľa na zlatomoraveckom cintoríne a zriadenie pamätnej izby. Publikoval v odborných časopisoch a periodikách, autor publikácie Zlaté Moravce a okolie a Topoľčianky (1971).

Literatúra:

Pedagogická encyklopédia Slovenska. - Zv. 2.: P-Ž. - Bratislava : Veda, 1985. - S. 158.

Zlaté Moravce / Zost. Marián Bátora a Michal Zaťko. - Zlaté Moravce : Mestský úrad Zlaté Moravce, 1998. - S. 253.

PhDr. Štefan Rakovský (1904 - 2004). In: Tekovské noviny. - Roč. 14, č. 13 (2004), s. 4.

108.

LAPÁR, Zdenko - 105. výročie narodenia

10. jún 1914 Bánovce nad Bebravou - 28. február 1983 Bratislava

Osvetový pracovník, účastník protifašistického odboja. V rokoch 1935-1944 pôsobil ako učiteľ v Šali, Trnovec nad Váhom, Alžbetinom Dvore, Zohore, Rači a v Bernolákove, potom okresný, neskôr krajský osvetový inšpektor Povereníctva kultúry, Povereníctva informácií a osvetu, 1957-1977 Osvetového ústavu, riaditeľ Doškoľovacieho strediska v Bratislave.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 3.: K-L. - Martin : Matica slovenská, 1989. - S. 358.

109.

KRAJČÍK, Ján - 215. výročie narodenia

10. jún 1804 Bánovce nad Bebravou - 10. august 1890 Nitra

Cirkevný hodnostár, právnik, poslanec. Študoval na gymnáziu a diecezálnom seminári v Nitre, právo na univerzite v Budapešti. Od roku 1831 pôsobil v Nitre ako ceremoniár, biskupský tajomník, sídelný archidiakon, veľprepoš, od roku 1872 titulárny biskup. V rokoch 1879-1881 poslanec uhorského snemu za nitriansky volebný okrsk. Bol publicisticky a literárne činný.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 748.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 3.: K-L. - Martin : Matica slovenská, 1989. - S. 227.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 84-85.

110.

EREMIAŠ, Ján - 95. výročie narodenia

13. jún 1924 Trnovec nad Váhom - 8. február 1980 Trnovec nad Váhom

Chovateľ. V rokoch 1938-1948 robotník na veľkostatku M. C. Woasterovej v Trnenci nad Váhom-Hornom Jatove, od 1948 dojič Štátneho majetku v Trnenci nad Váhom. Od roku 1951 choval jemnovlnné merinové ovce stavropoľského druhu zo ZSSR, v roku 1953 iniciátor celoštátnej súťaže v chove oviec.

Literatúra:

Biografický lexikón Slovenska. - Zv. 2.: C-F. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2004. - S. 444.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 22.

111.

INFNER, Štefan - 100. výročie narodenia

15. jún 1919 Vráble - 30. júl 1988 Vráble

Robotník, generálmajor. Po maturite na Gymnáziu v Zlatých Moravciach pracoval ako tlačiarenský robotník a kníhviazač vo Vrábľoch. Príslušník 1. československého samostatného poľného práporu v Buzuluku, osvetový dôstojník 1. čs. armádneho zboru v ZSSR. Od roku 1956 pracovník vojenskej prokuratúry, od 1968 vyšší vojenský prokurátor, 1975 generálmajor.

Literatúra:

Dejiny Slovenského národného povstania 1944 : Encyklopédia odboja. - Zv. 5. - Bratislava : Veda, 1984. - S. 196.

Nitra a okolie v protifašistickom odboji / [Jozef Turic ... [et al.]]. - Nitra : Polygrafia Dominant, 2003. - S. 46.

112.

TOČÍK, Anton - 25. výročie úmrtia

28. január 1918 Krásno nad Kysucou - 15. jún 1994 Nitra

Archeológ, vysokoškolský pedagóg. V rokoch 1953-1970 riaditeľ Archeologického ústavu Slovenskej akadémie vied v Nitre, zameraný najmä na slovenskú archeológiu, 1963-1968 viceprezident Union Internationale des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques. Vedec svetového formátu, autor mnohých monografických prác, štúdií a článkov publikovaných doma i v zahraničí. V roku 1969 ocenení Cenou mesta Nitry.

Literatúra:

Pedagogická encyklopédia Slovenska. - Zv. 2.: P-Ž. - Bratislava : Veda, 1985. - S. 444.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 150-152.

113.

BRIX, Miloš - 95. výročie narodenia
25. výročie úmrtia

18. jún 1924 Nitra - 10. december 1994 Bratislava

Lekár - chirurg, traumatológ, vysokoškolský učiteľ. Popredný slovenský chirurg a jeden zo zakladateľov traumatológie na Slovensku. Spoluautor učebníc, autor monografických prác, vedeckých štúdií.

Literatúra:

Biografický lexikón Slovenska. - Zv. 1.: A-B. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2002. - S. 564-565.

114.

BALUŠKA, Jozef - 40. výročie úmrtia

15. marec 1910 Šaľa - 19. jún 1979 Mníchov (Nemecko)

Redaktor, učiteľ. Pôsobil ako učiteľ na meštianskych školách. Po druhej svetovej vojne emigroval do Rakúska, od roku 1952 žil v Mníchove. Pracoval ako tlačový referent Slovenskej národnej rady v zahraničí pre Nemecko, potom redaktor, napokon pracovník slovenskej redakcie rádia Slobodná Európa.

Literatúra:

Biografický lexikón Slovenska. - Zv. 1.: A-B. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2002. - S. 202-203.

115.

BOŠÁNI, Farkaš - 350. výročie narodenia

21. jún 1669 Nitra - 31. august 1726 Košice

Univerzitný profesor, filozof, jezuita, teológ, autor filozoficko-teologických diel. Pochádzal zo zemianskej rodiny. Pôsobil ako profesor filozofie a teológie a ako dekan na Trnavskej univerzite v Trnave. Prednášal aj na univerzite v Košiciach. Pre poslucháčov univerzity zostavil filozofický slovník, tlačou vyšli aj jeho príležitostné kázne.

Literatúra:

Biografický lexikón Slovenska. - Zv. 1.: A-B. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2002. - S. 525.

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 134-135.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 1.: A-D. - Martin : Matica slovenská, 1986. - S. 303-304.

116.

MARCIŇOVÁ - Hetminská, Zuzana - 75. výročie narodenia

23. jún 1944 Nové Zámky - 4. júl 2002 Nitra

Akademická sochárka, reštaurátorka. Od roku 1973 žila a tvorila v Nitre. Venovala sa reštaurovaniu umeleckých a historických pamiatok, od roku 1975 aj komornej i monumentálnej sochárskej tvorbe. Pracovala v Podunajskom múzeu v Komárne. Spolupracovala s Nitrianskou galériou, vypracovala textovú stránku súpisu sochárskych pamiatok na území mesta Nitry. Zreštaurovala viaceré pôvodné sochy a vytvorila viaceré plastiky na území Nitry.

Literatúra:

Malý slovník slovenských výtvarných umelcov. - 2. diel : L-Ž. - Bratislava : Slovenský fond výtvarných umení, 1988. - S. 321.

Slovník českých a slovenských výtvarných umělců 1950 - 2002 - 8.: Man-Miž. - Ostrava : Výtvarné centrum Chagall,

2002. - S 36.

Pocta k nedožitým šesťdesiatinám / Silvia Struhárová. In: Nitrianske noviny. - Roč. 13, č. 16 (2004), s. 6.

117.

PATAYOVÁ, Eva - 35. výročie úmrtia

25. apríl 1900 Zlaté Moravce - 24. jún 1984 Győr (Maďarsko)

Akademická maliarka, učiteľka. V Leviciach získala diplom učiteľky, od roku 1922 študovala na Vysokej škole výtvarného umenia v Budapešti. Pôsobila v Komárne, v rokoch 1948-1955 ako učiteľka kreslenia v meste Győr. Po odchode do dôchodku v roku 1955 sa začala intenzívne venovať tvorivej práci a za krátky čas vytvorila bohaté životné dielo.

Literatúra:

Patay Éva / Štefan Valent, Salamon Nándor. - Nitra ; Győr : Krajská galéria ; Múzeum Jánosa Xántusa, 1978. - [20] s.
Výstava E. Patayovej / /šv/. In: Nitriansky hlas. - Roč. 14, č. 46 (1978), s. 3.

118.

**AMTMANN, Prosper - 210. výročie narodenia
165. výročie úmrtia**

25. jún 1809 Šaľa - 9. január 1854 Pécs (Maďarsko)

Hudobný skladateľ, flautista. V rokoch 1829-1835 prvý flautista viedenskej opery, v rokoch 1835-1839 koncertoval vo Francúzsku, Anglicku, Taliansku a v Nemecku. Od roku 1839 žil v Pécsi.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 1.: A-D. - Martin : Matica slovenská, 1986. - S. 57.

119.

BREUER, Šalamún - 170. výročie narodenia

27. jún 1849 Nitra - 1926 pravdepodobne Frankfurt am Main (Nemecko)

Rabín. V roku 1889 prevzal miesto svojho svokra rabína S. R. Hirscha, potom vrchný rabín vo Frankfurte nad Mohanom, zakladateľ frankfurtského rabínskeho učiteľa (ješivy), dlhoročný predseda ortodoxných rabínov a nemeckého ortodoxného židovstva.

Literatúra:

Biografický lexikón Slovenska. - Zv. 1.: A-B. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2002. - S. 555.

120.

MAJERČIAK, Pavel - 95. výročie narodenia

27. jún 1924 Partizánska Ľupča - 13. apríl 1998 Nitra

Vedecký pracovník, zakladateľ moderného slovenského poľnohospodárskeho výskumu. Študoval na Vysokej škole poľnohospodárskeho a lesníckeho inžinierstva v Košiciach. Pracoval vo Výskumnom ústave živočíšnej výroby vo Víglaši, v ktorom i po presťahovaní v roku 1961 do Nitry nepretržite pracoval a natrvalo sa usadil v Nitre. Externe prednášal na Vysokej škole poľnohospodárskej v Nitre. Autor a spoluautor množstva vedeckých a odborných knižných publikácií a článkov.

Literatúra:

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 89-90.

121.

BALVON, Ondrej - 170. výročie úmrtia

1808 Vieska (súčasť obce Slavnica) - 29. jún 1849 Nitra

Katolícky kňaz, národný dejateľ, veršovník. Stredoškolské štúdiá absolvoval v Trenčíne, filozofiu v Nitre a teológiu v trnavskom seminári. Pôsobil ako kaplán v Bošanoch, Diviakoch nad Nitricou, Beluši a vo Valaskej Belej. Časopisecky publikoval ódu na biskupa J. Vuruma a kázňou prispel do zborníka sobášnych kázni Reči sobášne ku kresťanským sľúbencom (Nitra 1845).

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 52.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 1.: A-D. - Martin : Matica slovenská, 1986. - S. 131.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 16-17.

JÚL

122.

MIKÓ, Jenő - 15. výročie úmrtia

17. máj 1931 Vyšná Hutka - 1. júl 2004 Bratislava

Cirkevný spisovateľ, kalvínsky biskup. V rokoch 1960-1981 pôsobil ako kalvínsky duchovný vo Vlčanoch, 1981-1990 dekan v Bratislave, od roku 1990 biskup. Od roku 1960 publikačne činný v cirkevných časopisoch, v rokoch 1981-1996 redaktor periodika Kálvinista Szemle a Kalvínske hlasy. Od roku 1991 predseda Ekumenického hnutia v Československu.

Literatúra:

A cseh/szlovákiai magyar irodalom lexikona 1918-2004 / Főszerkesztő Fónod Zoltán. - 2. opr., rozš. vyd. - Bratislava : Madách-Posonium, 2004. - S. 286-287.

123.

DÁVID, Gašpar - 230. výročie úmrtia

? Čachtice - 4. júl 1789 Lukáčovce

Náboženský spisovateľ, katolícky kňaz. Študoval v Bratislave a v Trnave, teológiu a filozofiu na univerzitách v Trnave a v Ríme. Dvorský kaplán arcibiskupa F. Barkóciho, od 1765 farár, od 1772 dekan v Lukáčovciach. Autor príležitostnej kázne na počesť zakladateľa rehole školských bratov.

Literatúra:

Biografický lexikón Slovenska. - Zv. 2.: C-F. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2004. - S. 210-211.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 1.: A-D. - Martin : Matica slovenská, 1986. - S. 449-450.

124.

BELAN, Vincent - 105. výročie narodenia

6. júl 1914 Chrásťany (súčasť Beladíc) - 8. apríl 1983 Bratislava - Devín

Pedagóg, trpiteľ za vieru. Študoval na gymnáziu v Zlatých Moravciach. Pôsobil ako kaplán v Piešťanoch, od roku 1941 profesor náboženstva na učiteľskej akadémii v Bratislave, neskôr

biskupský komisár. V roku 1954 bol odsúdený na sedem rokov väzenia. Do roku 1966 pracoval ako skladník, potom kaplán v Komárne, od roku 1968 farár v Devíne.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 77-78.

125.

TAKÁCS, József - 90. výročie narodenia

7. júl 1929 Vlčany - 28. november 2013 Washington (USA), poch. vo Vlčanoch

Novinár, rozhlasový redaktor. Od roku 1947 žil a pôsobil v Maďarsku. V roku 1956 utiekol do Rakúska a odtiaľ emigroval do USA. V rokoch 1958-1962 študoval na historickom oddelení Oregonskej univerzity. Od roku 1964 žil vo Washingtone a pracoval v rádiu Hlas Ameriky, od 1969 pôsobil ako zástupca maďarskej sekcie, v rokoch 1972-1988 riaditeľ, do roku 1994 programový riaditeľ európskej sekcie.

Literatúra:

Meghalt Takács József / Restár János. - Fotogr. 1. In: Vlčiansky spravodajca=Farkasdi Hírmondó. - ISSN 1339-0562, Roč. 10, č. 3 (2013), s. 9.

126.

**SZALAY, Štefan - 85. výročie narodenia
10. výročie úmrtia**

8. júl 1934 Komárno - 22. máj 2009 Nitra

Vysokoškolský pedagóg, tréner volejbalistov. Študoval na Fakulte telesnej výchovy a športu na Karlovej univerzite v Prahe. Od roku 1960 s menšími prestávkami pôsobil na Vysokej škole poľnohospodárskej v Nitre. S jeho menom sú spojené najvýraznejšie úspechy mužského volejbalu v Nitre. Trénoval mládežnícke družstvá a vychoval niekoľko reprezentantov na rôznych úrovniach.

Literatúra:

Dvadsaťpäť rokov Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre. - Bratislava : Príroda, 1971. - S. 233.

Odišiel symbol volejbalu, fanatik s ľudským prístupom / Juraj Dano. In: My Nitrianske noviny. - Roč. 18, č. 21 (2009). - Príl. Šport. - S. 4.

Volejbalový mág Štefan Szalay šesťdesiatročný / Peter Mečiar. In: Nitra. - Roč. XIX, č. 9 (1994), s. 46-47.

127.

KÚTNY, Jozef - 40. výročie úmrtia

8. november 1922 Močenok - 9. júl 1979 Dimaro (Taliansko)

Katolícky kňaz, pápežský prelát, pracovník Rímskej kúrie. Študoval na gymnáziu v Trnave, teológiu v seminári v Bratislave a na Teologickej fakulte Lateránskej univerzity v Ríme. Ako kňaz pokračoval v štúdiách cirkevného a civilného práva, ktoré roku 1954 zakončil doktorátom. Účinkoval ako kaplán v rímskej Farnosti sv. Fabiána a Venancia, od 1.1.1956 bol úradníkom Kongregácie pre náuku viery, kde až do svojej smrti zastával rôzne funkcie.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 786.

História a súčasnosť obce Močenok / [Igor Hochel (konceptcia, štylistika textu, editorstvo)]. - Močenok : Obecný úrad Močenok, 2003. - S. 60.

128.

CSANDA, Alexander (Sándor) - 30. výročie úmrtia

3. august 1927 Nová Vieska - 10. júl 1989 Malá Vieska (miestna časť Družstevnej pri Hornáde)

Literárny vedec, univerzitný profesor. Študoval na meštianskej škole vo Vrábľoch, na gymnáziu v Nových Zámkoch a v Budapešti, na univerzite v Budapešti a na Slovenskej univerzite v Bratislave. V rokoch 1960-1968 vedúci Katedry maďarského jazyka a literatúry na Pedagogickom inštitúte a na Pedagogickej fakulte v Nitre. Zaoberal sa výskumom maďarskej literatúry na Slovensku a maďarsko-slovenskými literárnymi vzťahmi. Autor monografických prác, štúdií a vysokoškolských učebníc.

Literatúra:

Biografický lexikón Slovenska. - Zv. 2.: C-F. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2004. - S. 62-63.

Pedagogická encyklopédia Slovenska. - Zv. 1.: A-O. - Bratislava : Veda, 1984. - S. 116.

Jubileum Sándora Csandu. In: Slovenské pohľady. - Roč. 103, č. 8 (1987), s. 153.

129.

HAJDU, Štefan - 105. výročie narodenia

11. júl 1914 Maglód (Maďarsko) - 5. august 1980 Nitra

Veterinárny lekár, výskumník. Od roku 1972 pracoval v Biovete v Nitre ako vedecký pracovník výskumného a vývojového strediska. Venoval sa sérodiagnostike, imunodiagnostike a imunobiológii hovädzieho dobytku.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 262.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 171.

130.

**GYULAI, Vojtech - 175. výročie narodenia
110. výročie úmrtia**

11. júl 1844 Šaľa - 25. júl 1909 Budapešť (Maďarsko)

Pedagóg, spisovateľ, redaktor. Pôvodne sa pripravoval na povolanie kňaza, napokon sa stal učiteľom. Od roku 1876 pôsobil ako riaditeľ dievčenskej školy v Budapešti. Organizátor prvého kurzu obchodníctva pre ženy. Pôsobil aj ako redaktor a spoluredaktor odborných pedagogických časopisov (Néptanítók Lapja, Polgári Iskola, Közoktatás - spoluredaktor). Autor viacerých učebníc.

Literatúra:

Šaľa / Ladislav Bukovszky ... [et al.] ; zostavovateľka Veronika Nováková. - Šaľa : Mesto Šaľa, 2004. - S. 200.

131.

WEIL, Maurice Henri - 95. výročie úmrtia

29. november 1845 Paríž (Francúzsko) - 13. júl 1924 Štrkovec

Veliteľ, dôstojník, spisovateľ. Od roku 1870 nositeľ francúzskeho štátneho vyznamenania Rytier Čestnej légie (Chevalier de la Légion d'Honneur). Na Slovensko prišiel ako vojak francúzskych légii, ktoré mali garantovať južnú hranicu budúceho Československa. Napísal niekoľko kníh z oblasti dejín vojenstva.

Literatúra:

Vítajte v mesta Šaľa / Text : Július Morávek. - Šaľa : Focesa, 2008. - S. 33.

132.

**DUBRAVEC, Štefan - 120. výročie narodenia
35. výročie úmrtia**

14. júl 1899 Borová - 20. november 1984 Bratislava, poch. v Borovej

Kňaz, teológ, pedagóg. V rokoch 1923-1925 pôsobil ako kaplán vo Vrábľoch, v rokoch 1940-1950 prednášal na Vysokej škole bohosloveckej v Nitre, od 1947 tajomník biskupského úradu v Nitre, 1950-1958 správca Kostola Panny Márie na Kalvárii. Venoval sa otázkam základnej a špeciálnej dogmatiky a cirkevného práva. Autor monografických prác, vysokoškolských učebníc, statí a článkov.

Literatúra:

Biografický lexikón Slovenska. - Zv. 2.: C-F. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2004. - S. 352.

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 267-268.

133.

EISELLE, Ľudovít - 40. výročie úmrtia

28. marec 1882 Močenok - 16. júl 1979 Beckov

Náboženský spisovateľ, misionár, kazateľ, jezuita. Študoval na gymnáziu a na seminári v Nitre, od 1912 v Innsbrucku. Roku 1911 vstúpil do jezuitskej rehole. Zakladateľ jezuitského domu v Piešťanoch, dlhoročný vedúci mariánskych kongregácií. Autor spomienok na trnavský noviciát, piešťanský rehoľný dom a svoju misijnú činnosť, propagátor mariánskych spolkov.

Literatúra:

Biografický lexikón Slovenska. - Zv. 2.: C-F. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2004. - S. 421.

História a súčasnosť obce Močenok / [Igor Hochel (konceptcia, štylistika textu, editorstvo)]. - Močenok : Obecný úrad Močenok, 2003. - S. 54.

134.

BEDNÁR, Marián - 80. výročie narodenia

20. júl 1939 Veľká Maňa - 5. október 2002 Košice

Básnik, redaktor, prekladateľ. Študoval na Jedenásťročnej strednej škole v Zlatých Moravciach, na Vyššej pedagogickej škole v Banskej Bystrici a na Univerzite Komenského v Bratislave. Od roku 1963 pôsobil ako redaktor literárno-dramatického vysielania Čs. rozhlasu v Košiciach. Príslušník básnickej generácie, vyrastajúcej z rúfusovskej poetiky a sústredenej okolo Mladej tvorby. V rozhlasovej tvorbe, popri početných dramatizáciách a úspešných reláciách (Maratón), sa sústreďoval na krátke satirické a humoristické žánre. Prekladal z ruštiny, lužickej srbčiny, z maďarčiny.

Literatúra:

Encyklopédia slovenských spisovateľov. - Zv. 1.: A-O.- Bratislava : Obzor, 1984. - S. 39.

Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Augustín Maňovčík ... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov ; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 30-31.

135.

KUBÍK, Dionýz Ignác - 270. výročie narodenia

23. júl 1749 Nitra - 17. september 1811 Prievidza

Dramatik, zberateľ piesní, stredoškolský učiteľ. Študoval u piaristov v Nitre. Jeho zbierka Slovenské

piesne je najúplnejšie zachovaným spoločenským spevníkom z 18. stor. Autor školských divadelných hier, tragédií i komédií náboženského, alegorického aj idylického obsahu.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 773.

Realie a personálie Nitry / Anton Pažitný. - V Nitre : Dom Matice slovenskej, 2006. - S. 184-185.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 3.: K-L. - Martin : Matica slovenská, 1989. - S. 288.

136.

**HÁJEK, Pavol - 90. výročie narodenia
15. výročie úmrtia**

24. júl 1929 Preseľany - 18. október 2004 Nitra

Veterinárny lekár, významná osobnosť stolného tenisu, medzinárodný rozhodca a funkcionár. V rokoch 1948-1969 člen Stolnotenisevého oddielu Sokol Mojmirovce, 1960-1996 pôsobil v Plastike Nitra. V rokoch 1956-1960 predseda sekcie stolného tenisu Nitrianskeho kraja a okresu, dlhé roky pôsobil v predsedníctve a na čele komisie rozhodcov československej a slovenskej sekcie stolného tenisu. Hlavný rozhodca na Majstrovstvách sveta dospelých v rokoch 1963, 1983, Majstrovstvách Európy dospelých 1976, 1986 a na Majstrovstvách Európy juniorov 1965, 1981, 1987 a 1991.

Literatúra:

Encyklopédia stolného tenisu Slovenska / Ernest Demetrovič. - 1. vyd. - Bratislava : Presskop, 1996. - S. 51. -

ISBN 80-85685-12-4.

Spomienka na zaujímavú osobnosť novodobých dejín obce / D. Kozáková. In: Mojmirovčan. - ISSN 1339-0988, Roč. XX, č. 10 (2014), s. 15.

137.

MUTKOVIČ, Ján - 90. výročie narodenia

26. júl 1929 Trnava - 21. október 2000 Šaľa

Učiteľ, telovýchovný funkcionár, rozhodca, tréner, publicista. Od roku 1957 žil a pôsobil v Šali. Pôsobil ako stredoškolský pedagóg zemepisu a dejepisu a ako vedúci hádzanárskeho družstva v II. lige. V Šali založil a bol predsedom atletického oddielu, v roku 1969 viedol aj hádzanársky oddiel. Autor a spoluautor publikácií z oblasti atletiky.

Literatúra:

Ján Mutkovič oslávil sedemdesiatku / František Tóth. - Fotogr. 1. In: Slovo Šaľanov. - Roč. IV, č. 9 (1999), s. 23.

Spomíname na Jána Mutkoviča / František Tóth. - Fotogr. 1. In: Slovo Šaľanov. - Roč. 15, č. 12 (2010), s. 35.

138.

ŠOREC (Sorecz), Imrich - 250. výročie narodenia

26. júl 1769 Sebechleby - 4. september 1855 Nitra

Kňaz, archidiakon, bernolákovec, mecén. Študoval a dlhé roky pôsobil v Nitre, od roku 1796 v Močenku, v rokoch 1798-1809 v Horných Lefantovciach, kde postavil nový kostol a farskú budovu (1809). Podporovateľ nitrianskej nemocnice a chudobných, pre ktorých testamentárne zanechal hotovosť i základinu. Počas teologických štúdií v Bratislave bol členom Slovenského učeného tovarištva (1792).

Literatúra:

Horné Lefantovce : deväťstoročné : 1113 - 2013 : k 900. výročiu prvej písomnej zmienky o obci ; [zostavil Anton Bódi ; fotografie Schwarz Juraj...[et al.]]. - [1. vyd.]. - Horné Lefantovce : Obecny úrad, [2013]. - S. 15. -

ISBN 978-80-971379-4-6.

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 1341.

139.

**CYPRIÁN (Jaisge, Jäschke), František Ignác - 295. výročie narodenia
245. výročie úmrtia**

28. júl 1724 Polkowice (Poľsko) - 16. apríl 1774 Červený Kláštor

Kamaldulský mních, rehoľník, prírodovedec, lekárnik. Rehoľné sľuby zložil a žil v kamaldulskom kláštore pod Zoborom v Nitre, od 1756 v Červenom Kláštore. Zaoberal sa alchýmiou, matematikou, fyzikou, výrobou zrkadiel, liečiteľstvom a najmä botanikou. V rokoch 1765-1771 založil prvý herbár na Slovensku.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 189.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 1.: A-D. - Martin : Matica slovenská, 1986. - S. 388.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 168.

140.

**MOŽNÝ, Vincent - 175. výročie narodenia
100. výročie úmrtia**

29. júl 1844 Želeč (Česká republika) - 19. august 1919 Bratislava

Organár. Po vyučení sa zdokonalil u Walckera v Ludwigsburgu. Vlastnú dielňu si založil v Nitre roku 1877, v roku 1880 sa presťahoval do Bratislavy. Z jeho dielne vyšli desiatky organov, jeden z nich je aj v Nitre-Ivánke. V roku 1877 opravil a doplnil organ piaristického Kostola sv. Ladislava v Nitre.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 4.: M-Q. - Martin : Matica slovenská, 1990. - S. 231.

141.

HORSKÝ Máthe, Eugen - 105. výročie narodenia

30. júl 1914 Šišov - 25. február 1990 Sľažany

Kultúrno-osvetový pracovník, maliar - amatér, zaslúžilý pracovník kultúry. Svoj prvý obraz namaloval ako 15-ročný. Inšpiráciu a námety nachádzal v prírode. V Sľažanoch, kde žil od roku 1939 viedol a režíroval ochotnícky divadelný súbor.

Literatúra:

Eugen Máthe-Horský - z tvorby : Reprízová autorská výstava pri príležitosti životného jubilea autora. / Uspor. ONV Odbor kultúry, Nitra a OOS, Nitra v dňoch 6.2.-15.2.1989 v OOS, Nitra. - Nitra : OOS, 1989. - [1] l.

Výstava / Anna Nociarová. In: Sľažianske slovo. - Roč. 8, č. 2 (2006), s. 3-4

142.

SCHWARZ (Schwartz), Štefan - 95. výročie úmrtia

20. august 1851 Nitra - 31. júl 1924 Raabs (Rakúsko)

Sochár, medailér. Od roku 1867 študoval vo Viedni cizelovanie, od 1869 sochárstvo u O. Königa. Od roku 1876 učiteľ, od 1884 profesor na Umeleckopriemyselnej škole vo Viedni. Stal sa jedným z najvýznamnejších autorov mincí rakúskej korunovej meny, autor plastík na fasáde Hofburgu a parlamentu vo Viedni, autor pamätných mincí, medailí, plakiet.

Literatúra:

Nový slovník československých výtvarných umělců. - Sešit 11.: Sal-Str / Sestavil Prokop Toman. - 4., nezm. vyd. - Ostrava : Výtvarné centrum Chagall, 1994. - S. 445.
Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 250.
Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 178.

AUGUST

143.

KIŠ, Milan - 85. výročie narodenia

3. august 1934 Bratislava - 5. marec 2007 Nitra

Herec. Od roku 1965 bol členom Divadla Andreja Bagara v Nitre, s výnimkou sezóny 1966-1967, keď pôsobil v Tatra revue v Bratislave. Vytvoril množstvo divadelných a niekoľko filmových postáv, účinkoval v televíznych seriáloch a rozprávkach. Svoje majstrovstvo rozvíjal aj za rozhlasovým mikrofónom.

Literatúra:

Encyklopédia dramatických umení Slovenska. - Zv. 1.: A-L. - Bratislava : Veda, 1989. - S. 566.
Za Milanom Kišom padla posledná opona / (red). - Fotogr. 1. In: Nitra. - Roč. 32, č. 4 (2007), s. 36.

144.

HOLKA, Karol - 50. výročie úmrtia

20. február 1892 Komjatice - 8. august 1969 Vráble

Funkcionár Komunistickej strany Československa, robotník. Bol vedúcim predstaviteľom ilegálneho protifašistického výboru vo Vrábľoch. V rokoch 1936-1938 tajomník Oblastného výboru Komunistickej strany Československa v Nitre, 1951-1957 riaditeľ Gramofónových závodov vo Vrábľoch. Autor brožúrky "Štrajk poľnohospodárskych robotníkov v roku 1920 vo Vrábľoch a okolí", ktorá vyšla ako príloha novín Hlasu ľudu.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 362.
Nitra a okolie v protifašistickom odboji / [Jozef Turic ... [et al.]]. - Nitra : Polygrafia Dominant, 2003. - S. 44.

145.

BEBJAK, Ľudovít - 85. výročie narodenia 10. výročie úmrtia

10. august 1934 Chynorany - 2. jún 2009 Nitra

Výtvarník, učiteľ. Vyštudoval slovenský jazyk a výtvarnú výchovu na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave. Popri pedagogickej činnosti sa venoval sakrálnemu umeniu. Na východnom Slovensku zreštauroval a vymaľoval desať kostolov, vytvoril viac ako 30 krížových ciest. V Nitre na Kalvárii pomáhal pri obnovovaní Chrámu Matky Božej a kostol na Klokočine zdobia vitráže s jeho návrhmi.

Literatúra:

Pavol Bebjak : Hrnčiar z Nitrianskych Hrnčiaroviec / Kristína Rídekyová. In: Nitrianske noviny. - Roč. 16, č. 9 (2007), s. 8.
Z výstavy Ľudovíta a Pavla Bebjakovcov / Eva Kapsová. In: Nitra. - Roč. XX, č. 7 (1996), s. 34-35.

146.

LIPOVNICKÝ, Štefan - 205. výročie narodenia

15. august 1814 Zlaté Moravce - 12. august 1885 Oradea (Rumunsko)

Cirkevný hodnostár, náboženský spisovateľ. Roku 1866 arbejský titulárny biskup, 1868 biskup v Oradei. Nositeľ malého kríža Radu sv. Štefana. Tlačou vyšli jeho príležitostné kázne a pastierske listy.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 823-824.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 3.: K-L. - Martin : Matica slovenská, 1989. - S. 411.

147.

DOBROTINA, Štefan - 40. výročie úmrtia

6. august 1897 Nitra - 16. august 1979 Nitra

Robotník, stranícky a verejný činiteľ. Zakladajúci člen Komunistickej strany Slovenska, organizátor triednych bojov. V rokoch 1945-1949 pôsobil ako predseda Okresného národného výboru, v rokoch 1949-1951 vedúci oddelenia Krajského výboru KSS, 1952-1959 riaditeľ Okresného stavebného podniku v Nitre. Bol nositeľom vysokých štátnych vyznamenaní a Ceny mesta Nitra.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 1.: A-D. - Martin : Matica slovenská, 1986, s. 480.

Významné osobnosti Nitra / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 32.

148.

KRASNOVSKÝ, Blažej - 20. výročie úmrtia

3. január 1951 Bunkovce - 17. august 1999 Zlaté Moravce

Básnik, spisovateľ pre deti, ekonóm, politik. Absolvent dvoch bohosloveckých fakúlt a Vysokej školy ekonomickej v Bratislave. V rokoch 1972-1996 pracovník Slovenskej poisťovne v Košiciach, od 1996 sa profesionálne venoval politike, podpredseda Kresťanskodemokratického hnutia. Autor zbierok duchovnej lyriky, básní pre deti, autor rozhlasových literárnych pásiem a kompozícií, najmä však televíznych scenárov. Zostavil a vydal viacero antológií, zborníkov poézie, prózy a drámy mladých autorov.

Literatúra:

Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Zost. Augustín Maťovčík... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov ; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 255-256.

149.

JOHANIDES, Ján - 85. výročie narodenia

18. august 1934 Dolný Kubín - 5. jún 2008 Šaľa

Prozaik, esejista. Pracoval ako podnikový psychológ, referent, dramaturg, redaktor. Nejaký čas žil v Martine, Trnovci nad Váhom, od roku 1972 v Šali. Popredný predstaviteľ modernej slovenskej prózy. Od roku 1965 spisovateľ v slobodnom povolaní. Debutoval v roku 1963 zbierkou piatich noviel Súkromie. Písal tiež publicistiku pre tlač, rozhlas i televíziu. Autor rozhlasových a televíznych hier, televíznych a filmových scenárov. Čestný občan mesta Šaľa in memoriam.

Literatúra:

Encyklopédia slovenských spisovateľov. - Zv. 1.: A-O. - Bratislava : Obzor, 1984. - S. 272.

Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Augustín Maťovčík ... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov ; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 201-202.

Ján Johanides od nás odišiel navždy... / A. Jónasová. In: Galantský a Šaliansky žurnál. - Roč. 12, č. 6 (2008), s. 9.

150.

GUNIŠ, Cyril Marián - 45. výročie úmrtia

10. apríl 1901 Veľké Chlievany - 24. august 1974 Nitra

Kňaz, jazykovedec-italista, pedagóg. V rokoch 1941-1943 pôsobil na Univerzite v Bratislave, 1943 v Nitre, od 1944 v Trenčíne. Roku 1972 sa presťahoval do Nitry. Snažil sa o zreštaurovanie kostolíka sv. Štefana z 10. stor. na Párovskej ulici a zavedenie pravidelných bohoslužieb v ňom. Autor učebníc taliančiny, náboženský publicista, redaktor saleziánskeho mesačníka Don Bosco. Účastník protifašistického odboja a Slovenského národného povstania.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 428.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 243-244.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 53-54.

151.

GÁLL, Markus - 95. výročie narodenia

25. august 1924 Šaľa - 18. august 2002 Šaľa

Ekonom, regionálny historik a dopisovateľ. V odbore ekonomika pracoval v bývalom okresnom národnom výbore, v melioráciách, v Povodí Váhu, v poľnohospodárskej škole a v podniku Duslo Šaľa. Ako dopisovateľ a spolupracovník regionálnej tlače v Šali, napísal desiatky článkov o rodnej Šali, o ľuďoch a udalostiach v tomto mieste.

Literatúra:

Túžba po vzdelaní ho sprevádzala až po hrob : k nedožitým osemdesiatinám Markusa Gálla / Zoltán Vitko. In: Slovo Šaľanov. - Roč. IX, č. 8 (2004), s. 29.

Za Markusom Gállom (25.8.1924-18.8.2002). In: Slovo Šaľanov. - Roč. VII, č. 9 (2002), s. 35.

152.

BÁRTFAY, Július - 40. výročie úmrtia

28. september 1888 Nitra - 25. august 1979 Bratislava

Akademický sochár. V rokoch 1902-1905 sa vyučil v dielni umeleckého stolára Antona Kőkoviho v Nitre, v rokoch 1920-1930 absolvoval výtvarné štúdiá v Paríži a v Ríme. Okrem študijných pobytov v zahraničí trvalo žil a tvoril v Nitre. Venoval sa vytváraniu súsoší a podobizní v mramore, kove a dreve. Nositeľ viacerých cien a vyznamenaní.

Literatúra:

Július Bártfay / Marta Pernická. - 1. vyd. - Bratislava : Tatran, 1979. - 23 s.

Július Bártfay 1888 - 1979 : lyrik, ktorý prebásňoval skutočnosť / Marta Hučková. - Nitra : Nitrianska galéria, 2008. - 36 s.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 1.: A-D. - Martin : Matica slovenská, 1986. - S. 153-154.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 18.

153.

HUDECOVÁ, Oľga - 90. výročie narodenia

27. august 1929 Krčava - 30. apríl 2017 Nitra

Herečka, pôvodne učiteľka. Od roku 1960 členka hereckého súboru Krajského divadla v Nitre, neskôr Divadla Andreja Bagara v Nitre. Na doskách nitrianskeho divadla vytvorila takmer 130 postáv. Účinkovala v televíznych rozprávkach a inscenáciách. V roku 2009 ocenená Cenou primátora Nitry.

Literatúra:

Divadelná Nitra (50 rokov slovenského profesionálneho divadla v meste) / Vladimír Štefko. - Bratislava : Obzor, 1989. - 426 s.: Fotogr. príl. 168 s.

Encyklopédia dramatických umení Slovenska. - Zv. 1.: A-L. - Bratislava : Veda, 1989. - S. 493.

Zomrela herečka Oľga Hudcová / (TASR). - Fotogr. 1. In. My Nitrianske noviny. - ISSN 1335-8375, Roč. 26, č. 17 (2017), s. 15.

154.

BENDE, Imrich - 195. výročie narodenia

28. august 1824 Baja (Maďarsko) - 26. marec 1911 Nitra

Náboženský spisovateľ, cirkevný hodnostár. Od roku 1893 nitriansky biskup. Autor pastierskych listov a kázni, prispieval do náboženských a iných časopisov. V Nitre dal vybudovať vyššiu dievčenskú školu, v Močenku kláštor vincentiek s dievčenskou školou.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 87.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 1.: A-D. - Martin : Matica slovenská, 1986. - S. 206.

155.

IHRING, Miroslav - 105. výročie narodenia

28. august 1914 Nitra - 28. máj 1985 Varšava (Poľsko)

Vojak zahraničného odboja, fotoreportér, publicista. Pôsobil ako veliteľ jednotky, označenej číslom 535 na území Poľska. Od vyhlásenia povstania zviazla s fašistami nespočetné množstvo bojov. Bol vyznamenaný Radom obrodzenia Poľska, dvakrát Křížom chrabrosti, Radom Virtuti Militari a ďalšími vyznamenaniami.

Literatúra:

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 66.

156.

LIEB, Ignác - 255. výročie narodenia

30. august 1764 Trnava - 10. december 1837 Veľké Zálužie (Ujtlak)

Ľudovýchovní pracovník, kňaz, náboženský spisovateľ. V rokoch 1795-1837 pôsobil ako farár vo Veľkom Záluží, od 1818 dekan hlohovského dekanátu, 1831 trnavský kanonik. V rokoch 1792-1796 člen Slovenského učeného tovarišstva. Zaoberal sa ľudovýchovní činnosťou, jeho spis Nucleus sapientiae ... je priekopníckym dielom slovenskej zdravotníckej osvety. Tlačou vydal aj dve príležitostné kázne, mecén slovenskej tlače.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 819.
Slovenský biografický slovník. - Zv. 3.: K-L. - Martin : Matica slovenská, 1989. - S. 399.

SEPTEMBER

157.

RUTKAI, Štefan - 150. výročie úmrtia

3. august 1803 Sľažany - 3. september 1869 Sľažany

Župný hodnosťár, statkár. V revolučnej armáde 1848-1849 dosiahol hodnosť pplk. a bojoval i v obliehanom Komárne až do jeho kapitulácie. Hospodáril na majetku v Sľažanoch.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 153.

158.

COBORI, Karol - 65. výročie úmrtia

31. december 1865 Holič - 4. september 1954 Bratislava

Úradník, organizátor hudobného života. V rokoch 1919-1928 riaditeľ mestského úradu a mešťanosta Nitry. Zaslúžil sa o výstavbu mesta (vodovod, kanalizácia, regulácia rieky, obytné domy a i.) a rozvoj kultúrneho života. Roku 1929 z jeho podnetu založili mestskú Hudobnú školu v Nitre.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 1.: A-D. - Martin : Matica slovenská, 1986. - S. 378.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 26-27.

159.

BOLFA, Ján - 75. výročie úmrtia

9. október 1911 Cabaj-Čápor - 5. september 1944 Kyjov

Strážmajster žandárstva, účastník Slovenského národného povstania. Po vypuknutí Slovenského národného povstania prešiel k partizánom. Padol v boji s nemeckými fašistami.

Literatúra:

Dejiny Slovenského národného povstania 1944 : Encyklopédia odboja a SNP. - Zv. 5. - Bratislava : Pravda, 1984. - S. 45.

Nitra a okolie v protifašistickom odboji / [Jozef Turic ... [et al.]]. - Nitra : Polygrafia Dominant, 2003. - S. 38.

160.

INFNER, Štefan st. - 130. výročie narodenia

6. september 1889 Vráble - 1945 Flossenbürg (Nemecko)

Robotník, predvojnový člen Komunistickej strany Slovenska. Popredný predstaviteľ sociálno-demokratickej strany, Červených odborov a Revolučného výboru vo Vrábľoch a na okolí. Patril k organizátorom decembrového štrajku, ktorý sa uskutočnil vo Vrábľoch roku 1920.

Literatúra:

Nitra a okolie v protifašistickom odboji / [Jozef Turic ... [et al.]]. - Nitra : Polygrafia Dominant, 2003. - S. 45.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 491.

161.

GROM, Anton - 90. výročie narodenia

7. september 1929 Nový Přerov (Česká republika) - 24. február 1980 Nitra

Zootechnik, vysokoškolský profesor, vedec - genetik. V rokoch 1952-1968 a 1971-1980 pôsobil na Vysokej škole poľnohospodárskej v Nitre. Medzinárodne uznávaný odborník v oblasti hydínarstva a chovu malých hospodárskych zvierat. Autor množstva vedeckých prác, praktických príručiek, vysokoškolských učebníc, odborných a popularizačných článkov.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 230.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 51-52.

162.

MLYNKA, Ladislav - 65. výročie narodenia

8. september 1954 Zlaté Moravce - 27. november 2010 Dunajská Lužná

Etnológ, mlynológ, vysokoškolský pedagóg, zakladateľ Slovenskej mlynologickej spoločnosti so sídlom vo Vrábľoch. Pracoval v Slovenskom ústave pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody, v Muzeologickom ústave Slovenského národného múzea v Bratislave, od roku 1991 na Katedre etnografie a folkloristiky Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Autor a spoluautor monografií a štúdií z oblasti muzeológie a kultúrneho dedičstva.

Literatúra:

Volkovce sa rozlúčili s Ladislavom Mlynkom. In: Požitavie - Širočina. - Roč. VI, č. 4 (2010), s. 5.

Za Ladislavom Mlynkom (8. 9. 1954 - 27. 11. 2010) / Ľuboš Kačírek. In: Slovenský národopis. - ISSN 1335-1303, Roč. 59, č. 1 (2011), s. 80-82.

163.

TAGÁNYI, Karol - 95. výročie úmrtia

19. marec 1858 Nitra - 9. september 1924 Budapešť (Maďarsko)

Archivár a historik. Študoval na gymnáziu v Nitre. Autor diela o dejinách pôdneho spoločenstva v Uhorsku a zbierky dokumentov o minulosti lesníctva. Napísal viacero prác z oblasti hospodárskych dejín a sprievodcov po uhorských archívoch. Od roku 1897 člen Maďarskej akadémie vied.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 6.: T-Ž. - Martin : Matica slovenská, 1994. - S. 15-16.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 179-180.

164.

MARTINOVIČ, Ondrej - 75. výročie úmrtia

10. december 1922 Zlaté Moravce - 9. september 1944 Šimonovany

Robotník, vojak, účastník Slovenského národného povstania. Robotník fy Komzmayer v Zlatých Moravciach, po vypuknutí Slovenského národného povstania zástupca veliteľa rozvedky bošianskeho práporu, kt. patril k 4. taktickej skupine 1. čs. armády na Slovensku. Padol v boji s fašistami.

Literatúra:

Dejiny Slovenského národného povstania 1944. - Zv. 5. - Bratislava : Pravda, 1984. - S. 305.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 4.: M-Q. - Martin : Matica slovenská, 1990. - S. 93-94.
165.

BARON Karol - 80. výročie narodenia
15. výročie úmrtia

13. september 1939 Levoča - 29. február 2004 Paríž (Francúzsko), poch. v Bratislave

Výtvarník, vysokoškolský pedagóg. V rokoch 1995-2004 pôsobil ako vysokoškolský pedagóg na Katedre výtvarnej tvorby a výchovy Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Venoval sa maľbe, grafike, objektom i tvorbe bibliofílií.

Literatúra:

Malý slovník slovenských výtvarných umelcov. - Bratislava : Slovenský fond výtvarných umení, 1981. - S. 26-27.

166.

KUSENDA, Ján - 95. výročie narodenia

16. september 1924 Bošáca - 19. október 2003 Zvolen, poch. v Nitre-Mlynárčiach

Herec. Od roku 1950 účinkoval v martinskom divadle, od roku 1956 člen divadelného súboru Divadla Andreja Bagara v Nitre. Na javisku vytvoril vyše stodvadsať postáv. Pôsobil aj v televízii a vo filme.

Literatúra:

Encyklopédia dramatických umení Slovenska. - Zv. 1.: A-L. - Bratislava : Veda, 1989. - S. 650.

167.

MEDEK, Vincent - 105. výročie narodenia

17. september 1914 Poľný Kesov - 13. apríl 1972 Bratislava

Robotník, verejný činiteľ, spravodajca. Predvojnový člen Komunistickej strany Československa, účastník protifašistického odboja a Slovenského národného povstania.

Literatúra:

Dejiny Slovenského národného povstania : Encyklopédia odboja. - Zv. 5. - Bratislava : Pravda, 1984. - S. 309.
Slovenský biografický slovník. - Zv. 4.: M-Q. - Martin : Matica slovenská, 1990. - S. 130-131.

168.

BENČAĽ, František - 90. výročie narodenia

18. september 1929 Kozárovce - 17. január 2010 Topoľčianky

Pedagóg, vedecký pracovník, dendrobiológ. Študoval na gymnáziu v Zlatých Moravciach a na Vysokej škole poľnohospodárskeho a lesného hospodárstva v Košiciach. V rokoch 1954-1989 riaditeľ Arboréta Mlyňany. Externe pôsobil na Pedagogickej fakulte v Nitre. Autor vedeckých prác, zakladateľ a vedecký redaktor periodika Folia Dendrologica a edície Acta Dendrobiologica.

Literatúra:

Encyclopaedia Beliana. - Zv. 2.: Bell-Czy. - Bratislava : Encyklopedický ústav SAV a Veda, 2001. - S. 25.
Posledná rozlúčka / Marián Tomajko. In: Tekovské noviny. - Roč. XX, č. 3 (2010), s. 7.

169.

**SZEKERES, Štefan Zoltán František - 105. výročie narodenia
25. výročie úmrtia**

19. september 1914 Nitra - 9. marec 1994 Nitra

Kňaz, prekladateľ. Študoval a v rokoch 1933-1935 pôsobil v Nitre, od roku 1941 v Maďarsku. Od 1. decembra 1987 vypomáhal vo farnostiach mesta Nitry v pastorácii maďarských veriacich a na území Trnavskej arcidiecézy. Z maďarčiny prekladal najmä diela náboženského spisovateľa Tihaméra Tótha.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 819.

170.

PLESNIVY, Károly - 35. výročie úmrtia

22. júl 1930 Žihárec - 20. september 1984 Budapešť (Maďarsko)

Maliar, vysokoškolský profesor, zaslúžilý umelec. Študoval a pôsobil na Vysokej škole umeleckej v Budapešti, okrem rokov 1953-1957, keď pracoval ako návrhár bytového textilu. Bol tajomníkom Spolku maďarských výtvarných umelcov. Venoval sa olejomaľbe, grafike a akvarelu. Jeho obrazy sú väčšinou v súkromných zbierkach.

Literatúra:

Magyar életrajzi lexikon. - Budapešť : Akadémiai Kiadó, 1967. - S. 725.

171.

ŠEDÝ (Schedy), Jozef - 190. výročie úmrtia

10. február 1750 Skalica - 21. september 1829 Nitra

Cirkevný hodnostár, náboženský spisovateľ, bernolákovec. Študoval v Nitre na seminári, od roku 1774 prednášal cirkevné dejiny, 1801-1826 riaditeľ biskupského seminára v Nitre, veľprepošť nitriansky. V rokoch 1793-1795 člen Slovenského učeného tovarišstva.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 1315-1316.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 440.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 143-144.

172.

**DOMASTA, Ján - 110. výročie narodenia
30. výročie úmrtia**

23. september 1909 Cabaj-Čápor - 26. august 1989 Cabaj-Čápor, poch. v Bratislave

Prozaik, autor literatúry pre deti a mládež, učiteľ, redaktor. Študoval na gymnáziu v Nitre a v Ružomberku. V rokoch 1930-1933 pôsobil ako učiteľ v Ujlaku (Veľké Zálužie). Jeho literárne práce vznikali ako súčasť učiteľského pôsobenia, pričom sa nimi usiloval vyvolať aktívny záujem čitateľov o národné dejiny a etické problémy dávneho i súčasného života. Svoju literárnu tvorbu orientoval na historickú povesť, legendu, historickú prózu, román, poviedku a divadelné hry.

Literatúra:

Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Zost. Augustín Maťovčík ...[et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 82.

Slovník slovenských spisovateľov pre deti a mládež / zostavovateľ a vedecký redaktor Ondrej Sliacky. - Bratislava : Literárne informačné centrum, 2005. - S. 61.
Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 169.

173.

BATEL, Milan - 70. výročie narodenia

25. september 1949 Levice - 1. február 2006 Nitra

Výtvarný teoretik, historik umenia, maliar. Študoval v Bratislave na umeleckej priemyslovke a na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského, odbor veda o výtvarnom umení. V rokoch 1985-1992 pôsobil ako kunsthistorik v Nitrianskej štátnej galérii v Nitre.

Literatúra:

Milan Batel a Stanislava Michalčeková-Batelová vystavujú v Rakúsku / - si -. - Fotogr. 1. In: Nitra. - Roč. XVIII, č. 12 (1993), s. 34-35.

Pozvánka na cyklus Kytice : Milan Batel bude v novembri vystavovať v Dome kultúry Orbis / - Si -. In: Nitra. - Roč. 16, č. 11 (1992), s. 27.

174.

RYBÁNY, Oliver - 90. výročie úmrtia

21. december 1848 Trnava - 25. september 1929 Tešedíkovo

Prekladateľ, kňaz. Študoval na gymnáziu v Trnave, teológiu na seminári v Ostrihome. Pôsobil ako kaplán v Nedede, od 1907 v Tešedíkove. Prekladal z francúzskej a nemeckej literatúry do maďarčiny romány a novely, ktoré uverejňoval v časopisoch.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 1186.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 159.

175.

KAUZÁL, Gejza - 55. výročie úmrtia

5. marec 1906 Chyzerovce (časť Zlatých Moraviec) - 25. september 1964 Banská Bystrica

Lekár - chirurg. Študoval na gymnáziu v Zlatých Moravciach a na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Venoval sa prevažne brušnej chirurgii, z tejto oblasti i publikoval odborné články.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 3.: K-L. - Martin : Matica slovenská, 1989. - S. 53.

176.

MELICHER, Jozef - 100. výročie narodenia

27. september 1919 Šaľa - 14. november 1982 Bratislava

Robotník, verejný činiteľ. V rokoch 1952-1953 predavač v obchode s domácimi potrebami v Šali, 1953-1960 tajomník Krajského výboru Zväzu československých invalidov v Nitre a do roku 1976 funkcionár zväzu invalidov.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 4.: M-Q. - Martin : Matica slovenská, 1990. - S. 147.

177.

BOTTYÁN, Ján - 310. výročie úmrtia

1640 Ostrihom (okolie, Maďarsko) - 27. september 1709 Lörinckáta (Maďarsko)

Kurucký generál, vojvodca. Prezývaný aj Vak Bottyán. Príslušník šľachtického rodu z Tekovskej stolice. Študoval na jezuitskom kolégiu v Šali. Účastník bojov proti Turkom, v ktorých preukázal mimoriadne bojové a veliteľské schopnosti. Bol poručíkom vojenskej pevnosti v Šali, nadporučikom ostrihomského hradu, veliteľ niekoľkých hradov a miest.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 1.: A-D. - Martin : Matica slovenská, 1986. - S. 306.

Šaľa / Ladislav Bukovszky ... [et al.] ; zostavovateľka Veronika Nováková. - Šaľa : Mesto Šaľa, 2004. - S. 194.

Zabudnutí hrdinovia protitureckých bojov / Miroslav Eliáš. - 1. vyd. - [S. l.] : Miroslav Eliáš, vlastným nákladom, 2013. - S. 25. - ISBN 978-80-971365-9-8.

178.

**NOVOMESTSKÝ, Ladislav - 160. výročie narodenia
80. výročie úmrtia**

28. september 1859 Skalica - 5. február 1939 Nitra, poch v Svätoplukove

Evanjelický farár, učiteľ, národovec, publicista. V rokoch 1889-1929 pôsobil ako farár v Svätoplukove, do roku 1909 si plnil aj úlohu učiteľa na miestnej evanjelickej škole. Od roku 1929 žil na dôchodku v Nitre. Pričinil sa o založenie úverového družstva vo Svätoplukove, stavbu kostola a školy.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 4.: M-Q. - Martin : Matica slovenská, 1990. - S. 311.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 176.

179.

GERGELYI, Otmar - 100. výročie narodenia

28. september 1919 Bušovce - 13. marec 1995 Nitra, poch. v Bratislave

Historik - regionalista, archivár, organológ, publicista. Od roku 1960 žil pôsobil v Nitre. Bol pracovníkom Štátneho oblastného archívu, v rokoch 1965-1975 Slovenského poľnohospodárskeho múzea v Nitre. Podieľal sa na výskume historických organov na Slovensku. Spoluautor publikácie Historické orgány na Slovensku. Známy je jeho seriál článkov z dejín obcí okresu Nitra (1965) ako i monografia "Nitra", ktorá vyšla v edícii Umeleckohistorické pamiatky na Slovensku v roku 1969.

Literatúra:

Reálie a personálie Nitry / Anton Pažitný. - V Nitre : Dom Matice slovenskej, 2006. - S. 139.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 45-47.

OKTÓBER

180.

**HRTUS Jurina, Pavol - 100. výročie narodenia
25. výročie úmrtia**

1. október 1919 Turzovka - Klokočov - 30. december 1994 Melbourne (Austrália)

Spisovateľ, esejista. Študoval a v roku 1939 maturoval na gymnáziu v Nitre. Pracoval ako úradník, do roku 1948 ako vedúci oddelenia Spolku sv. Vojtecha pre jeho vydavateľstvo. Od roku 1949 žil a pôsobil v Austrálii. Po básnických začiatkoch sa venoval prozaickej tvorbe, prekladal z angličtiny a taliančiny. Publikoval v krajaných časopisoch.

Literatúra:

Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Zost. Augustín Maťovčík ...[et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 164.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 173.

181.

HRMO, Valér - 85. výročie narodenia

1. október 1934 Lovča - 12. január 1990 Nitra

Polnohospodársky odborník, pedagóg. Od roku 1959 pôsobil na Vysokéj škole poľnohospodárskej v Nitre, v rokoch 1980-1988 prorektor pre výskum, 1988-1989 dekan Prevádzkovo-ekonomickej fakulty. Zaoberal sa teóriou riadenia poľnohospodárstva. Autor a spoluautor vysokoškolských učebníc, učebných textov, knižničných publikácií a vyše 360 vedeckých prác a odborných príspevkov.

Literatúra:

Encyclopaedia Beliana. - Zv. 6.: His-Im. - Bratislava : Encyklopedický ústav Slovenskej akadémie vied, 2010. - S. 239.

182.

VYSOČÁNI, František - 400. výročie narodenia

4. október 1619 Vysočany - 7. september 1696 Trnava

Náboženský spisovateľ, univerzitný profesor. Študoval na gymnáziu v Trnave, na univerzite vo Viedni a v Grazi. Po roku 1650 misionár a kazateľ v Šali, neskôr kazateľ trnavskej a košickej katedrály, profesor trnavskej univerzity, predstavený jezuitských rehoľných domov, riaditeľ seminára v Trnave. Autor náboženských spisov a univerzitných prednášok.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 1489-1490.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 6.: T-Ž. - Martin : Matica slovenská, 1994. - S. 330-331.

183.

SEEGEN, František Xaver - 295. výročie narodenia

5. október 1724 Viedeň (Rakúsko) - 1780 Viedeň (Rakúsko)

Umelecký rezbár a sochár. Žiak viedenskej akadémie. Časť svojho života prežil v Nitre, kde v rokoch 1761-1763 vytvoril pre františkánsky kláštor sériu drevených reliéfov zo života sv. Františka z Assisi (dnes uložené v kostole sv. Františka v Hornom meste) a 18 basreliéfov pre kostol kamaldulského kláštora na Zobore.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 191.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 178.

184.

REBO, Jozef - 60. výročie narodenia

20. výročie úmrtia

5. október 1959 Nemčiňany - 6. máj 1999 Nemčiňany

Pedagóg, novinár. Pôsobil ako učiteľ, potom ako redaktor denníka Šport a ako vedúci jeho filiálnej redakcie v Banskej Bystrici, od roku 1989 redaktor zahranično-politického vysielania Slovenského rozhlasu.

Literatúra:

Nemčiňany v premenách času / Miroslav Pius. - Nemčiňany : Obecný úrad, 2009. - S. 227-228.

185.

KOLLÁR, František (Francois) - 115. výročie narodenia 40. výročie úmrtia

6. október 1904 Senec - 3. júl 1979 Créteil - Paríž (Francúzsko)

Umelecký fotograf. Žil a študoval v Šali, od roku 1924 vo Francúzsku, kde v roku 1930 si zriadil vlastné štúdio - fotoateliér. Špecializoval sa na fotografie umeleckých diel, neskôr sa venoval módnej reklamnej fotografii, priemyselnej a architektonickej reportáži. Spolupracoval s viacerými časopismi. Autor fotodokumentácie rôznych druhov prác vo Francúzsku, kt. vyšla aj knižne v dvoch zväzkoch pod názvom La France traville (Francúzsko pracuje).

Literatúra:

Slovník českých a slovenských výtvarných umelcov 1950 - 2000. - 5.: Ka-Kom. - Ostrava : Výtvarné centrum Chagall, 2000. - S. 329.

Šaľa / Ladislav Bukovszky ... [et al.] ; zostavovateľka Veronika Nováková. - Šaľa : Mesto Šaľa, 2004. - S. 202-203.

186.

PAJDUŠÁKOVÁ - Mrkosová, Ludmila - 40. výročie úmrtia

29. jún 1916 Radošovce - 6. október 1979 Štrbské Pleso - Vyšné Hágy, poch. v Tatranskej Lomnici

Pedagogička, astronómka. Objavitelka piatich nových komét. Študovala na reálnom gymnáziu v Kláštore pod Znievom, súkromne učiteľský ústav a do roku 1950 popri zamestnaní astronómii na Slovenskej univerzite v Bratislave. V rokoch 1937-1939 pôsobila ako učiteľka v Slepčanoch, od roku 1944 pracovníčka Štátneho observatória na Skalnatom Plese, od 1953 Astronomického ústavu Slovenskej akadémie vied, v rokoch 1958-1979 jeho riaditeľka. Ťažiskom jej vedeckej práce bola solárna astronómia. Autorka monografických prác, mnohých vedeckých štúdií a príspevkov.

Literatúra:

Lexikón slovenských žien / zodpovedný redaktor : Augustín Maťovčík ; hlavné autorky a odborná redakcia : Ludmila Ďuranová, Anna Šourková, Alena Táborecká. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2003. - S. 182-183.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 4.: M-Q. - Martin : Matica slovenská, 1990. - S. 368.

187.

GUDERNA, Ladislav - 20. výročie úmrtia

1. jún 1921 Nitra - 6. október 1999 Vancouver (Kanada)

Akademický maliar, grafik, kresliar, monumentalista i tvorca poštových známok, zaslúžilý umelec. Od roku 1968 žil a tvoril v Kanade. V roku 1979 sa stal členom surrealistickej skupiny Melmouth Vancouver. Jeho maliarske a kresbové dielo patrí k významným hodnotám slovenskej výtvarnej moderny.

Literatúra:

Ladislav Guderna (1921-1999) / Marta Hučková. - Nitra : Nitrianska galéria, 2011. - 19 s.

Ladislav Guderna / Lubor Kára. - Bratislava : Vydavateľstvo Slovenského fondu výtvarných umení, 1960. - 31 s. + Obr. príl. 66 s.

188.

RUTHOVÁ, Eva - 85. výročie narodenia

8. október 1934 Zlaté Moravce - 5. november 2012 Nitra

Knihovníčka, organizátorka a moderátorka kultúrnych a literárnych podujatí. Ako predsedníčka Literárneho klubu vyše 20 rokov organizovala a moderovala desiatky besied s umelcami, spisovateľmi, politikmi, vedcami, filozofmi. Pracovala ako novinárka v redakcii Hlasu ľudu a Obrany ľudu v Bratislave, v rokoch 1961-1992 pôsobila v knižnici v Nitre. Za svoju prácu bola ocenená Cenou primátora a Cenou mesta Nítry.

Literatúra:

Duša nitrianskych besied : Eva Ruthová - vždy usmiata a optimistická jubilantka / Anton Pažitný. - Fotogr. 1. In: Nitra. - Roč. 29, č. 10 (2004), s. 30.

Kto je kto v regióne / (ČE). In: My Krajské noviny. - Roč. 17, č. 35 (2008), s. 16.

Zomrela nositeľka Ceny mesta Nítry Eva Ruthová / (SYN). - Fotogr. 1. In: Nitra. - Roč. XXXVII, č. 12 (2012), s. 16.

189.

ŽÁK, Viktor - 70. výročie narodenia 10. výročie úmrtia

8. október 1949 Nitra - 26. marec 2009 Nitra

Lekár. Pracoval ako sekundárny lekár v Nitre, územný a závodný lekár v Pezinku, v Bratislave i vo Vrábl'och, kde bol aj riaditeľom polikliniky. Vo funkcii riaditeľa nitrianskej nemocnice pôsobil celkom pätnásť rokov. Bol riaditeľom zlatomoraveckej nemocnice, prodekanom na Fakulte sociálnych vied a zdravotníctva na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre, členom komisie pre zdravotníctvo a sociálne veci pri Mestskom zastupiteľstve v Nitre.

Literatúra:

Kto je kto Viktor Žák / - petr -. In: My Krajské noviny. - Roč. 16, č. 15 (2007), s. 12.

Prevládali len čiastkové riešenia: rozhovor s riaditeľom NsP v Nitre MUDr. Viktorom Žákom, CSc. o zdravotníctve / O. Sivčák. - Fotogr. 1. In: Nitra. - Roč. XVI, č. 3 (1992), s. 24-26.

Riaditeľ nemocnice Viktor Žák zomrel / (MH). In: My Nitrianske noviny. - Roč. 8, č. 12 (2009), s. 2.

Viktor Žák z Nítry šéfuje zlatomoraveckej nemocnici / (TH). In: Nitrianske noviny. - Roč. 17, č. 5 (2008), s. 3.

190.

GISSER, Július - 90. výročie úmrtia

1843 -- 9. október 1929 Nitra

Pedagóg, aktívny šermiar, organizátor nitrianskeho športu. Od roku 1866 pôsobil ako profesor telocviky na piaristickom gymnáziu v Nitre. Založil v Nitre súkromnú šermiarsku školu, prvú v rakúskej monarchii, v roku 1868 vybuďoval kúpalisko, klzisko a tenisové kurty. Na celoštátnych a medzinárodných šermiarskych súťažiach ako vynikajúci šermiar viackrát získal prvé miesto.

Literatúra:

Významné osobnosti Nítry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 47.

Otec nitrianskeho športu / Valent Š. - Fotogr. 2. In: Život a kultúra mesta Nítry. - Roč. XII, č. 2 (1988), s. 36-37.

191.

JELENÁK, Ľudovít - 20. výročie úmrtia

30. október 1920 Merašice - 9. október 1999 Nitra

Akademický maliar, vysokoškolský profesor, zaslúžilý umelec. V rokoch 1951-1956 študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. V rokoch 1959-1988 pôsobil na Pedagogickej fakulte v Nitre, do roku 1986 ako vedúci Katedry výtvarnej výchovy. Vyučoval rôzne výtvarné disciplíny, najviac maľbu a kompozíciu. Popri pedagogicko-výtvarnej činnosti sa venoval komornej maľbe.

Literatúra:

Ľudo Jelenák : 10 rokov maliarskej tvorby / [Štefan] Valent, Oľga Felixová. - [Nitra] : Nitrianska galéria, 1968. - 19 s.

Malý slovník slovenských výtvarných umelcov. - 1. diel : A-K. - Bratislava : Slovenský fond výtvarných umení, 1988. - S. 215.

Odišiel maliar Ľudovít Jelenák / R.S. - Fotogr. 2. In: Nitra. - Roč. XXIV, č. 1 (2000), s. 25-26.

192.

BUTYKA, Koloman - 75. výročie úmrtia

14. november 1921 Alekšince - 10. október 1944 Tatry-Zadný Gerlach, poch. v Gerlachove

Vojak, čatár. Počas 2. svetovej vojny v roku 1943 zbehol pri Melitopole k Červenej armáde. Zahynul ako príslušník delostrelectva 2. čs. paradasantnej brigády pri lete na územie Slovenského národného povstania z letiska pri Krosne nárazom lietadla DC-3 na vrchol Zadného Gerlachu.

Literatúra:

Ako sa rodila naša sloboda : Tragédia čatára Kolomana Butyku z Alekšíniec / Tibor Kalecký. In: Nový nitriansky hlas. - Roč. 3, č. 13 (1993), s. 1.

193.

ŠPENDLA, Vojtech - 45. výročie úmrtia

2. február 1915 Šaľa - 11. október 1974 Bratislava

Pedagóg. Po skončení štúdia na učiteľskom ústave a na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave pôsobil na Slovensku a v Rumunsku. Od roku 1966 vedecký pracovník Ústavu pre učiteľské vzdelávanie Univerzity Komenského v Bratislave, zástupca riaditeľa ústavu, vedúci oddelenia pre všeobecné otázky učiteľského vzdelávania. Autor knižných prác, článkov, referátov a recenzií, redaktor odborných zborníkov. Člen odborných komisií v rezorte školstva.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 492-493.

194.

HORVÁTH, Eduard - 100. výročie narodenia

12. október 1919 Cabaj-Čápor - 23. október 1983 Bratislava

Chemik. V rokoch 1958-1963 technik Chemických závodov J. Dimitrova, od 1963 prednášal na Chemickotechnologickej fakulte Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave. Zakladateľ fotochémie koordinačných zlúčenín na Slovensku a osobitného laboratória na tento výskum. Autor vysokoškolských učebníc, štúdií a článkov.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 390.

195.

PAPP, Ferdinand Karol - 130. výročie narodenia

13. október 1889 Nitra - 29. apríl 1970 Piešťany

Maliar sakrálnych fresiek, reštaurátor. Študoval na umelecko-priemyselných školách vo Viedni a v Budapešti. Spočiatku pracoval ako sakrálny maliar a reštaurátor u fy Juhari v Nitre, neskôr spolumajiteľ fy Papp, Petrikovič a Enhoff v Piešťanoch.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 4.: M-Q. - Martin : Matica slovenská, 1990. - S. 396.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 177.

196.

**BEDNÁR, Alfonz - 105. výročie narodenia
30. výročie úmrtia**

13. október 1914 Rožňová Neporadza - 9. november 1989 Bratislava

Spisovateľ, prekladateľ, scenárista. V rokoch 1926-1930 študoval na gymnáziu v Nitre. Významný reprezentant slovenskej prózy 2. polovice 20. storočia, autor filmových a televíznych scenárov. Venoval sa aj prekladaniu prózy anglických a amerických autorov.

Literatúra:

Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Zost. Augustín Maťovčík ...[et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 29-30.

Reálie a personálie Nitry / Anton Pažitný. - V Nitre : Dom Matice slovenskej, 2006. - S. 108-109.

197.

KABINA, František - 175. výročie narodenia

13. október 1844 Bzenica - 12. november 1931 Budapešť-Csillaghegy (Maďarsko)

Redaktor, vydavateľ, právnik. Pôsobil ako advokát, statkár v Békásmegyeri, 1919-1921 riaditeľ gymnázia v Kláštore pod Znievom. V dvadsiatych rokoch žil v Šali a v Nitre. Roku 1926 sa pokúsil založiť na Zobore "vodoliečebný ústav chladnej vody". Roku 1870 prvý predseda akademického spolku Tatran vo Viedni. Popredný publicista pomatičného obdobia, vydával časopis Perun, Uhorské noviny, Hlas ľudu.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 3 : K - L. - Martin : Matica slovenská, 1989. - S. 11.

198.

TURZO, Ondrej - 260. výročie narodenia

14. október 1759 Beluša - 8. december 1822 Nitra

Katolícky kňaz, prekladateľ, kazateľ, bernolákovec. Študoval a od roku 1814 pôsobil v Nitre ako špirituál v kňazskom seminári. Zakladajúci člen Slovenského učeného tovarišstva.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 1418.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 6.: T-Ž. - Martin : Matica slovenská, 1994. - S. 151.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 180.

199.

MÉSZÁROS, Jozef Elemír - 80. výročie úmrtia

14. august 1897 Výchapy-Opatovce - 14. október 1939 Nitra

Akademický sochár, grafik, rytec, umelecký zlatník a kovotepec. Odborné výtvarné vzdelanie získal v Budapešti, v Nemecku a v Ríme. Tvoril sochy, cirkevné predmety, umelecké plakety s rozličnou tematikou a úžitkové predmety zo striebra. Bol popredným členom nitrianskeho výtvarného okruhu.

Literatúra:

Elemír Jozef Mészáros 1897-1939 / text : Marta Pernická ; grafická úprava : Ján Černý. - V Nitre : Krajská galéria, [1982]. - [32] s.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 95-96.

200.

KORČEK, Ladislav - 35. výročie úmrtia

25. september 1916 Hlohovec - 16. október 1984 Nitra

Pedagóg, telovýchovný a kultúrny pracovník. Študoval a dlhé roky pôsobil ako pedagóg na stredných školách. Okrem pedagogickej činnosti sa aktívne venoval športu, najmä atletike ako aktívny športovec i tréner. Zaslúžil sa o výstavbu športového štadióna na Sihoti. Venoval sa aj hudbe, najmä zborovému spevu. Bol zbormajstrom školských zborov v Nitre.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 6.: T-Ž. - Martin : Matica slovenská, 1994. - S. 174.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 83-84.

201.

MIGAZZI, Krištof Bartolomej Anton - 305. výročie narodenia

20. október 1714 Trient - 14. apríl 1803 poch. vo Viedni v Dóme sv. Štefana (Rakúsko)

Gróf z Wallu a Sonnenturmu, knieža, biskup, kardinál. Legát sv. otca Benedikta XIV. a Pia VI., osobný poradca cisárovnej Márie Terézie a vyslanca Ferdinanda VI., kráľa španielskeho vo Vatikáne. Ako majorátny pán Zlatých Moraviec upravil kaštieľ, začal budovať park a v roku 1785 úplne prestaval a zväčšil rímsko-katolícky Kostol sv. Michala archanjela. Aj v Martine nad Žitavou prestaval kostol, zväčšil ho a vyzdobil ho vzácnymi obrazmi a mobiliárom.

Literatúra:

Zlaté Moravce a okolie / Štefan Rakovský. - Bratislava : Slavín, 1969. - S. 37-53, 73-166.

Krištof Bartolomej Anton / Marián Tomajko. In: Tekovské noviny. - Roč. 18, č. 8 (2008), s. 4.

202.

**KLEIN, Vojtech - 115. výročie narodenia
55. výročie úmrtia**

20. október 1904 Dojč - 27. september 1964 Šaľa

Náboženský publicista, redaktor. Štúdium teológie absolvoval v Trnave a Nitre. Pôsobil ako kaplán v Zlatých Moravciach, od roku 1941 správca farnosti v Jelšovciach, od 1952 administrátor vo Veľkých Janíkovciach, 1959 asesor a roku 1960 správca farnosti v Šali. Bol zodpovedný redaktor v niekoľkých katolíckych časopisoch. Informatívnymi a poučnými článkami prispieval do časopisov

a denníkov.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 670-671.

203.

HORNIÁK, Marcel - 30. výročie úmrtia

17. január 1903 Horné Krškany (dnes súčasť Nitry) - 21. október 1989 Pezinok

Pedagóg, literárny pracovník. Študoval na gymnáziu v Nitre, teológiu v Turíne. Pôsobil ako pedagóg na saleziánskych gymnáziách, správca farnosti, špirituál Saleziánskej vysokej školy teologickej vo Svätom Kríži nad Hronom. V rokoch 1932-1934 redaktor časopisu Don Bosco. V roku 1946 vydal knižnú štúdiu Životné pramene krásneho písomníctva.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 514.

204.

STANČEK, Jozef - 155. výročie narodenia

22. október 1864 Prievidza - 13. jún 1947 Bratislava

Pedagóg, dramatik, prozaik, spisovateľ pre deti a mládež. V rokoch 1919-1925 pôsobil ako učiteľ v Topoľčiankach. V regionálnych periodikách uverejňoval články s osvetovou, národopisnou a pedagogickou problematikou, tiež besednice, humoresky a preklady. Autor prozaických knižiek a divadelných hier pre deti a mládež. Spracoval monografiu o Topoľčiankach.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 330.

Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Zost. Augustín Maťovčík ...[et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 421.

205.

**UHLÁR, Rudolf - 115. výročie narodenia
85. výročie úmrtia**

23. október 1904 Pažiť - 14. november 1934 Bratislava, poch. v Pažiti

Literárny a divadelný kritik, jazykovedec, stredoškolský profesor, publicista. V rokoch 1923-1926 študoval na gymnáziu v Nitre, súčasne redigoval časopis Úsvit a Svojeť, kde uverejňoval úvahy, literárne kritiky, básne. Člen vzdelávacieho krúžku sv. Metoda.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 6.: T-Ž. - Martin : Matica slovenská, 1994. - S. 166-167.

Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Zost. Augustín Maťovčík ...[et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 479.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 180.

206.

RONCHETTI, Jozef - 115. výročie úmrtia

1837 Hlohovec - 23. október 1904 Nitra

Kominársky majster, požiarnik. Roku 1866 sa stal členom kominárskeho cechu. V roku 1869 založil

prvý dobrovoľný hasičský zbor v Nitre. Priekopník hasičstva v nitrianskom regióne. Bol predsedom Uhorského krajinského kominárskeho zväzu, predsedom Hornouhorskej priemyselnej korporácie, ministerským priemyselným radcom, členom mestského zastupiteľstva a starostom vinohradníckej obce Zobor.

Literatúra:

Dejiny Dobrovoľného hasičského sboru mesta Nitra : 1869 - 1939 / Michal Gyulay. - Nitra : Tlač. kníhtlač. Jána Rišňovského, 1939. - S. 16.

Významné osobnosti Nitra / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 121-122.

207.

SÁNDOR, János - 90. výročie narodenia

25. október 1929 Koliňany - 2012 poch. v Koliňanoch

Regionálny historik, kultúrny pracovník. Pracoval ako robotník, v rokoch 1945-1960 pomocný účtovník na družstve v Koliňanoch, do 1977 skladník, v rokoch 1977-1990 tajomník nitrianskeho krajského výboru Csemadok. Organizátor kultúrneho života v obci Koliňany. Založil spevácky súbor Hlas Zobora, iniciátor založenia dedinského múzea. Autor publikácií Kolon: egy falu a Zoboralján a Falusi huncutságok Zoboraljáról. Čestný občan obce Koliňany.

Literatúra:

A cseh/szlovákiai magyar irodalom lexikona 1918-2004 / Főszerkesztő Fónod Zoltán. - 2. opr., rozš. vyd. - Bratislava : Madách-Posonium, 2004. - S. 355.

Elhunyt Sándor János helytörténész / (ú). In: Új Szó. - ISSN 1335-7050, Évf. 65, sz. 121 (26.5.2012), o. 8.

O Koliňanoch napísal aj knihu / -si-. In: Nitrianske noviny. - Roč. 14, č. 15 (2005), s. 13.

208.

RÉDECKY, Gejza - 95. výročie úmrtia

23. apríl 1852 Čadca - 25. október 1924 Nitra

Advokát, policajný kapitán. Strednú školu vychodil v Nitre a Trnave, právo študoval v Bratislave a v Budapešti. Od roku 1878 bol notárom sirotskej stolice nitrianskej župy. V roku 1880 si otvoril súkromnú advokátsku kanceláriu v Nitre a od roku 1886 pôsobil ako policajný kapitán mesta, od 1891 hlavný policajný kapitán.

Literatúra:

Policajný kapitán mesta Nitra : zakladateľ modernej mestskej polície / Štefan Košovan. In: Nitra. - Roč. 28, č. 5 (2003), s. 22.

209.

ŠÍŠKA, Rudolf - 90. výročie narodenia

26. október 1929 Čeľadince - 24. júl 2015 Čeľadince

Pedagóg, filológ, autor a prekladateľ bajok, básnik, jazykovedec. V rokoch 1965-1972 a 1990-1996 pôsobil na Pedagogickej fakulte v Nitre. Venoval sa metodike vyučovania slovenského jazyka. Vydal niekoľko gramatických príručiek a efektívnych cvičení. Napísal vyše 285 vlastných veršovaných bajok, preložil vyše 540 a z Ezopových bajok urobil výber. Autor básní, veršovaných rozprávok.

Literatúra:

Reálie a personálie Nitra / Anton Pažitný. - V Nitre : Dom Matice slovenskej, 2006. - S. 240.

Slovenskí jazykovedci / Ladislav Dvonč. - Bratislava : Veda, 1998. - S. 612-613.

Posledná rozlúčka s Rudolfom Šiškom / (JS). In: My Nitrianske noviny. - Roč. 24, č. 30 (2015), s. 9.

210.

SINGER, Oskár - 120. výročie narodenia

27. október 1899 Dolné Vestenice - 4. november 1972 Londýn (Anglicko)

Architekt. Významný predstaviteľ funkcionalizmu na Slovensku. Študoval na Vysokej škole technickej v Budapešti a v Brne. Pôsobil v Nitre, kde okrem iných stavieb realizoval budovu základnej školy na ulici Fraňa Mojtu a Robotnícky dom.

Literatúra:

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 178.

211.

GERALDINI, Koloman Kolomi - 25. výročie úmrtia

24. október 1908 Terchová - 27. október 1994 Miramar (Argentína)

Publicista, básnik, prekladateľ. V rokoch 1921-1929 študoval na gymnáziu v Nitre. Svoje prvotiny publikoval v časopise nitrianskych stredoškôľakov Svojeť. V roku 1945 odišiel do emigrácie, v roku 1948 sa natrvalo usadil v Argentíne. Výber jeho celoživotnej literárnej tvorby vyšiel pod názvom Démonov návrat (1991).

Literatúra:

Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Zost. Augustín Maťovčík ...[et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 115.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 170.

212.

**VÁCZY, Glycerius - 245. výročie narodenia
185. výročie úmrtia**

28. október 1774 Nitra - 28. januára 1834 Nitra

Kňaz, pedagóg. Študoval a pôsobil v Nitre, v rokoch 1811-1813 prefekt konviktu a profesor maďarského jazyka, od 1813 postupne prefekt konviktu, vicerektor domu, riaditeľ gymnázia, napokon rektor domu v Nitre.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 1434-1435.

213.

KÁLDI, Juraj - 385. výročie úmrtia

4. február 1573 Trnava - 30. október 1634 Bratislava

Náboženský spisovateľ, prekladateľ. V roku 1604 pôsobil ako študijný prefekt v Šali nad Váhom. Pripravil prvý úplný katolícky preklad Svätého písma do maďarského jazyka. Autor kázní a spisov v protireformačnom duchu.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 632.

NOVEMBER

214.

MOKRÁŠ, Eduard Ludovít - 95. výročie narodenia

2. november 1924 Svätoplukovo (Šalgov) - 27. apríl 2017 Nitra

Kňaz, cirkevný hodnostár. Študoval a pôsobil v Nitre ako kaplán, od roku 1982 účtovník Biskupského úradu a ceremoniár, od 1987 kanonik, 1990-1994 vicerektor Kňazského seminára sv. Gorazda v Nitre, 2006 veľprepošt Nitrianskej sídelnej kapituly. V rokoch 1964-1974 administrátor farnosti Ivanka pri Nitre.

Literatúra:

História obce Svätoplukovo : historický Šalgov / Peter Keresteš. - Nitra : Enars, 2010. - S. 241.

215.

**LÁGYI, Kornel Imrich - 120. výročie narodenia
30. výročie úmrtia**

24. február 1899 Zlaté Moravce - 2. november 1989 Jasov

Rehoľný predstavený, pedagóg, knihovník, archivár. Študoval na univerzite v Budapešti učiteľskú aprobáciu dejepis-zemepis. Do roku 1932 pôsobil ako stredoškolský profesor na premonštrátskom gymnáziu v Gödöllő, kde bol zároveň správcom profesorskej a študentskej knižnice. V Jasove pôsobil v rokoch 1922-1924 ako knihovník a potom od roku 1932 ako knihovník, ceremoniár, archivár, vysokoškolský pedagóg, 1933-1934 predstavený konventu, v rokoch 1955-1968 administrátor farnosti. Od roku 1939 člen Spolku maďarských knihovníkov a archivárov.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 799.

216.

ERDŐSI, Imrich - 205. výročie narodenia

4. november 1814 Nitra - 9. február 1890 Nitra

Kňaz, piaristický profesor. Študoval na gymnáziu v Nitre a v Leviciach, teológiu vo Váci, v Nitre a vo Svätom Jure. Ako profesor pôsobil v Prievidzi a v Banskej Štiavnici. Počas revolúcie 1848/49 bol kňazom v tábore Guyona Richarda. Od roku 1878 pôsobil v Budapešti, od 1888 v Nitre.

Literatúra:

Magyar életrajzi lexikon. - Zv. 1.: A-K. - Budapest : Akadémiai Kiadó, 1967. - S. 439.

217.

SVOBODA, Fraňo - 50. výročie úmrtia

21. jún 1901 Trnava - 6. november 1969 Šaľa

Pedagóg, prozaik, spisovateľ pre deti a mládež. Študoval na Učiteľskom ústave v Modre. Pôsobil ako učiteľ, bol pracovníkom Výskumného ústavu pedagogického v Bratislave, v rokoch 1950-1961 učil na osobitnej škole v Šali. Bol redaktorom Orlika, zostavoval čítanky, príručky pre učiteľov, hodnotil knihy pre deti a písal práce s vyslovene pedagogickým zámerom (metodicko-didaktické, pedagogické články). V knižných dielach pre deti spracúval náboženskú a prírodnú tematiku.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 389-390.
Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Augustín Maťovčík ... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov ; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 428.
Slovník slovenských spisovateľov pre deti a mládež / zostavovateľ a vedecký redaktor Ondrej Sliacky. - Bratislava : Literárne informačné centrum, 2005. - S. 319.

218.

HADBAVNÝ, Štefan Romuald - 305. výročie narodenia

10. november 1714 Jánovce - Machalovce - 30. august 1780 Červený Kláštor

Kňaz, jazykovedec, prekladateľ, historik. Noviciát a teológiu absolvoval v kamaldulskom kláštore v Nitre, potom pôsobil v Červenom Kláštore. Bol prvým prekladateľom Písma svätého do slovenčiny a priekopníkom slovenského dejepisectva.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 434.
Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 256.
Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 171.

219.

MARTINČEK, Ladislav - 35. výročie úmrtia

5. november 1910 Martin - 11. november 1984 Nitra

Právnik, publicista, regionálny historik. Pôsobil v Nitre ako advokát. Zaujímal sa o dejiny nitrianskeho regiónu, venoval sa najmä zbieraniu povestí. Autor mnohých článkov o významných osobnostiach a udalostiach Nitry prvej polovice 20. storočia.

Literatúra:

Realie a personálie Nitry / Anton Pažitný. - V Nitre : Dom Matice slovenskej, 2006. - S. 191.
Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 90.

220.

ANDRÁŠI, Anton - 220. výročie úmrtia

28. október 1742 Rumanová - 12. november 1799 Rožňava

Cirkevný hodnostár, náboženský spisovateľ. Študoval v Nitre a v Košiciach, teológiu vo Viedni, kde 1760 vstúpil do jezuitskej rehole. Po jej rozpustení roku 1773 hospodáril na rodovom majetku v Krásnej Hôrke, 1776 rožňavský kanonik, neskôr prepoš, 1780 biskup. Autor náboženských prác.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 17-18.
Slovenský biografický slovník. - Zv. 1.: A-D. - Martin : Matica slovenská, 1986. - S. 58.

221.

POSPIŠ, Jozef - 120. výročie narodenia

15. november 1899 Trnovec nad Váhom - 2. október 1982 Trnovec nad Váhom

Robotník, funkcionár Komunistickej strany Československa. Pracoval ako nádenník na okolitých veľkostatkoch, potom robotník na štátnom majetku a v Jednote v Šali. Zakladajúci člen a predseda Komunistickej strany Československa, účastník a spoluorganizátor triednych bojov poľnohospodárskych robotníkov, funkcionár miestnych a okresných straníckych orgánov, od roku 1949 člen ÚV Csemadoku.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 4.: M-Q. - Martin: Matica slovenská, 1990. - S. 527.

222.

BUDAY, Jozef - 80. výročie úmrtia

28. január 1877 Trenčín - 15. november 1939 Leopoldov, poch. v Nitre

Kňaz, politik, spisovateľ, publicista. Študoval a pôsobil v Nitre, od roku 1921 kanonik, potom rektor seminára, od 1929 katedrálny archidiakon. Dlhoročný funkcionár Spolku svätého Vojtecha. V literárnej činnosti sa orientoval na ľudovú výchovnú a náboženskú spisbu.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 161-162.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 1.: A-D. - Martin : Matica slovenská, 1986. - S. 338.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 24-25.

223.

KUKLA, František - 75. výročie narodenia

15. november 1944 Nitra - 29. september 2013 Nitra

Stavbár. Študoval na Slovenskej vysokej škole technickej a na Vysokej škole ekonomickej v Bratislave. Od roku 1967 pracoval v š. p. Pozemné stavby Nitra, kde prešiel rôznymi pracovnými zaradeniami od stavebného asistenta až na post generálneho riaditeľa Pozemného staviteľstva Nitra, a. s. Nitra. Bol podporovateľom nitrianskeho športu, zastával funkciu viceprezidenta mestského futbalového klubu FC Nitra. V roku 1998 ocenený Cenou mesta Nitry.

Literatúra:

Zomrel Ing. František Kukla, nositeľ Ceny mesta Nitry. In: Nitra. - Roč. XXXVIII, č. 11 (2013), s 8.

224.

VALÁŠEK-VADAS, Ivan - 130. výročie narodenia

16. november 1889 Nitra - 20. október 1972 Banská Bystrica

Športový funkcionár, tréner atlétov. S rodičmi ako trinásťročný sa presťahoval do Budapešti. Pod jeho vedením vyrástlo v Maďarsku viacero majstrov, medailistov olympiád, európskych šampionátov a svetových rekordérov. V roku 1948 sa vrátil na Slovensko. Autor ôsmich odborných kníh a stoviek odborných článkov.

Literatúra:

Doma nebol prorokom : Ivan Valášek-Vadas je v atletike, čo Kubala vo futbale / Miroslav Hazucha. In: Pravda. - Roč. 9, č. 275 (29. 11. 1999), s. 20.

225.

JESENSKÝ, Alojz - 170. výročie narodenia

17. november 1849 Nitra - Janíkovce - 13. január 1921 Nitra

Cirkevný hodnostár, numizmatik. Študoval na piaristickom gymnáziu v Nitre. Od roku 1876 pôsobil na Biskupskom úrade v Nitre, 1898 sídelný kanonik Nitrianskej kapituly, 1901 titulárny opát, 1908 komisár pre nitrianske gymnáziá.

Literatúra:

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1989. - S. 68-69.

226.

PODHORNÁ, Pia - 70. výročie narodenia
10. výročie úmrtia

17. november 1949 Zlaté Moravce - 21. november 2009 Zlaté Moravce

Zbormajsterka, učiteľka. Študovala na gymnáziu v Zlatých Moravciach a na Pedagogickej fakulte v Nitre. Pôsobila ako učiteľka na Základnej škole v Novej Vsi nad Žitavou. Bola organistkou farského chrámu sv. Michala archanjela v Zlatých Moravciach a pätnásť rokov viedla spevácky zbor Cantus, ktorý reprezentoval farnosť a mesto pri slávnostných príležitostiach a sviatočných koncertoch.

Literatúra:

Rozlúčka so zbormajsterkou / Marián Tomajko. In: Tekovské noviny. - Roč. XIX, č. 22 (2009), s. 4.

227.

DÓCZY, Jozef - 90. výročie narodenia

19. november 1929 Nitra - 21. január 2013 Nitra.

Divadelný a filmový herec, zaslúžilý umelec. Dlhoročný člen umeleckého súboru Divadla Andreja Bagara v Nitre, jedna z jeho najvýraznejších hereckých osobností. Za viac ako štyridsať rokov pôsobenia v Divadle Andreja Bagara stvárnil vyše tristo postáv. Účinkoval vo filmoch a v mnohých televíznych inscenáciách. Čestný občan mesta Nitry a držiteľ viacerých ocenení.

Literatúra:

Encyclopaedia Beliana. - Zv. 3.: Č-Eg. - Bratislava : Encyklopedický ústav Slovenskej akadémie vied, 2003. - S. 450.

Encyklopédia dramatických umení Slovenska. - Zv. 1.: A-L. - Bratislava : Veda, 1989. - S. 315.

Do hereckého neba odišiel významný nitriansky herec Jozef Dóczy. - Fotogr. 1. In: Nitra. - Roč. XXXVIII, č. 2 (2013), s. 12-13.

228.

FRAKNÓI, Viliam - 95. výročie úmrtia

27. február 1843 Mojmirovce - 20. november 1924 Budapešť (Maďarsko)

Historik, cirkevný hodnostár, člen Uhorskej akadémie vied. Študoval na gymnáziu v Nitre. Venoval sa problematike uhorských dejín 15. - 18. storočia, najmä cirkevných a diplomatických. Vydal vyše 60 historických prác, článkami prispieval do odborných i náboženských časopisov.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 358-359.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 114.

229.

HELD, Viktor - 115. výročie úmrtia

1841 Bánovce nad Bebravou - 23. november 1904 Nitra

Kňaz, pedagóg, národovec, cirkevný spisovateľ. Pôsobil ako profesor filozofie na nitrianskom seminári, od roku 1889 bibliotekár Diecéznej knižnice v Nitre.

Literatúra:

Významné osobnosti Nítry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 58.

230.

**SILAN, Janko - 105. výročie narodenia
35. výročie úmrtia**

24. november 1914 Sila - 16. máj 1984 Važec

Kňaz, básnik, prozaik, prekladateľ. Vlastným menom Ján Ďurka. Študoval na gymnáziu v Nitre, absolvoval katolícku teológiu na Rímsko katolíckej vysokej škole bohosloveckej v Spišskej Kapitule. Počas štúdií bol predsedom samovzdelávacích literárnych krúžkov. Pôsobil ako kaplán na viacerých miestach, od roku 1949 administrátor fary vo Važci. Významný predstaviteľ poézie slovenskej katolíckej moderny.

Literatúra:

Encyklopédia slovenských spisovateľov. - Zv. 2.: P-Ž. - Bratislava : Obzor, 1984. - S. 100-101.

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 1233-1235.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 255-256.

Významné osobnosti Nítry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 131-132.

231.

**KOVAČEVIČ, Ivan Július - 110. výročie narodenia
40. výročie úmrtia**

24. november 1909 Drégelypalánk (Maďarsko) - 17. február 1979 Zlaté Moravce, poch. Bratislave

Filmový pracovník, redaktor, prekladateľ, knižný grafik. Po novinárskych začiatkoch v období 2. sv. vojny sa venoval filmovej dokumentaristike, po roku 1945 sa uplatnil najmä ako knižný grafik. Pri úprave knižných diel a edícií uplatňoval moderné postupy a stal sa jednou z vedúcich osobností slovenského knižného umenia. Prekladateľ beletrie a náučnej prózy.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 3.: K-L. - Martin : Matica slovenská, 1989. - S. 209-210.

232.

KABRHEL, František - 105. výročie narodenia

25. november 1914 Šoporňa - 25. október 1982 Nitra

Herec. V rokoch 1939-1944 člen Slovenského ľudového divadla v Nitre, 1960-1978 Krajského divadla v Nitre. Účinkoval aj vo filmoch.

Literatúra:

Encyklopédia dramatických umení Slovenska. - Zv. 1.: A-L. - Bratislava : Veda, 1989. - S. 551.

Významné osobnosti Nítry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 173.

233.

**FIEBIGOVÁ, Daša - 75. výročie narodenia
5. výročie úmrtia**

25. november 1944 Partizánska Ľupča - november 2014 Nitra

Pedagogička, poetka, hudobníčka. Študovala na Pedagogickej fakulte v Martine. Pôsobila ako učiteľka na základných školách v Horných Krškanoch, neskôr v Lehote a na Základnej škole pri nemocnici v Nitre. Svoj voľný čas venovala práci so zdravotne postihnutými deťmi. Písala pre deti i pre dospelých a spájala poéziu s hrou na gitaru.

Literatúra:

Darujem Ti lásku / - os - . - Fotogr. 1. In: Nitra. - Roč. XXII, č. 7 (1998), s. 30.

Poetické vyznanie / L. Synaková. - Fotogr. 1. In: Nitra. - Roč. XXXII, č. 2 (2007), s. 31.

Poéziou dávajú silu sebe i okoliu / Slavomíra Ďurišová. In: Nitrianske noviny. - Roč. 16, č. 2 (2007), s. 11.

234.

NEHÉZ, Karol - 160. výročie úmrtia

1826 Dyčka - 25. november 1859 Dyčka

Zemepán, advokát, novinár. Pôsobil v Pešti ako advokát, úradník a redaktor. Určitý čas bol vychovávateľom u rodiny grófa Nádasdyho. Zúčastnil sa maďarskej revolúcie 1848/49. Bol spolupracovníkom a divadelným kritikom časopisu Családi Lapok (Rodinné listy). V časopise Honderű (Jas domoviny) uverejňoval cestopisné články.

Literatúra:

Dyčka / Alexander Reško. - Vráble : Mesto Vráble, 2007. - S. 88-89.

235.

FEDOR, Viliam - 40. výročie úmrtia

3. január 1913 Smolník - 28. november 1979 Bratislava

Hudobný pedagóg, zbormajster. V rokoch 1966-1978 vedúci Katedry hudobnej výchovy Pedagogickej fakulty v Nitre. Venoval sa metodike vyučovania hudby a hudobnej výchovy. Autor viacerých metodických príručiek, učebníc a štúdií z oblasti metodiky hudobnej výchovy.

Literatúra:

Pedagogická encyklopédia Slovenska. - Zv. 1.: A-O. - Bratislava : Veda, 1984. - S. 244.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 62.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 39-40.

DECEMBER

236.

PAŽITNÝ, Anton - 90. výročie narodenia 5. výročie úmrtia

1. december 1929 Tŕstie (teraz Dolný Lieskov) - 12. január 2014 Nitra

Pedagóg, publicista, redaktor. Od roku 1975 pôsobil ako učiteľ a riaditeľ na Základnej škole na Vajanského ulici v Nitre. Bol jazykovým redaktorom časopisu Hlas ľudu a mesačníka Matičné zvesti, členom celoslovenského výboru Jazykového odboru Matice slovenskej v Bratislave, od roku 2003 Nitrianskej odbočky Spolku slovenských spisovateľov. Autor a spoluautor knižných publikácií, biografickými a historickými článkami prispieval do novín a časopisov. Nositeľ Ceny mesta Nitry.

Literatúra:

Reálie a personálie Nitry / Anton Pažitný. - V Nitre : Dom Matice slovenskej, 2006. - S. 212-213.
Mgr. Anton Pažitný - učiteľ, publicista a redaktor / O.S. In: Nitra. - Roč. 13, č. 12 (1999), s. 23-24.
Zomrel Anton Pažitný, nositeľ Ceny mesta Nitry / (SY). - Fotogr. 1. In: Nitra. - Roč. XXXIX, č. 2 (2014), s. 9.

237.

ŠČASNÝ, Jozef - 130. výročie úmrtia

10. apríl 1813 Borský Peter (súčasť Borského Mikuláša) - 1. december 1889 Bratislava

Národný pracovník, bernolákovec, mecén. Študoval a pôsobil v Nitre, v rokoch 1847-1850 pôsobil ako farár v Dražovciach, 1850-1868 v Močenku. Priateľ Ľudovíta Štúra, člen Tatrína, Spolku miernosti, Hanuljakovho spolku milovníkov reči a literatúry slovenskej, zakladajúci člen Matice českej (1846) a Matice slovenskej (1863).

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 1313-1314.
Slovenský biografický slovník. - Zv. 5.: R-Š. - Martin : Matica slovenská, 1992. - S. 436.
Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 143.

238.

FOLTÍN, Michal - 50. výročie úmrtia

23. september 1905 Predajná - 1. december 1969 Bratislava

Pedagóg, publicista. Pôsobil ako učiteľ v Šali, 1930-1931 vo Váhovciach, 1931-1950 na učiteľskom ústave a Pedagogickom inštitúte, napokon odborný učiteľ v Bratislave. Venoval sa teórii a praxi elementárnych tried, zhotovoval pomôcky na nácvik čítania a písania. Publikoval odborné články v pedagogických časopisoch, od 1940 odborný redaktor periodika Naša škola, 1948 detského časopisu Zornička, spoluautor a prekladateľ metodických príručiek a pedagogických čítaniek.

Literatúra:

Biografický lexikón Slovenska. - Zv. 2.: C-F. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2004. - S. 607-608.

239.

JAŠÍK, Rudolf - 100. výročie narodenia

2. december 1919 Turzovka - 30. júl 1960 Bratislava, poch. v Partizánskom
Spisovateľ, redaktor, účastník protifašistického odboja. Študoval na gymnáziu v Nitre, v rokoch 1952-1956 pôsobil ako inšpektor pre múzeá a pamiatky na Krajskom národnom výbore v Nitre. Tu napísal román Na brehu priezračnej rieky (1956) a román Námestie sv. Alžbety, ktorý čerpá námety z prostredia Nitry v rokoch 2. svetovej vojny.

Literatúra:

Encyklopédia slovenských spisovateľov. - Zv. 1.: A-O. - Bratislava : Obzor, 1984. - S. 259-260.
Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Augustín Maťovčík ... [et al.]. - Bratislava : Spolok slovenských spisovateľov ; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 195-196.
Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 540-541.
Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 67-68.

240.

VAŽANSKÝ, Otakar - 40. výročie úmrtia

22. marec 1890 Ždánice - 2. december 1979 Nitra

Výrobca a opravár organov, obchodník s klavírmi. V roku 1920 si založil v Nitre dielňu a pôsobil tu až do smrti. Postavil organy vo viacerých nitrianskych kostoloch (katedrála, františkánsky kostol, kostol piaristov). Udržiaval kontakty s predstaviteľmi slovenského výtvarného a hudobného života, napr. s J. Rosinským, M. Schneidrom-Trnavským a i.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 6.: T-Ž. - Martin : Matica slovenská, 1994. - S. 247.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 162.

241.

HARANTA, Ján - 110. výročie narodenia

3. december 1909 Turzovka - 27. marec 1983 Svinná

Kňaz, básnik, prozaik, prekladateľ. Študoval a v roku 1940 zložil profesorské skúšky v Nitre. Významný predstaviteľ katolíckej moderny, zostavovateľ antológie svetovej náboženskej lyriky, autor mnohých článkov a prednášok. Prekladal z francúzštiny, latinčiny, slovinčiny a iných jazykov.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 450-451.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 288.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 171.

242.

IHRISKÝ, Vojtech - 120. výročie narodenia

7. december 1899 Krásno nad Kysucou - 22. september 1988 Bratislava

Sochár. Študoval na Pedagogickom inštitúte a na Akadémii výtvarných umení v Prahe. Niekoľko rokov žil a pôsobil v Nitre. Venoval sa komornej a monumentálno - dekoratívnej sochárskej tvorbe.

Literatúra:

Encyclopaedia Beliana. - Zv. 6.: His-Im. - Bratislava : Encyklopedický ústav SAV a Veda, 2010. - S. 640.

243.

HASPRA, Pavol - 90. výročie narodenia 15. výročie úmrtia

8. december 1929 Topoľčianky - 27. apríl 2004 Bratislava

Divadelný a televízny režisér, zaslužilý umelec. Študoval na Gymnáziu Janka Kráľa v Zlatých Moravciach a na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. V rokoch 1954-1962 režisér, 1955-1962 umelecký vedúci Krajského divadla v Nitre. Od roku 1962 pôsobil ako režisér v Slovenskom národnom divadle v Bratislave. Okrem divadelných predstavení a televíznych inscenácií, režíroval aj desiatky filmov.

Literatúra:

Divadelná Nitra / Vladimír Štefko. - Bratislava : Obzor, 1989. - 426 s., 168 príl.

Encyklopédia dramatických umení Slovenska. - Zv. 1.: A-L. - Bratislava : Veda, 1989. - S. 444-445.

Kto je kto na Slovensku 1991? - Bratislava : Konzorcium Encyklopédia, 1991. - S. 58.

244.

ĎURČEK, Karol - 50. výročie úmrtia

2. február 1895 Púchov - 8. december 1969 Nitra

Kňaz, teológ, filozof, univerzitný profesor. Študoval a v rokoch 1927-1939 zastával viacero pedagogických a cirkevných funkcií, od 1939 rektor seminára v Nitre. Aktivista a funkcionár viacerých katolíckych inštitúcií v Nitre. Významný predstaviteľ kresťanskej filozofie 20. storočia.

Literatúra:

Biografický lexikón Slovenska. - Zv. 2.: C-F. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2004. - S. 379.

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 283.

245.

THURÓCZY, Karol - 110. výročie úmrtia

8. december 1850 Nitra-Dolné Krškany - 10. december 1909 Nitra-Dolné Krškany

Lekár. Študoval v Nitre, medicínu na univerzite vo Viedni. Od roku 1876 žil a pracoval v Nitre, od 1890 hlavný župný lekár Nitrianskej stolice. Autor monografie o stave osvetly a hospodárstva v Nitrianskej župe, odborných lekárskech a hospodárskych článkoch a knižných prác. Od roku 1895 titulárny kráľovský radca, člen Lekársko-medicínskeho spolku župy Nitrianskej, člen viacerých dobročinných spolkov.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 6.: T-Ž. - Martin : Matica slovenská, 1994. - S. 59.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 180.

246.

BORNEMISA, Pavol - 440. výročie úmrtia

10. január 1500 Pécs (Maďarsko) - 13. december 1579 Nitra

Cirkevný a krajinský hodnostár, mecén. Pôsobil v cirkevnej a štátnej správe. V rokoch 1557-1579 nitriansky biskup a župan. Humanistický vzdelanec, ovládal niekoľko jazykov. Vybudoval si cennú knižnicu, ktorú daroval nitrianskej katedrálnej knižnici a pre Nitrianske biskupstvo zadovážil niekoľko umelecky cenných sakrálnych predmetov.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 132.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 1.: A-D. - Martin : Matica slovenská, 1986. - S. 296.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 22.

247.

PUTYERA, Ladislav - 15. výročie úmrtia

30. september 1926 Šaľa - 12. december 2004 Šaľa

Športovec, futbalista, tréner. Bývalý futbalový reprezentant Československa. Po futbalových začiatkoch v rodnej Šali pôsobil v kluboch ŠK Bratislava, Jednota Košice, ATK Praha a v rokoch 1959-1962 v Slovane Nitra. Neskôr sa dal na trénerskú dráhu a s futbalistami Slovana Duslo Šaľa postúpil v ročníku 1970/71 do divíznej súťaže.

Literatúra:

Legenda sa volá Laco Putyera: spomienka na vynikajúceho futbalistu / Zoltán Vítko. In: Slovo Šaľanov. - Roč.11, č. 11

(2006), s. 33.

Športová verejnosc' smúti / -skl-. In: Noviny juhozápadu. - Roč. 14, č. 1 (2005), s. 8.

248.

SLABEJOVÁ, Božena - 15. výročie úmrtia

5. júl 1920 Slavičín (Česká republika) - 13. december 2004 Nitra

Herečka, zaslúžilá umelkyňa. V rokoch 1941-1945 členka Slovenského ľudového divadla v Nitre, od roku 1967 Divadla Andreja Bagara v Nitre. Účinkovala vo filmoch a v mnohých televíznych inscenáciách. Vo filme debutovala v roku 1948 vo Vlčích dierach.

Literatúra:

Encyklopédia dramatických umení Slovenska. - Zv. 2.: M-Ž. - Bratislava : Veda, 1990. - S. 324-325.

Božena Slabejová sa rozlúčila s publikom. - Fotogr. 2. In: Nitra. - Roč. 30, č. 1 (2005), s. 28.

Rozlúčka s herečkou / Jana Schlarmanová. In: Nitrianske noviny. - Roč. 13, č. 51-52 (2004), s. 6.

249.

FERKO, Milan - 90. výročie narodenia

14. december 1929 Veľké Rovné - 26. november 2010 Bratislava

Básnik, prozaik, dramatik, autor literatúry pre deti a mládež. Študoval na gymnáziách v Nitre a v Žiline, právo na Slovenskej univerzite v Bratislave. Pôsobil ako redaktor, šéfredaktor, v rokoch 1994-1998 generálny riaditeľ sekcie na Ministerstve kultúry SR. Od roku 1976 sa literárnej tvorbe venoval profesionálne. Prekladal poéziu z ruštiny, bulharčiny a srbochorvátčiny.

Literatúra:

Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Augustín Maťovčík ... [et al.]. - Bratislava : Spolok slovenských spisovateľov ; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 100.

Realie a personálie Nitry / Anton Pažitný. - V Nitre : Dom Matice slovenskej, 2006. - S. 131.

250.

BARTOŠŠÍK, Anton - 165. výročie narodenia 80. výročie úmrtia

15. december 1854 Žilina - 30. apríl 1939 Nitra

Cirkevný hodnostár. Študoval v Nitre a pôsobil ako profesor, špirituál malého seminára, rektor kňazského seminára, hlavný cirkevný škôldozorca, prefekt diecéznej knižnice. V rokoch 1898-1908 pôsobil ako farár v Močenku, 1908 riadny nitriansky kanonik, 1927 pápežský prelát, 1935 veľprepošť.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 65-66.

251.

FAZEKAS, Imrich - 100. výročie narodenia

19. december 1919 Ladice - 1. jún 1998 Komárno

Herec, zaslúžilý umelec. V rokoch 1954-1984 člen divadelného súboru Maďarského oblastného divadla v Komárne

Literatúra:

Encyklopédia dramatických umení Slovenska. - Zv. 1.: A-L - Bratislava : Veda, 1989. - S. 354-355.

Ki kicsoda Kassától-Prágáig? - Szekszárd : Babits, 1993. - S. 101-102.

252.

BATELOVÁ-Michalčeková, Stanislava - 10. výročie úmrtia

6. marec 1956 Nitra - 24. december 2009 Nitra

Textilná výtvarníčka, akademická maliarka. Pôsobila ako pedagogička v Ľudovej škole umenia a ako propagačná výtvarníčka v Divadle Andreja Bagara v Nitre. Venovala sa tvorbe autorskému gobelínu, komornej maľbe, kresbe a šperkárskej tvorbe.

Literatúra:

Malý slovník slovenských výtvarných umelcov. - 1. diel.: A-K. - Bratislava : Slovenský fond výtvarných umení, 1988. - s. 31.

Opustila nás umelkyňa Stanka Batelová-Michalčeková / (ČE). In: My Nitrianske noviny. - Roč. 19, č. 1 (2010), s. 12.

Originálna autorka by mala 55 rokov / (RE). - Fotogr. 1. In: My Nitrianske noviny. - Roč. 20, č. 49 (2011), s. 12.

253.

MĚRKA, Vojtech - 45. výročie úmrtia

5. február 1888 Vřesovice (Česká republika) - 24. december 1974 Ostrava (Česká republika)

Hudobný skladateľ, pedagóg, publicista, prekladateľ. V rokoch 1931-1938 riaditeľ Obchodnej akadémie v Nitre. Na škole založil a viedol študentský orchester. V 30. rokoch 20. stor. v Nitre založil Juhoslovanskú knižnicu, prvú slovenskú edíciu juhoslovanských literatúr, v ktorej vydával preklady aj svoje literárnovedné práce. Mal bohatú prednáškovú, prekladateľskú, publikačnú a edičnú činnosť. Zaoberal sa prekladom slovinskej literatúry do češtiny i slovenčiny, z chorvátčiny zväčša len do slovenčiny.

Literatúra:

Encyklopédia dramatických umení Slovenska. - Zv. 2.: M-Ž. - Bratislava : Veda, 1990. - S. 153.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 4.: M-Q. - Martin : Matica slovenská, 1990. - S. 153.

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 176.

254.

KAISER, Ernest - 115. výročie narodenia

25. december 1904 Šaľa - 1971 Viedeň (Rakúsko)

Podnikateľ, obchodník. V roku 1925 si v Šali otvoril obchod s koloniálnym a zmiešaným tovarom. Po oslobodení spolu s bratmi obchodoval s obilím. V roku 1948 emigroval do Rakúska, kde si založil firmu Jacober. Kúpovali a predávali rôzny tovar.

Literatúra:

Šaliansky Jean Gabin : spomienka na rodáka / Eva Kaiserová. In: Slovo Šaľanov. - Roč. XIV, č. 5 (2009), s. 38.

255.

BANETH (Beneth), Ezechiel - 165. výročie úmrtia

1773 Buda (Maďarsko) - 28. december 1854 Nitra

Rabín. V rokoch 1847-1854 pôsobil v Nitre na Párovciach, udržiaval slávnú rabínsku vysokú školu.

Bol vynikajúcim učencom, známym aj za hranicami habsburskej monarchie. Zomrel v povesti svätca.

Literatúra:

Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 17.
Synagóga v Nitre ; [M. Borský a kol. ; fotografie Dagmar Veliká, Karol Rujder, Peter Rafaj]. - [1. vyd.]. - Nitra : Mesto Nitra, 2012. - [22 s.].

256.

MIŠÁK, Jozef - 80. výročie úmrtia

7. apríl 1866 Hořice (Česká republika) - 29. december 1939 Bratislava

Dendrológ. V rokoch 1893-1929 pracoval ako záhradný inšpektor v Tesárskych Mlyňanoch (Arborétum Mlyňany). Najbližší spolupracovník zakladateľa arboréta grófa Š. Ambrózy-Migazziho. Po roku 1914 viedol výsadbu bez účasti zakladateľa arboréta a vykonával dozor aj nad štátnym arborétom v Topoľčiankach. Autor vyše 40 článkov, návodov v časopisoch na pestovanie rozličných druhov vždy zelených rastlín.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 4.: M-Q. - Martin : Matica slovenská, 1990. - S. 196.
Arborétum Mlyňany : Sprievodca po Arboréte / Ivo Tábor, Radek Pavlačka. - Bratislava : Veda, 1992. - 62 s.

257.

JESENSKÝ, Janko - 145. výročie narodenia

30. december 1874 Martin - 27. december 1945 Bratislava, poch. v Martine

Spisovateľ, básnik, prekladateľ, popredný predstaviteľ neskorého realizmu, národný umelec. Pôvodným povoláním právnik. V rokoch 1923-1929 nitriansky župan. V čase pôsobenia v Nitre napísal časť románu Demokrati a pripravil do tlače druhú zbierku básní Verše II (1923). Po roku 1938 aktívny účastník protifašistického odboja. Jeho literárne dielo je veľmi obsiahle a rozmanité. V poézii obsahuje lyriku ľúbostnú, reflexívnu a politickú. V próze je jeho hlavnou záľubou rozprávka, ale napísal i román a prózu spomienkovú. Venoval sa aj prekladateľskej činnosti z ruskej poézie.

Literatúra:

Encyklopédia slovenských spisovateľov. - Zv. 1.: A-O. - Bratislava : Obzor, 1984. - S. 263-267.
Slovenský biografický slovník. - Zv. 2.: E-J. - Martin : Matica slovenská, 1987. - S. 554-555.
Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia / Augustín Maťovčík ... [et al.]. - Bratislava : Spolok slovenských spisovateľov ; Martin : Slovenská národná knižnica, 2001. - S. 198-199.
Významné osobnosti Nitry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 69-70.

258.

HRDINA, Ľudovít - 115. výročie narodenia

31. december 1904 Zlaté Moravce - marec 2000 Bratislava

Vysokoškolský profesor, technik. V rokoch 1953-1974 pôsobil na Slovenskej technickej univerzite v Bratislave. Venoval sa teórii pozemných konštrukcií, najmä technickému zariadeniu budov. Riadil projektovanie a realizáciu viacerých zdravotníckych stavieb, o. i. nemocnicu v Nitre.

Literatúra:

Encyclopaedia Beliana. - Zv. 6.: His-Im. - Bratislava : Encyklopedický ústav Slovenskej akadémie vied, 2010. - S. 229.
Encyklopédia Slovenska. - Zv. 2.: E-J. - Bratislava : Veda, 1978. - S. 328.

259.

BENEDIKT (Beňadik) - 985. výročie úmrtia

? - okolo 1034 Skalka nad Váhom, poch. v Nitre

Pustovník, žiak a nasledovník sv. Andreja-Svorada, mučeník. Mních benediktínskeho kláštora na Zobore, žil spolu so sv. Svoradom pustovníckym životom v jaskyni na Zobore a po smrti svojho učiteľa v jaskyni na Skalke pri Trenčíne. Spolu s Andrejom-Svoradom v roku 1083 boli ako prví svätci zo Slovenska kanonizovaní. Sú patrónmi nitrianskej diecézy.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 89-90.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 1.: A-D. Martin : Matica slovenská, 1986. - S. 208.

Významné osobnosti Nítry / Zost. Anton Pažitný. - Nitra : Mesto Nitra a Mestský úrad v Nitre, 1998. - S. 19.

260.

ZANITIUS (Zanický), Ján - 460. výročie narodenia

1559 Kladanj (Chorvátsko) - 26. august 1607 Záhreb (Chorvátsko)

Náboženský spisovateľ, organizátor školstva, jezuita, kazateľ. V rokoch 1588-1590 pôsobil ako kanonik v Nitre, od roku 1605 rektor kolégia v Šali nad Váhom. V rokoch 1606-1607 sa staral o dobudovanie kolégia v Záhrebe. Autor rukopisných prác súvisiacich najmä s organizovaním jezuitských kolégií.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 1510.

Slovenský biografický slovník. - Zv. 6.: T-Ž. - Martin : Matica slovenská, 1994. - S. 405.

Šaľa / Ladislav Bukovszky ... [et al.] ; zostavovateľka Veronika Nováková. - Šaľa : Mesto Šaľa, 2004. - S. 210-211.

261.

TAGANI, Adam - 385. výročie úmrtia

1590 Oslany - 1634 Sabinov

Básnik, učiteľ. Študoval v Šali, gramatiku v Levoči a v Bardejove. Roku 1616 pôsobil ako rektor školy v Bardejove, od 1618 v Bánovciach, potom evanjelický farár v Sárospataku, neskôr v Sabinove, kde ho zavraždili. Autor latinskej humanistickej náboženskej veršovanej skladby o dedičnom hriechu Elegia ... (1617).

Literatúra:

Slovenský biografický slovník. - Zv. 6.: T-Ž. - Martin: Matica slovenská, 1994. - S. 15.

262.

**SCHWACH, Juraj Jozef - 375. výročie narodenia
315. výročie úmrtia**

1644 ? - 1704 Nitra

Kňaz, archidiakon, historik. V rokoch 1686-1704 nitriansky kanonik. Zostavil po latinsky písaný zoznam nitrianskych biskupov a kanonikov.

Literatúra:

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. - Bratislava : Lúč, 2000. - S. 1232.

263.

**MÉSZÁROS, Dávid - 220. výročie narodenia
170. výročie úmrtia**

1799 Dlhá nad Váhom - 1849 ?

Katolícky kňaz. Ako kaplán pôsobil v Galante, ako farár v Seredi, Dolnom Jatove, vo Veľkej Mači a v Šoporni. Po potlačení revolúcie a boja o nezávislosť v Uhorsku v rokoch 1848-1849 sa stal jednou z prvých obetí teroru rakúskych orgánov. Otvorene hlásal, že kráľ Ferdinand nie je skutočným kráľom Uhorska, keďže nebol korunovaný. Bol odsúdený k trestu smrti zastrelením.

Literatúra:

Mészáros Dávid (1799-1849). In: Terra Hírújság. - ISSN 1338-6344, Évf. 3, sz. 8 (2012), o. 10-11.

Pomník Dávidovi Mészárosovi : v Dlhej nad Váhom nezabudli na svojho rodáka. - Fotogr. 1. In: Slovo Šaľanov. - Roč. 1, č. 11 (1996), s. 2.

264.

ZELLER, Ľudovít - 165. výročie narodenia

1854 Šaľa? - 1952 poch. v Šali

Úradník, hasič, zakladateľ a prvý veliteľ Dobrovoľného hasičského zboru v Šali. Bol úradníkom Prefektúry verejnozákladinových majetkov v Šali. Všetok svoj čas venoval budovaniu hasičského zboru.

Literatúra:

Šaľa : kapitoly z histórie mesta / Karol Šmida. - [1. vyd.]. - Šaľa : Mestský úrad, 1993. - S. 205-206.

265.

MÉSZÁROS, Henrik - 160. výročie narodenia

1859 Tešedíkovo - 1932 Tešedíkovo

Ľudový liečiteľ, ľudový lekár. Niekoľko rokov pracoval ako pomocný ošetrovateľ v nemocnici, kde získal pomerne dosť vedomostí o chorobách a ich liečení. Bol ľudovým "zázračným" lekárom, vyliečil tisícky ľudí, ktorým lekári už nevedeli pomôcť.

Literatúra:

Mészáros, Csorvás : Pered csodadoktora / Borsányi Erzsébet, Kasuba István. In: Peredi Újság. - Évf. 4, sz. 4 (2002), o. 5.

266.

KOLLMAN, Dávid - 160. výročie narodenia

1859 Galanta - 16. apríl 1938 Šaľa

Tlačiar. V rokoch 1911-1938 majiteľ tlačiarne v Šali. Vydával drobnú tlač, plagáty, letáky, pozvánky, oznámenia, výročné správy, spevníky atď. v čiernobielym aj farebnom vydaní, v rokoch 1913-1914 tlačil aj týždenník Vágsellye és járása (Šaľa a jej okres).

Literatúra:

Šaľa / Ladislav Bukovszky ... [et al.] ; zostavovateľka Veronika Nováková. - Šaľa : Mesto Šaľa, 2004. - S. 112, 203.

Tlačiarne na Slovensku 1477 - 1996 / Vojtech Breza. - Bratislava : Univerzitná knižnica, 1997. - S. 116.

267.

HORVÁTH - AJTICS, Dezider - 145. výročie narodenia

1874 - - 1933 poch. Šaľa-Veča

Statkár, poslanec uhorského snemu.

Literatúra:

Vítajte v mesta Šaľa / Text : Július Morávek. - Šaľa : Focesa, 2008. - S. 33.

268.

MENCZEL, Felix - 125. výročie narodenia

1894 Budapešť (Maďarsko) - november 1983 Šaľa

Lekár. Medicínu študoval v Prahe. Pôsobil ako praktický lekár pre vidiek so všestranným zameraním. Venoval sa rozvoju Červeného kríža a športu. Bol pri zrode organizovaného futbalu v Šali.

Literatúra:

Čriepky šalianskej histórie : spomienka na šalianskeho lekára / Gabriela Alföldiová. - Fotogr. In: Slovo Šaľanov. - ISSN 1336-4073, Roč. XXIII, č. 1 (2018), s. 10.

"Ďalší prosím" : spomienka na nezabudnuteľného Filušbáčiho / Štefan Chrappa. In: Slovo Šaľanov. - Roč. 11, č. 9 (2006), s. 24.

269.

MENCEL, Alexander - 110. výročie narodenia

1909 Šaľa - 1993 Šaľa

Lekár, zubár. Pôsobil ako zubný technik, potom ako zubár v Šali. Po oslobodení od roku 1945 pracoval v „Zelenom kríži“, od roku 1953 v zdravotnom stredisku a od 1967 v Poliklinike s nemocnicou v Šali. Bol členom šalianskeho futbalového výboru.

Literatúra:

Posledný dentista v Šali : jeho ordinácia bola miestom ... / Štefan Chrappa. In: Slovo Šaľanov. - Roč. 12, č. 9 (2007), s. 26.

II. UDALOSTI

270.

1209 - pochádza prvá písomná zmienka o obci **Host'ovce**; - **810. výročie**

Literatúra:

Encyclopaedia Beliana. - Zv.6.: His-Im. - Bratislava : Encyklopedický ústav Slovenskej akadémie vied, 2010. - S. 202.

Encyklopédia miest a obcí Slovenska / [Mária Adamová...[et al.] ; zostavovateľ Peter Süle, Peter Šüle ml.]. - 1. vyd. - Lučenec : PS-Line, 2005. - S. 365. - ISBN 80-969388-8-6.

Obec Host'ovce 1209-1999 : 790 rokov prvej písomnej zmienky / [Alexandra Palušová, Rudolf Holečka]. - Host'ovce : Obecný úrad, 1999. - 28 s.

271.

1209 - pochádza prvá písomná zmienka o obci **Veľké Chrašťany** (dnes súčasť obce Beladice);
- **810. výročie**

Literatúra:

História obce Veľké Chrašťany / [Spracovali : Radoslava Kunska, Matej Ruttkay]. - Nitra : Regionálne kultúrne stredisko, 1995. - 27 s.

Vlastivedný slovník obcí na Slovensku 1. - Bratislava : Veda, 1977. - S. 485.

272.

1209 - pochádza prvá písomná zmienka o obci **Veľké Vozokany**; - **810. výročie**

Literatúra:

Encyklopédia miest a obcí Slovenska / [Mária Adamová...[et al.] ; zostavovateľ Peter Süle, Peter Šüle ml.]. - 1. vyd. - Lučenec : PS-Line, 2005. - S. 366, 369. - ISBN 80-969388-8-6.

Veľké Vozokany v dejinách / Milan Hromník. - [1. vyd.]. - Bratislava : [Junior Press], 2002. - 180 s. - ISBN 80-968819-0-6.

273.

1209 - pochádza prvá písomná zmienka o obci **Čierne Kľačany**; - **810. výročie**

Literatúra:

Čierne Kľačany : 800. výročie prvej písomnej zmienky 1209-2009 / Sprac. Zuzana Miháľková. - Čierne Kľačany : Obecný úrad, 2009. - 48 s.

Čierne Kľačany a európsky unikát : dávnovek 1209 - 2010 / Stanislav Bajaník a kol. - Čierne Kľačany : Obecný úrad, Miestny odbor Matice slovenskej, 2010. - 200 s.

Encyklopédia miest a obcí Slovenska / [Mária Adamová...[et al.] ; zostavovateľ Peter Süle, Peter Šüle ml.]. - 1. vyd. - Lučenec : PS-Line, 2005. - S. 365. - ISBN 80-969388-8-6.

274.

1209 - pochádza prvá písomná zmienka o obci **Čifáre**; - **810. výročie**

Literatúra:

Čifáre 1209 - 2009 / Šarlota Drahošová, Jozef Batora, Ján Lukačka. - Čifáre : Obec Čifáre, 2009. - 114 s.

Encyclopaedia Beliana : Slovenská všeobecná encyklopédia. - Zv. 3.: Č-Eg. - Bratislava : Encyklopedický ústav Slovenskej akadémie vied, 2003. - S. 110.

Encyklopédia miest a obcí Slovenska / [Mária Adamová...[et al.] ; zostavovateľ Peter Süle, Peter Šüle ml.]. - 1. vyd. - Lučenec : PS-Line, 2005. - S. 273. - ISBN 80-969388-8-6.

275.

1209 - pochádza prvá písomná správa o obci **Čaradice**; - **810. výročie**

Literatúra:

Čaradice 1209 - 2009 / Peter Bača . - Čaradice : Obecný úrad, 2009. - [52] s.

Encyklopédia miest a obcí Slovenska / [Mária Adamová...[et al.] ; zostavovateľ Peter Süle, Peter Šüle ml.]. - 1. vyd. - Lučenec : PS-Line, 2005. - S. 365. - ISBN 80-969388-8-6.

276.

1209 - pochádza prvá písomná zmienka o obci **Malé Vozokany**; - **810. výročie**

Literatúra:

Malé Vozokany : 1209 - 2009. - [Malé Vozokany : Obecný úrad, 2009]. - 22 s.

277.

1209 - pochádza prvá písomná zmienka o obci **Chyzerovce**. V roku 1970 bola pričlenená k mestu Zlaté Moravce; - **810. výročie**

Literatúra:

Encyklopédia miest a obcí Slovenska / [Mária Adamová ... [et al.] ; zostavovateľ Peter Süle, Peter Süle ml.]. - 1. vyd. - Lučenec : PS-Line, 2005. - S. 363.

800. výročie 1. písomnej zmienky o Chyzerovciach / A. Mondočková. In: Tekovské noviny. - Roč. XIX, č. 17 (2009), s. 1 a 3.

278.

1234 - pochádza prvá písomná zmienka o obci **Veľké Chyndice**; - **785. výročie**

Literatúra:

20 rokov samosprávy v nitrianskom regióne. - 1. vyd. - Nitra : [Agrokomplex], 2010. - S. 94-95.

Encyklopédia miest a obcí Slovenska / [Mária Adamová...[et al.] ; zostavovateľ Peter Süle, Peter Šüle ml.]. - 1. vyd. - Lučenec : PS-Line, 2005. - S. 273. - ISBN 80-969388-8-6.

279.

1239 - pochádza prvá písomná zmienka o obci **Veľký Cetín**; - **780. výročie**

Literatúra:

20 rokov samosprávy v nitrianskom regióne. - 1. vyd. - Nitra : [Agrokomplex], 2010. - S. 98-99.

Encyklopédia miest a obcí Slovenska / [Mária Adamová...[et al.] ; zostavovateľ Peter Süle, Peter Šüle ml.]. - 1. vyd. - Lučenec : PS-Line, 2005. - S. 273. - ISBN 80-969388-8-6.

280.

1239 - pochádza prvá písomná zmienka o obci **Paňa**; - **780. výročie**

Literatúra:

20 rokov samosprávy v nitrianskom regióne. - 1. vyd. - Nitra : [Agrokomplex], 2010. - S. 76-77.

Encyklopédia miest a obcí Slovenska / [Mária Adamová...[et al.] ; zostavovateľ Peter Süle, Peter Šüle ml.]. - 1. vyd. - Lučenec : PS-Line, 2005. - S. 278. - ISBN 80-969388-8-6.

281.

1264 - pochádza prvá písomná zmienka o obci **Malé Chyndice**; - **755. výročie**

Literatúra:

20 rokov samosprávy v nitrianskom regióne. - 1. vyd. - Nitra : [Agrokomplex], 2010. - S. 58-59.

Encyklopédia miest a obcí Slovenska / [Mária Adamová...[et al.] ; zostavovateľ Peter Süle, Peter Šüle ml.]. - 1. vyd. - Lučenec : PS-Line, 2005. - S. 276. - ISBN 80-969388-8-6.

282.

1264 - pochádza prvá písomná zmienka o obci **Lukáčovce**; - **755. výročie**

Literatúra:

Encyklopédia miest a obcí Slovenska / [Mária Adamová...[et al.] ; zostavovateľ Peter Süle, Peter Šüle ml.]. - 1. vyd. - Lučenec : PS-Line, 2005. - S. 276. - ISBN 80-969388-8-6.

Lukáčovce 1264 - 1994 / Gabriel Fusek, Ján Hunka, Dominik Mucha. - Lukáčovce : Obecný úrad, 1994. - 88 s.

283.

1269 - pochádza prvá písomná zmienka o obci **Štefanovičová** (obec vznikla v roku 1938 zlúčením osád Dolný a Horný Taráň); - **750. výročie**

Literatúra:

Vlastivedný slovník obcí na Slovensku 3. - Bratislava : Veda, 1978. - S. 136.

20 rokov samosprávy v nitrianskom regióne. - 1. vyd. - Nitra : [Agrokomplex], 2010. - S. 88-89.

284.

1474 - pochádza prvá písomná zmienka o obci **Malý Lapáš**; - **545. výročie**

Literatúra:

Vlastivedný slovník obcí na Slovensku 2. - Bratislava : Veda, 1977. - S. 133-134.

285.

1769 - (18. februára) pochádza prvá úradná správa o **poštovom úrade** v meste **Nitra**; - **250. výročie**

Literatúra:

Frankovaná obálka / P. Takáč. In: Život a kultúra mesta Nitra. - Roč. 3, č. 3 (1979), s. 18-19.

Našiel sa unikátny dokument nitrianskeho poštového úradu z XIX. storočia / Štefan Košovan. In: Nitra. - Roč. XXXXI, č. 4 (2017), s. 18-19.

286.

1814 - (22. mája) sa konali v **Mojmírovciach** na panstve Huňadyovcov **prvé konské dostihy** na území Slovenska; - **205. výročie**

Literatúra:

Dostihy na Slovensku 1814-1994 / Juraj Gressner. - Bratislava : Závodisko, š.p., 1995. - S. 114.

287.

1834 - 15. septembra bola slávnostne otvorená v **Nitre** prvá **Stoličná nemocnica**; - **185. výročie**

Literatúra:

Stopäťdesiat rokov nitrianskej nemocnice. - Nitra : Nemocnica s poliklinikou, 1984. - 115 s.

Nitrianska nemocnica v obrazoch. - Nitra : FN Nitra, 2009. - [42] s.

288.

1849 - 16., 20. a 21. júna sa odohrali **boje pri Žihárce a Tešedíkove** medzi revolučnými jednotkami a cisárskymi vojskom; - **170. výročie**

Literatúra:

Pripomínáme si 159. výročie Peredskej bitky / Veronika Nováková. In: Tešedíkovské noviny=Peredi Újság. - Roč. 11, č. 2 (2008), s. 1.

289.

1869 - bol založený v **Nitre** prvý **dobrovoľný hasičský spolok**; - **150. výročie**

Literatúra:

Od hasičov k požiarnikom / Ladislav Martinček. In: Život a kultúra mesta Nitry. - Roč. 4, č. 1 (1980), s. 20-21. 290.

1879 - bol založený v Šali dobrovoľný hasičský zbor; - 140. výročie

Literatúra:

Šaľa : kapitoly z histórie mesta / Karol Šmida. - [1. vyd.]. - Šaľa : Mestský úrad, 1993. - S. 201-206.

135 rokov dobrovoľných hasičov (1879 - 2014) : vyberáme z kroniky mesta. In: Slovo Šaľanov. - ISSN 1336-4073, Roč. XIX, č. 10 (2014), s. 28.

291.

1904 - 1. septembra odovzdali do užívania prvú obecnú školu v Tekovských Nemciach; - 115. výročie

Literatúra:

História školstva v obci / Vincent Janček. In: Tekovský nemčan. - Roč. 4, č. 3 (2007), s. 8.

292.

1904 - 24. septembra bola založená poľnohospodárska škola v Šali - SOUP Šaľa; - 115. výročie

Literatúra:

Podaná ruka / Gustáv Stopka. In: Slovo Šaľanov. - Roč. 9, č. 9 (2004), s. 11.

293.

1909 - bol založený v Nitre prvý futbalový klub; - 110. výročie

Literatúra:

Futbalová Nitra v storočnom lesku / Jakub Takáč. In: My Nitrianske noviny. - Roč. 18, č. 35 (2009). - Príl. Šport. - S. 2.

Keď futbalisti boli na posmech / E. Rapanová, M. Mlynek. In: Život a kultúra mesta Nitry. - Roč. 3, č. 5 (1979), s. 28-29.

Z histórie slovenských klubov : AC Nitra. In: Futbal. - Roč. 8, č. 4 (apríl 2000), s. 9.

294.

1919 - (27. mája) bolo založené v Nitre štátne reálne gymnázium Tomáša Červena, dnes Gymnázium na Golianovej ulici 68 v Nitre; - 100. výročie

Literatúra:

Gymnázium na Golianovej ulici oslávilo už 90 rokov / (ČE). In: My Nitrianske noviny. - Roč. 18, č. 47 (2009), s. 11.

295.

1919 - 5. novembra bol založený v Nitre Spolok Československého červeného kríža; - 100. výročie

Literatúra:

60 rokov Červeného kríža v Nitre / Pavol Takáč. In: Život a kultúra mesta Nitry. - Roč. 4, č. 1,2 (1980), s. 24, s. 24-25.

Vznešená myšlienka spred 60 rokov / O. Drobec. In: Nitriansky hlas. - Roč. 20, č. 9 (27.2.1979), s. 4.

296.

1924 - bola založená obecná knižnica v Šali; - 95. výročie

Literatúra:

Šaľa / Zost. Veronika Nováková. - Šaľa : Mesto Šaľa, 2004. - S. 136.

297.

1929 - v máji vyvrcholili štrajky poľnohospodárskeho proletariátu v okrese Nitra; - 90. výročie

Literatúra:

Nitrianske revolučné letopisy / Marián Zemene. In: Život a kultúra mesta Nitry. - Roč. 11, č. 10 (1987), s. 41,42.

298.

1929 - 30. júla bola založená Mestská hudobná škola v Nitre, dnes Základná umelecká škola Jozefa Rosinského; - 90. výročie

Literatúra:

Polstoročie hudobnej školy / Eva Kučerová. In: Život a kultúra mesta Nitry. - Roč. 3, č. 12 (1979), s. 15-17.

ZUŠ Jozefa Rosinského oslavovala 80. výročie založenia / Ľudmila Synaková. In: Nitra. - Roč. XXXV, č. 4 (2010), s. 10-11.

299.

1929 - bol založený futbalový klub v Močenku; - 90. výročie

Literatúra:

Obec Močenok : 80. výročie organizovaného futbalu v obci: 1929 - 2009 / Spracoval : Jozef Sklenár a kolektív ; zostavila : Gabriela Borzová. - Močenok : Obec Močenok, 2009. - 99 s.

300.

1949 - 20. decembra bolo založené v Nitre profesionálne činoherné divadlo Nitrianske krajové divadlo (od 1. mája 1979 Divadlo Andreja Bagara v Nitre); - 70. výročie

Literatúra:

Encyclopaedia Beliana : Slovenská všeobecná encyklopédia. - Zv. 3.: Č-Eg. - Bratislava : Encyklopedický ústav Slovenskej akadémie vied, 2003. - S. 424.

Encyklopédia dramatických umení Slovenska. - Zv. 1.: A-L. - Bratislava : Veda, 1989. - S. 294-297.

301.

1959 - bola založená Pedagogická fakulta v Nitre, dnes Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre; - 60. výročie

Literatúra:

50 rokov Pedagogickej fakulty : Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre (1959 - 2009) ; [zostavovateľ: Jaromír Šimonek].

- 1. vyd. - Nitra : Pedagogická fakulta Univerzity Konštantína Filozofa, 2009. - 144 s. - ISBN 978-80-8094-591-6.

Pedagogická fakulta jubiluje / Ladislav Valach. In: Život a kultúra mesta Nitry. - Roč. 3, č. 10 (1979), s. 9.

302.

1959 - bolo otvorené mestské kultúrno-vzdelávacie stredisko Park kultúry a oddychu (PKO) v Nitre; - 60. výročie

Literatúra:

Dvadsaťročný jubilant / M. Kočnerová. In: Nitriansky hlas. - Roč. 20, č. 51-52 (1979), s. 5.

303.

1959 - vznikla obec Žitavany zlúčením obcí Kňazice a Opatovce nad Žitavou; - 60. výročie

Literatúra:

Žitavany a ich korene : história obcí Kňazice a Opatovce nad Žitavou / Jozef Cibira; aut. prispeli : Jozef Gajdoš, Jozef Hudec. - Zlaté Moravce : Mestský úrad, 2000. - 110 s.

Oslavy 940. výročia prvej písomnej zmienky o obci Žitavany. In: Naše Žitavany. - Roč. IX, č. 1 (2015), s. 2.

304.

1979 - začal pôsobiť v Nitre Inštitút výchovy a vzdelávania Ministerstva poľnohospodárstva

a výživy SSR, dnes Agroinštitút; - 40. výročie

Literatúra:

Vysokú odbornosť aj do poľnohospodárstva / Š. Schmucková. In: Život a kultúra mesta Nitry. - Roč. 4, č. 7 (1980), s. 10-11.

305.

1984 - bolo založené Národopisné múzeum v Topoľčiankach; - 35. výročie

Literatúra:

Národopisné múzeum má 30 rokov / Mária Kuklová. In: Naše Topoľčianky. - Roč. XII, č. 2 (2014), s. 4.

306.

1989 - bola zriadená Agrokomplex Nitra - výstavnícka organizácia so sídlom v Nitre; - 30. výročie

Literatúra:

Encyclopaedia Beliana. - Zv. 1.: A-Belk. - Bratislava : Encyklopedický ústav Slovenskej akadémie vied, Veda, 1999. – S. 93. - ISBN 80-224-0554-X.

307.

1989 - bola založená Základná umelecká škola Imricha Godina vo Vrábľoch; - 30. výročie

Literatúra:

Základná umelecká škola oslavuje dvadsiatku / [autor] - ed -. In: Naše Vrábľe. - Roč. V, č. 24 (2009), s. 4.

308.

1994 - 1. decembra bola otvorená Základná umelecká škola v Mojmírovciach; - 25. výročie

Literatúra:

20. výročie vzniku Základnej umeleckej školy Mojmírovce / Rudolf Arpáš. In: Mojmírovčan. - ISSN 1339-0988, Roč. XXI, č. 3 (2015), s. 8.

Predstavujeme Elokované pracovisko Základnej umeleckej školy Mojmírovce / Ján Pastor. In: Mojmírovčan. - ISSN 1339-0988, Roč. XXI, č. 5 (2015), s. 13.

309.

1994 - vznikla v Nitre Slovenská akadémia pôdohospodárskych vied (SAPV); - 25. výročie

Literatúra:

Slovenská akadémia pôdohospodárskych vied v desiatom roku svojej činnosti / Alexander Sommer. In: Slovenský chov. - Roč. 9, č. 1 (2004), s. 46-47.

310.

1994 - je v Nitre organizovaný benefičný koncert s názvom „Hoj vlast' moja“; - 25. výročie

Literatúra:

Hviezdy operného neba na galakoncerte "Hoj, vlast' moja" / Ľudmila Synaková. In: Nitra. - ISSN 1336-4685, Roč. XXXIV, č. 10 (2009), s. 4-5.

Pozvánka na benefičný koncert Hoj vlast' moja. In: Nitra. - ISSN 1336-4685, Roč. XXXIX, č. 9 (2014), s. 10.

Slávnostným koncertom si pripomenuli Deň Ústavy SR / (SY). In: Nitra. - ISSN 1336-4685, Roč. XXXX, č. 10 (2015), s. 10.

311.

2009 - 9. septembra otvorili v Nitre nákupno-zábavné centrum Mlyny; - 10. výročie

Literatúra:

Obchodné centrum spolupracuje aj s mestom / (sy). In: Nitra. - ISSN 1336-4685, Roč. XXXIX, č. 10 (2014), s. 7.

312.

2014 - 1. septembra otvorili v Lužiankach Súkromnú základnú umeleckú školu; - 5. výročie

Literatúra:

Súkromná základná umelecká škola v Lužiankach / František Horník. In: Lužianske novinky. - ISSN 1338-9017, Roč. XX, č. 1 (2017), s. 14-15.

MDT: 015(437.622):929
Názov: Kalendár výročí osobností a udalostí okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce na rok 2019
Podnázov: Súpis jubilujúcich osobností a udalostí okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce
Zostavovateľ: Viola Bieliková
Zodp. redaktor: Mgr. Monika Lobodášová, riaditeľka Krajskej knižnice K. Kmeťka v Nitre
Miesto vydania: Nitra
Rok vydania: 2018
Vydavateľ: Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre
Náklad: 30 kusov

ISBN 978-80-85143-72-0
EAN 9788085143720